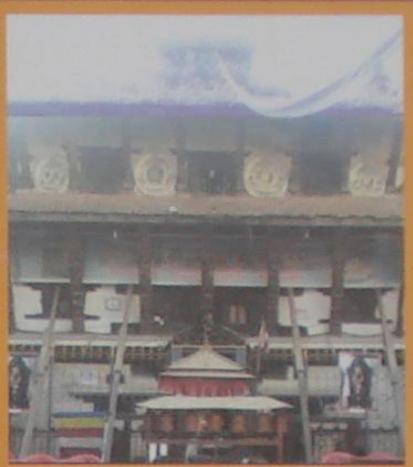

न्हापायापि प्रसिद्ध वज्राचार्यपि

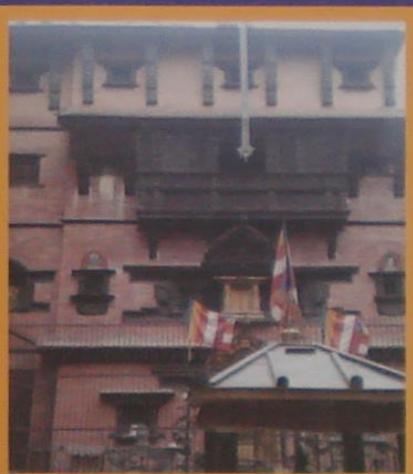
वाकवज्र

क्वाःबाहा:

सुरतश्रीवज्र

तक्षबाहा:

लिलावज्र

सिकंमूवाहा:

मञ्जुवज्र

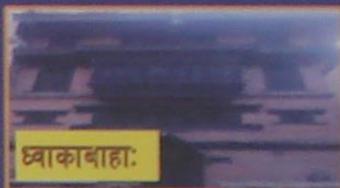
मुसुंवाहा:

क्वाःबाहा:

भ्रावाहा:

ध्वाकाबाहा:

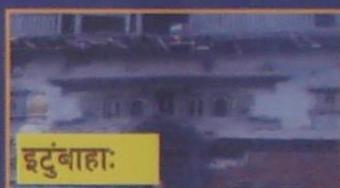
गःबाहा:

तक्षबाहा:

जनबाहा:

इटुंबाहा:

मखःबाहा:

मूवाहा:

सवलबाहा:

टेबाहा:

सिखोमूवाहा:

ओंबाहा:

इकुंबाहा:

मिखाःबाहा:

लगःबाहा:

मुरुंबाहा:

मुसुंबाहा:

च:म्ह
पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य

दिवंगत बृद्धिर्ष वज्राचार्यया स्वापु लुमन्ति किपात

स्व. पुण्यर्ष, स्व. कृद्धिर्ष व स्व. बृद्धिर्ष
(अशोकहर्षया इहिपाया ज्याभ्वलय लँस्वःवने त्यःगु
इलय् का:गु किपा २०४७ माघ १८ गते)

अध्यक्ष-स्व. कृद्धिबा, उपाध्यक्ष-स्व. बृद्धिबानाप
सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दुजःपिं
(चीभा बुसादेया इलय् का:गु किपा)

बृद्धिर्ष वा व जमुना मां नाप
म्ह्याय्पि व जिचाभाजुपि

बृद्धिर्ष बानाप
काय् अशोक, भौ सुचिता, छ्यपि अयुष व स्वेता

न्हापायापि प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपि

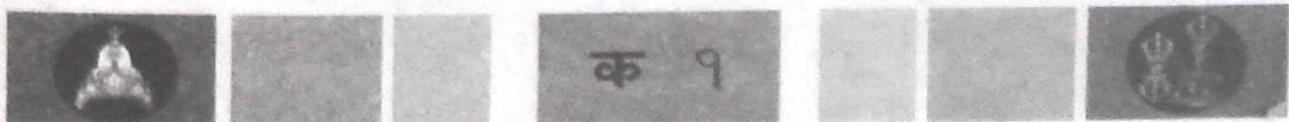

च्वःम्ह-

पं. बद्रीरत्न वज्ञाचार्य

पिकाःम्ह-

सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था

दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य बाया स्मरण याना:
वसपोल सुखावति भुवनय् बास लायेमा धकाः प्रार्थना याना:
बाया दकिला (वार्षिक) दिनय् अथ सफू पिठना: छःपिं/छिकपिंत देव्यानागु जुल

पिकाःम्ह-
सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था,
काठमाडौं -३३

प्रकाशन सर्वाधिकार सुरक्षित-
च्चमि

सफू पिठना-
दोष्ठि व छपा: (१००१ थान)

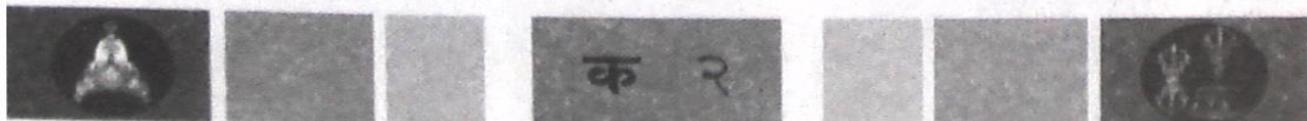
स्वकःगु प्रकाशन दिं-
ने.सं. ११३६ कौलागाः तृतीया
वि.सं. २०७३ कार्तिक २ गते, मंगलबार
(आश्विन कृष्णपक्ष तृतीया)
इ.सं. २०१६ अक्टोबर १८

चवः(कभर)या ष्यम्ह नांजापिं गुरुजुपिनि काल्पनिक किपा सौजन्य-
वज्ञाचार्य क्लब
“वज्ञाचार्य क्लबयात सुभाय् देव्याना -सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था”

सफू प्रकाशन यायेत सम्पूर्ण रवाहालि व सफू देव्याःम्ह-
अशोकहर्ष वज्ञाचार्य

कम्प्यूटर-
रत्न महर्जन, ह्यूमत

मुद्रण-
विनायक प्रेस
घोबिघारा, कमलपोखरी, काठमाडौं।

अद्वाया सुमन

स्व. बृद्धिर्ष वज्राचार्य

बुन्हि:

१९९७ साल चैत्र ११ गते, सोमवार
फागुन कृष्णपक्ष
(ने.सं. १०८१ चिल्लागा: द्वादशी)

दिवंगतः

२०७२ साल कार्तिक १३ गते, शुक्रवार
कार्तिक कृष्णपक्ष
(ने.सं. ११३५ कौलागा: तृतीया)

धलः पौ

आ भूमिका

क)	अद्देय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्ञाचार्यपाद्मे “जिगु छुं खैं”	क ५
ख)	वज्ञाचार्य संरक्षण गुठीया महासचिवपाद्मे “देव्यना”	क ६
ग)	सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहाया समितिपाद्मे “श्रद्धाव्जली”	क ७
घ)	वज्ञाचार्य क्लबया अध्यक्षपाद्मे “कामना याना”	क ८
ड)	सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था पाद्मे “प्रकाशकिय”	क ९
च)	कायम्त्यायपाद्मे “जिमिपाद्मे छत्वाचा खैंया नापं ....”	क ११

आ २०४६ सालय् पिठनातःगु भूमिका

क)	प्रकाशकिय	- आ.कु.वि.गुठी	क १३
		भिक्षु मैत्री, सदस्य सचिव,	
ख)	जिगु खैं	- बद्रीरत्न वज्ञाचार्य	क १५
ग)	नसला	- फणीन्द्ररत्न वज्ञाचार्य	क २३
घ)	जिगु धापू	- सत्यमोहन जोशी	क २६
ड)	छत्वाचैं	- दिव्यवज्र वज्ञाचार्य	क ३२
च)	नित्वा: खैं	- भिक्षु अमृतानन्द	क ३३

इ न्हापायापि प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपि -च्चमिपाद्मे

१.	श्री मञ्जुदेवाचार्य	१
२.	श्री गुणाकराचार्य	३
३.	श्री शान्तिकराचार्य	४
४.	श्री वाचासिद्धि	७
५.	श्री ओडियानाचार्य	८
६.	श्री बन्धुदत्त आचार्य	११
७.	श्री बज्रपाद वज्ञाचार्य	१३
८.	श्री ओँकारवज्र वज्ञाचार्य	१५
९.	श्री हूंकारवज्र वज्ञाचार्य	१६
१०.	श्री शाश्वतवज्र वज्ञाचार्य	१७
११.	श्री वाक्वज्र वज्ञाचार्य	२३
१२.	श्री परमादिवज्र वज्ञाचार्य	२५
१३.	श्री रत्नवज्र वज्ञाचार्य	२६
१४.	श्री सुरतवज्र वज्ञाचार्य	२८

१५.	श्री जीवचन्द्र वज्ञाचार्य	३०
१६.	श्री लीलावज्ज्वर वज्ञाचार्य	३२
१७.	श्री मञ्जुवज्ज्वर वज्ञाचार्य	३५
१८.	श्री अमोघवज्ज्वर वज्ञाचार्य	३६
१९.	श्री वन्दकृतदेव वज्ञाचार्य	३७
२०.	श्री सिद्धिवज्ज्वर वज्ञाचार्य	३८
२१.	श्री हासवज्ज्वर वज्ञाचार्य	३९
२२.	श्री विलासवज्ज्वर वज्ञाचार्य	३९
२३.	श्री महासुखवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४०
२४.	श्री श्रीवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४०
२५.	श्री अनूपमवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४१
२६.	श्री विक्रमवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४१
२७.	श्री मुनीन्द्रवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४२
२८.	श्री शिववज्ज्वर वज्ञाचार्य	४२
२९.	श्री गीतवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४३
३०.	श्री समरसवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४३
३१.	श्री तथागतवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४४
३२.	श्री स्वयम्भूवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४४
३३.	श्री इन्दुवज्ज्वर वज्ञाचार्य	४४

इ च्वमि अष्टमुनि गुभाजुपाखे

- क) किपात .....
 ख) श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्ञाचार्यया वःचाहाकःगु म्हसिका ४५
 ग) आःतक पिदनेषुकूगु सफू धल: ५०

उ च्वमि मुनीन्द्ररत्न वज्ञाचार्यपाखे

- क) सिद्धि विहारया परिचय ५३
 ख) पं. सिद्धिर्ष वज्ञाचार्य म्हसिइकेगु कुतलय् ५७
 ग) धर्महर्ष वज्ञाचार्य व अन्नपूर्णा प्रेस ६१

ऊ सफू पिथनाय् ग्वाहालि याःम्ह अशोकर्हषपाखे

- क) दिवंगत पिता बृद्धिर्ष वज्ञाचार्यया म्हसिका ६५
 ख) यथितिपिनिगु नां ६८
 ग) किपात .....

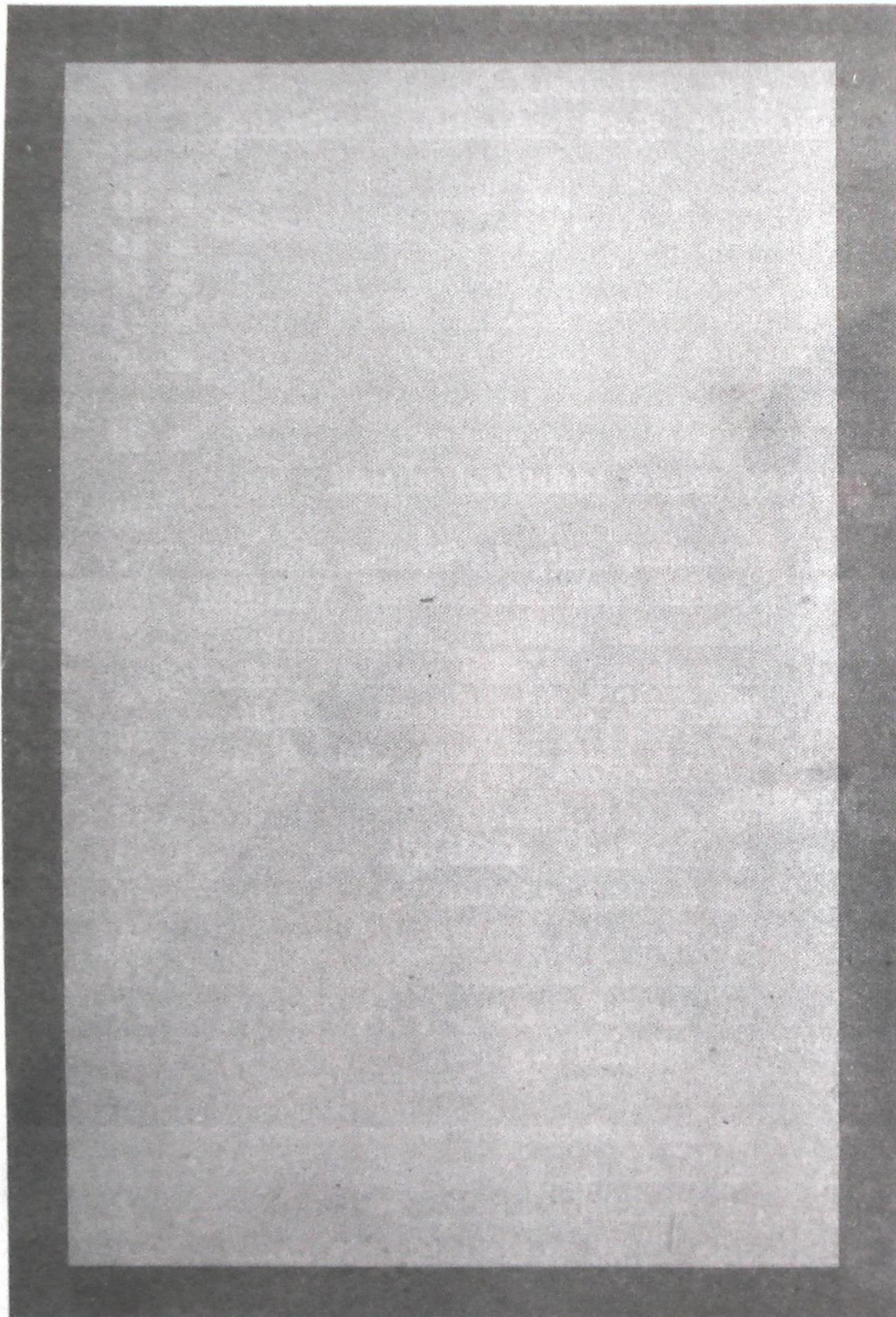

ॐ

भूमिका

- क) श्रद्धेय गुरु पं. बन्नीरत्न वज्ञाचार्यपाखे “जिगु छुं खुं”
- ख) वज्ञाचार्य संरक्षण गुठीया महासचिवपाखे “देढ्ठाना”
- ग) सुरतश्ची महाविहार, तक्षबाहाया समितिपाखे “श्रद्धाव्जली”
- घ) वज्ञाचार्य क्लबया अध्यक्षपाखे “कामना याना”
- ङ) सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखे “प्रकाशकीय”
- च) कायदम्यायपाखे “जिमिपाखे छत्वाचा खँया नापं ....”

जिगु छुं खै

“न्हापायापि प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपि” सफू तःदे
न्त्यः हे पिथनागु खः । अ सफूया नां उबलय
“प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपिनिगु सक्षिप्त विवरण” नाम
कम्प्युटरया प्रचलित नेपाल लिपि पिदंगु व
थुकिया प्रकाशक असं त्यौड त्वाःया हिराशोभा
तुलाधरं थः मांबौपिनि नामं पिथनादीगु खः ।

अथां ल्यू ने.सं. १११० (वि.सं. २०४६) स
प्रेसया थासा आखल आनन्दकुटीविहारया थःगु
सफू प्रकाशन ल्याः ६३ जुयाः थुगु सफू पिदन ।
थुपिं निगुलिं सफू फुइधुंकूगुलिं थःगु अध्ययनया

क्रमय अनेत सफू छगू दइला धकाः मावइपिनित थुगु सफू छगू हे विइमखनाः
फोटोकपी यानाः सफू वियाच्वना । सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दुजः,
जिम्ह भिंचा छय असोकहर्ष वज्ञाचार्य थः दिवंगत पिता बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्यया
दकिलाया दिनय अबुया नामं “न्हापायापि प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपि” सफू पिथनेदःसा
ज्यू धकाः जिथाय वयाः धावःगु जुल । वज्ञाचार्यपिनिगु इतिहास, उमि कृति,
उमिबारे न्यने कने याना वयाच्वनागु खै आदि नेपाःया सन्दर्भय दयाच्वंगु खैतयगु
बःचा हाकल अभिलेख दुगु अथ सफू खः । न्हापायापि वज्ञाचार्यपिनि बारे सयेके
सिइके याइपिनि लागि थुगु सफू महत्वपूर्ण जुइफु ।

अथ हे खै ध्वाथुइकाः थुगु सफू पिथने ज्यू धकाः धया । छय भिन्चां ज्यू धकाः
अथहे सफू पिकाये धयाः वन । जिम्ह भिंचा छय अशोकया मां जिम्ह भिन्चा जमुना
न्हापा मन्त । आः वयाः गुलिचां मदुवं हानं थः बौ बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य (जिम्ह भिन्चा
जिलाजं) नं मन्त । थः मां बौ मदुगु दुःखय उमिगु दिवंगत आत्मायात सुखावती
भुवनय बास लायेमा धयागु चिन्तना यानाः थुगु सफू पिथनाः यायेत्यंगु धर्मदानं
दिवंगतपि जमुनादेवी व बृद्धिहर्षपि श्री श्री अभिताभ तथागतया चरण कमलय
बास लायेमा । लिसे अशोकहर्षयात नं जय मंगल जुइमा धकाः कामना याना ।
सुभाय !

सर्व प्रकारं जगतो हिताय ।

च्वःम्ह-

छै -
महाबौद्ध, (बीर अस्पतालया लिउने)

विहार -
सबल बाहा:, मन्त्रसिद्धि महाविहार, यै ।

पं. बद्रीरत्न वज्ञाचार्य

२०७३/५/१५

नमो रत्न वज्राचार्य
संवर्पकर्ता वर्षतो हिताय

दर्ता नं. जि.प्र.का.का. ७९.३०५.३०५.४

वज्राचार्य संरक्षण गुठी

(Vajracharya Conservation Society)
वैश्वल तीर्थ, विजयेश्वरी, काठमाडौं।

८८

देख्छाना

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दांभरिं श्री अशोकहर्ष वज्राचार्यजुः थः हनेबहः म्ह बौ दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया नामं वसपोलया दकिलाया पुण्यतिथिसं श्रद्धेय पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यजुः च्वयाः प्रचलित नेपाल लिपिया कम्प्युटर आखलं व प्रेसया थासा आखलं नं पिथना तयाबिज्याः गु दुर्लभ जुइधुंकूगु नेपाः या वज्राचार्यपिनिबारे सयेके सिइके यायेत मदयेकं मगाः गु अतिकं खोजमूलक महत्वपूर्णगु सफू हानं नं पिथनाः धर्मदान यायेत्यंगु खँ न्यनाः जि तसकं लयतायागु दु। थुगु सफू सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहाः या अशोकहर्ष वज्राचार्य थः मां बौया गुणयात लुमंकाः श्रद्धाभाव प्वंकूगु जक मजुसे सकल वज्राचार्यपि लिसें नेपाः देया गरिमायात हे च्वछायेके फइगु मज्जिमगाः गु ज्या यानाबिज्याः गु दु। थज्याः गु भिंज्याय् सदां न्त्याः वने फयेमा धकाः कामना यासें थुगु संस्थाया दुजः भाजु अशोकहर्ष वज्राचार्ययात दुनुगलनिसें मैत्रीमय भिंतुना व दिवंगत बृद्धिहर्षयात निर्वाण फल प्राप्त जुइमा धकाः श्रद्धाव्जली देख्छाना।

सुभाय् !

भवतु सब्ब मंगलम् ।

(सागरमान वज्राचार्य)

महासचिव

वज्राचार्य संरक्षण गुठी

२०७३-०६-८

सुरतश्री महाविहार

संरक्षण तथा सुधार समिति

तदाचारा:

असन, तथा:बाहाल, काठमाडौं, नेपाल।

कार्यकारिणी समिति

पदेन सल्लाहकारहरु

चक्रवर्ती-श्री बोधिरत्न बजाचार्य

श्री प्रेमबज बजाचार्य

श्री बजानन्द बजाचार्य

श्री शंकरानन्द बजाचार्य

श्री युद्धर्ष बजाचार्य

अध्यक्ष

मेरुहर्ष बजाचार्य

फोन: ४४१०१०४ मो. ९८४९ ३४३१९४

उपाध्यक्ष

धर्मेन्द्रमानन्द बजाचार्य

मो. ९८४९ ९६२१४४

सचिव

अशोकहर्ष बजाचार्य

मो. ९८४९ ४४७३२२

कोषाध्यक्ष

कीर्तिरत्न बजाचार्य

फोन: ४३५३१८८ मो. ९८०३० २०६४०

सह-सचिव

राजेन्द्रसर्व बजाचार्य

फोन: ४२९९५२० मो. ९८४९ ३८२९४६

सह-कोषाध्यक्ष

मदनमानन्द बजाचार्य

फोन: २११०५५८ मो. ९८४९ ००९४६८

सदस्यहरु

जितेन्द्रहर्ष बजाचार्य

मो. ९८४९ ९६४६६६

कल्याणहर्ष बजाचार्य

मो. ९८५० २२२६६

जिवनपति बजाचार्य

मो. ९८०५ ४६२०४६

सरोजमानन्द बजाचार्य

मो. ९८४९ ४४४५१४

सुनिलकाजी बजाचार्य

मो. ९८४९ ०७७७३८

सल्लाहकारहरु

भक्तकमानन्द बजाचार्य

फोन: ४२२४४७९ मो. ९८४९ ६०२०५०

माणिकरत्नसर्व बजाचार्य

फोन: ४२३३४४३ मो. ९८४९ ३२७६५४

अभिरमानन्द बजाचार्य

फोन: ४२१३०८०

नमो बुद्धाय । नमो द्वर्माय । नमो संघाय ।

सफू छापय् यानाः धर्मदान याम्

अशोकहर्षयात् सुभाय् व

दिवंगत बृद्धिर्हर्ष बजाचार्ययात् श्रद्धाङ्गली

श्रद्धेय गुरु पं बद्रीरत्न बजाचार्यजुपाखे च्वयातःगु न्हापायापिं प्रसिद्ध
बजाचार्यपिं सफू न्हापा २०४६ साल् य् पिहा वयेष्वकूगु खः । आः य् सफू
दुलभं जूगु वाःचायेका: जिमिगु विहारया सर्वसंघ दुजः व य् समितिया
सचिव अशोकहर्ष बजाचार्य यः स्व. अबुजुया नाम छापय् यानाः धर्मदान
यानाविज्या:गुलिं वसपोलयात् सुभाय् नापं य् सुभाय् पी वियाच्वना ।

य् विहारया सर्वसंघ दुजः बृद्धिर्हर्ष बजाचार्य २०७२ साल कातिक
१३ गते दिवंगत जूगुलिं वसपोलया छेंजःपिन्त य् समिति व जिमिगु
व्यक्तिगत कथं न समवेदना विया । वसपोल दिवंगतयात् श्रद्धाङ्गली
अर्पण याना व सुखावति भुवनय् बास लायेमा धका: दुर्गतिपरिशोधन
भगवान नापं य् विहारया कुल आगंद्योयाके कामना याना ।

भवन्तु सर्वं मंगलम् !

अध्यक्ष

मेरुहर्ष बजाचार्य

कोषाध्यक्ष

कीर्तिरत्नसूर्य बजाचार्य

धर्मेन्द्रमानन्द बजाचार्य

दि- २०७३ आश्विन २ शते

Bajracharya Club

बज्राचार्य वलब

बज्राचार्य लाहाविहार, ईक्षु बहाल, चंगाल, काठमाडौं।

कामना याना ।

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दांभरि, सुरतश्री महाविहार संरक्षक तथा सुधार समितिया सचिव व अथ सफूया गवाहालिमि दाता श्री अशोकहर्ष बज्राचार्यजुं थः हनेबहःम्ह पिता दिवंगत जुयाविज्याःम्ह बृद्धिहर्ष बज्राचार्यया दकिलाया पुण्य तिथिसं भीगु नेपा:देया वज्रयान बौद्ध धर्मय् यक्व यक्व हे गवाहालि यानाविज्याःम्ह मान्यवर श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न बज्राचार्यजुपाखे च्याः पिथनातःगु अथ “न्हापायापिं प्रसिद्ध बज्राचार्यपिं” सफू भी नेपा:देया बौद्ध धर्म नापं भी बज्राचार्य आजुपिसं ज्याः यानावंगुया ऐतिहासिक खंत व वसपोलपिं म्हसिकेगु अथ महत्वपूर्ण सफू सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखे पिथनेगु ज्याया क्रमय् सफूया दमी स्वये दुगुनिं जि नापं अथ जिमिगु क्लबपाखे नं अशोकहर्षजुयात सुभाय् जकसां बियाः गवाहालि यानागु जुल ।

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखे लिपा लिपातक नं यक्व यक्व सफू पिथना वनीगु आशा यानाच्वना ।

अन्तय् भाजु अशोकहर्षजुया दिवंगत पिता बृद्धिहर्ष बज्राचार्य सुखावति भुवनय् वास लायेमा धकाः बज्रसत्व भगवानयात प्रार्थना याना व सकल परिवारया भिं जुयेमा धकाः कामना याना ।

(ज्योति बज्राचार्य)

अध्यक्ष

बज्राचार्य क्लब

२०७३-०६-१३

क द

प्रकाशकीय

दकले न्हापा व्य सफूया च्वमि श्रद्धेय गुरु पण्डित बद्रीरत्न गुरुजुया चरणय् विन्ती याना। वसपोलया ल्वय् याकनं लायेमा धका: भगवानयाके प्रार्थना यानागु जुल। व्य सफुतिइ थःगु विचार, भूमिका व लेख च्वयाविज्यापिं सकसित विन्ती याना नापं व्य सफू अध्ययन यानादिइपिंत नं यक्व यक्व सुभाय् दु।

श्रद्धेय पण्डित श्री बद्रीरत्न वज्ञाचार्यया नेपा: देया प्रसिद्ध वज्ञाचार्य (गुरुजु) पिनिगु चिनारी सफू न्हापा २०४६ सालय् प्रकाशित जुइरुकूगु खः। नेपा: देशय् व पिने देशय् तक नं अति हे नां चले जुया: ऐतिहासिक महत्वय् ज्या यानावर्पिं भी वज्ञाचार्य आःजुपिनि चिनारी व जीवनी सफू भीसः: जक मखु दक्षिण व्वनेमागु व थुइकेमागु खः। व सफू आः दुर्लभ जूगुलिं व सफूया माग जूगु वाचायेका: अध्ययन याइपिनित अति हे आवश्यक खनेदुगुलिं पं. गुरु बद्रीरत्न गुरुजु नापलाना: व्य संस्थाया दुजः अशोकहर्ष सफू पिकायेत आज्ञा का:वंबले वसपोल गुरुपाखें प्रकाशन यायेज्यु धका: आज्ञा वियाविज्यात। आज्ञा वियाविज्यागुलिं वसपोलयात यक्व यक्व सुभाय् देढ्याना नापं जिमिगु संस्थापाखें पिकाये दुगु हे अहोभाग्य खः।

जिमिगु परिवारया चिक्वाधंगु संस्थाया पाखें व्य सफू प्रकाशन यानागु जुल। व्य सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था २०५९ साले स्थापना जूगु खः। व्य संस्थाया मूल उद्देश्य स्वयम्भू भचातकिं थासय् स्थापना जूगु सिद्धि विहारया संरक्षण यायेगु नापं धार्मिक क्रियाकलाप याना: भीगु धर्मयात गवाहालि यायेगु खः। धार्मिक, पुरातात्त्विक, ऐतिहासिक सफू प्रकाशन यानावनेगु लक्ष्य खः। थुगु संस्थाया पाखें व्य प्यंगूगु (चौथौ) सफू प्रकाशन जूगु जुल।

२०४६ सालय् व्य सफू प्रकाशन जूगु संस्करणय् दुगु मन्तव्यत वहे तुं तया: प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपिनिगु चिनारी कम्प्यूटरं टाइप याना: न्हू संस्करण पिथनागु जुल। भाजु अष्टमुनि वज्ञाचार्यपाखें च्वयाविज्यागु श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्ञाचार्यया चिनारी व जीवनी व भाजु मुनीन्द्ररत्न वज्ञाचार्यजुं च्वयाविज्यागु जिमि तपा बाज्या स्व. पण्डित सिद्धिहर्ष, बाज्या स्व. धर्महर्ष व सिद्धि विहारया महसिका नं तयागु जुल। व्य सफुतिइ न्हूगु कथं मन्तव्य व कभरया किपा न्हूगु ढंगं तया: दिवंगत बृद्धिहर्ष बानाप स्वापू दुगु किपात व पारिवारिक नां तयागु दु।

जिमिगु व्य संस्थाया संस्थापक नापं अध्यक्ष स्व. बृद्धिहर्ष बा (२०७१ माघ १५ गते दिवंगत जूगु) व उपाध्यक्ष स्व. बृद्धिहर्ष बा (२०७२ कार्तिक १३ गते दिवंगत जूगु) व बृद्धि बाया जहान व्य संस्थाया दुजः जिमि कान्छी मां स्व. जमुनादेवी वज्ञाचार्य (२०७१ आषाढ २ गते दिवंगत जूगु) दिवंगत जुयाविज्यापिं वसपोलपिं सुखावति भुवनय् बास लायेमा धका: भगवानयात प्रार्थना यानागु जुल। स्व. बृद्धिहर्ष बा दिवंगत जूगु वार्षिक दिनय् वसपोलया काय् व व्य संस्थाया दुजः अशोकहर्ष वज्ञाचार्य थःगु नुगलय् स्वां ह्वयेका: अबुया वार्षिक तिथिइ व्य सफू छ्यापे याना: निःशुल्क वितरण यायेत माक्व गवाहालि यानाविज्यागुलिं वसपोलयात व्य संस्थापाखें यक्व यक्व सुभाय् वियाच्वना।

हाकनं छ्यकः, व्य सफूया च्वमिपाखें प्रकाशन यायेत आज्ञा वियाविज्याम्ह श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न गुरुजु थःगु खँ रव सुभाय् नाप भूमिका च्वयाविज्यापिं दे आचार्य गुठीया महासचिव श्री सागरमान वज्ञाचार्यजुं तक्षबाहाः समितिया अध्यक्ष मेरुहर्ष

वज्ञाचार्य, उपाध्यक्ष धर्मेन्द्रमानन्द, कोषाध्यक्ष कीतिरत्नसूयं, वज्ञाचार्यं क्लबया नायो ज्योती वज्ञाचार्यं व क्लबनापं सकसितं सुभाय् देखाना । श्रद्धेय गुरु पं बद्रीरत्न वज्ञाचार्य गुरुजुया चिनारी व जीवनी च्वयाविज्याःः म्ह व अथ सफूयात शुद्धाशुद्धि यानाविज्याःः म्ह लगंबाहाःया श्री अष्टमुनि गुरुजु नापं स्व. पं. सिद्धिर्हष, स्व. धर्महर्ष व सिद्धि विहारया लेख च्वयाविज्याःः म्ह भक्त्वाः बाहाःया श्री प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्ञाचार्यजुयात नं यक्व यक्व सुभाय् वियाच्वना । सफू पिकायेगु ज्याय् ग्वाहालि यानादिइपिं सकसितं सुभाय् दु ।

अथ सफुतिइ गनं नं द्विविद्वं व गाः मगाः जूवन धाः सा क्षमा वियाविज्याइ धैगु मनंतुना । सुभाय् ।

प्रकाशक- सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था

दुजःपि- प्रमोदहर्ष, आनन्दहर्ष, परमानन्दहर्ष,

शान्तहर्ष, अशोकहर्ष, सुधिरहर्ष, कल्याणहर्ष

दिं- २०७३ आश्विन १९ गते

सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखें प्रकाशित जूगु सफूत

प्रस्तुत कता- धर्मरत्न वज्ञाचार्य, (मखबाहाः), यै ।
प्रकाशन दिं- २०६६/०५/१२ गते
सम्पादन- मदनसेन वज्ञाचार्य, (मखबाहा), यै ।

लेखक- मनीन्द्ररत्न वज्ञाचार्य, (भक्त्वाः बाहाः), यै
प्रकाशन दिं- २०६९/०२/२२ गते

लेखक- पं बद्रीरत्न वज्ञाचार्य, (सवलबाहाः), यै
प्रकाशन दिं- २०७२/०२/२३ गते

लेखक- पं बद्रीरत्न वज्ञाचार्य, (सवलबाहाः), यै
प्रकाशन दिं- २०७३/०७/०२ गते

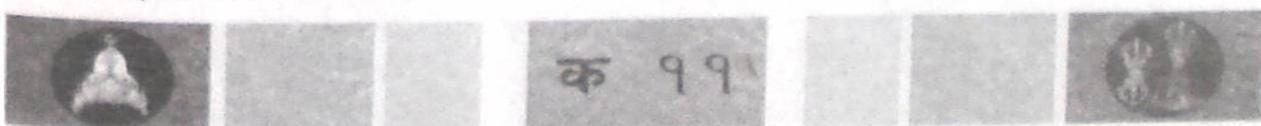
जिमिपाखें छत्वाःचा खँया नापं दिवंगत बाःयात श्रद्धाव्जली

जिमि हनेवहःम्ह वा: वृद्धिर्ष (वृ वा) वंगु २०७२ कार्तिक १३ गते दिवंगत जुयाविज्यात । जिमि मां जमूनादेवी वज्ञाचार्य वयां न्त्यः हे २०७१ आषाढ २ गते दिवंगत जुल । अले जिमि माहिला वा ऋद्धिर्ष नं (ऋ वा) २०७१ माघ १५ गते दिवंगत जुयाविज्यात । दिवंगत जुयाविज्याःपिं मां, माहिला वा: व वाःपिं सुखावती भुवनय् बास लायेमा धकाः भगवाननापं सकल देवदेवीपिन्त प्रार्थना यानाच्वना ।

मां दिवंगत जूगुया वार्षिक (दकिला) दिनय् महामञ्जुश्री गुरुनाप स्वापू दुगु मञ्जुगर्त व धर्मश्री मित्रया बाखं सफू पिथनाः धर्मदान यानागु जुल । अथेहे जिम्ह वा: वृद्धिर्ष वज्ञाचार्य दिवंगत जूगुया वार्षिक (दकिला) दिनय् नं सफू छगू पिथनाः धर्मदान यायेगु मनंतुनाः जिमि पाजुबाज्या पं बद्रीरत्न वज्ञाचार्यया छेँय् वना । वसपोलं च्वयातःगु वि.सं.२०४६ सालय् प्रकाशित जूगु तसकं दुर्लभ जुइधुंकूगु सफू “न्हापायापिं प्रसिद्ध वज्ञाचार्यपिं” धयागु सफू पिकाये दःसा ज्यू धयागु खँ तया । पाजुबाज्याया नं सदिच्छाकथं वसपोलपाखें थुगु सफू पिथनेगु आज्ञा वियाविज्यात । वसपोलं वियाविज्याःगु अनुमति (आज्ञा) या लागि वसपोलयात सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था व जिमि छेँजःपिं सकलयापाखें आपालं आपाः सुभाय् देछायाच्वना ।

धायेमाःगु खँ ला जिमिपाखें खास हे छुं यक्व मदु । अथेसां सः मसः थें छुं खँ थन न्त्यब्वयाच्वना -

जिमि मां व वा: विरामी जुयाः ई मत्ययेक दिवंगत जुयाविज्यात । वा: स्वदं प्यदंतक पारालाइज जुयाः देपागु शरीरं ज्या याये मफुत । शुरुइ नं निलाति व अन्त्यय् नं निलाति हे अस्पतालय् तयाः नं ल्वय्या उपचार याना । जिमि वा: नं बालाक खँ ल्हायेफु । विस्तारं ल्हाः तुति चलय् याये फयाः भच्चा भच्चा इधूथिधू नं याये फत । आखः नं च्वयेफु, मिखा व न्हायपं नं बल्लाःनि । वा: बर्नं लाःनि तर यज्याःगु ल्वय् जुइकाः छेँय् तुं च्वनेमाल । लिपा दम व निमोनिया ल्वचं ज्वनाः आखिरय् थ्व संसार त्वःताः जिमित अनाथ यानाः दिवंगत जुयाविज्यात ।

यःबा, यःमां ! जिम्सं छिमिगु ल्वय् लकाः सेवा याये मगानि ।
 छिमिगु ल्वय् लायेकाः म्बाकातये मफुत जिम्सं । जिमित क्षमा
 यानाबिज्याःहुँ । मां-बाःपाखें आशिवदि काये मगानि । शिक्षा दीक्षा
 काये मगानि । छिमि ख्वाः अभं स्वये मगाकं -जिपिं अर्थे तुहुरा
 जुल । जिमि नुगः सदां ख्वयाच्वनीगु जुल - यःबा, यःमां !

जिमि बाःमांपिनित सदाकालं सुख शान्ति दयेमाल । सुखावती भुवनय् बास
 लायेमाल धकाः श्री श्री अमिताभ तथागतया लिसें सकल देवदेवीपिंके प्रार्थना
 यानाः जिमिपाखें फुगुचाःगु धर्मकर्म यानावयाच्वना । उकी छुं द्विंद्रिं वा मगाः
 मचाः छुं दःसा क्षमा फवनाच्वना ।

जिमि बाःमांपिं बिरामी जुसानिसें उमित बिचाः व सान्त्वना वियाः ग्वाहालि
 यानाबिज्याःपिं सकल इष्टमित्र, नातागोता, जःलाखःला व पासापिं, डाक्टर, नर्स,
 सिष्टर, ग्राहकपिंनापं शुभचिन्तकपिं सकलसितं सुभाय् देछ्यायाच्वना ।

दिवंगत जुयाबिज्याःम्ह जिमि बाःया अन्त्यष्टिइ माक्व ग्वाहालि यानाबिज्याःपिं
 जिमि तक्षबहाःया सर्वसंघया ग्वाहालि गुठी पुचः, सनाः वःपिं, समवेदना व्यूवःपिं
 सकलसितं सुभाय् देछ्याया । थौंतक नं जिमित बिचाः यानाः दुःखया इलय्
 सान्त्वना वियाः माक्व ग्वाहालि यानावयाच्वपिं सकलसित नं जिमिपाखें यक्व
 यक्व सुभाय् देछ्यायाच्वना ।

बाःया लय्-लय् पतिकंया श्राद्ध, पूजा, उपाकू वनेगु, दीप प्रज्वलन ज्याभक्त्वलय्
 बिज्याःपिं सकलसितं सुभाय् दु । जिमिगु परिवारया मूल गुरुजु पं. बद्रीरत्न गुरुया
 सहयोगी पुण्य गुरुजु, अन्य गुरुजुपिं, माहिलीमां (केशरी मां), नानीबाबा निनि,
 सुगत दाइ, जिमि स्वर्गीय निनि नानीछोरीया परिवार, पाजु-मलेपिं, सानेपाया
 इन्द्रिया आन्टी, जीवन दाइ, प्रेसय् ज्या यानाच्वपिं पासापिं नापं जिमि छँजःया
 दाजुकिजाया जःपिं सकलसितं यक्व यक्व सुभाय् दु । वसपोलपिनिगु गुण जिमि
 नुगलय् सदाकालं लुमन्ति जुयाः ल्यनाच्वनी । सुभाय् ।

काय् व भौ-

अशोकहर्ष वज्ञाचार्य, सुचिता वज्ञाचार्य

छयपिं-

अयुषहर्ष, स्वेता

स्त्यायपिं-

वेदी (सूर्यमति)

जिचाभाजुपिं-

(स्व. सुभाषरत्न वज्ञाचार्य)

२०७३

आश्विन

२० गते

रुदी

ऋतु

नरेन्द्र विलास वज्ञाचार्य

विजयश्री रत्न वज्ञाचार्य

सुलभ, सरल

नरुज, नविब

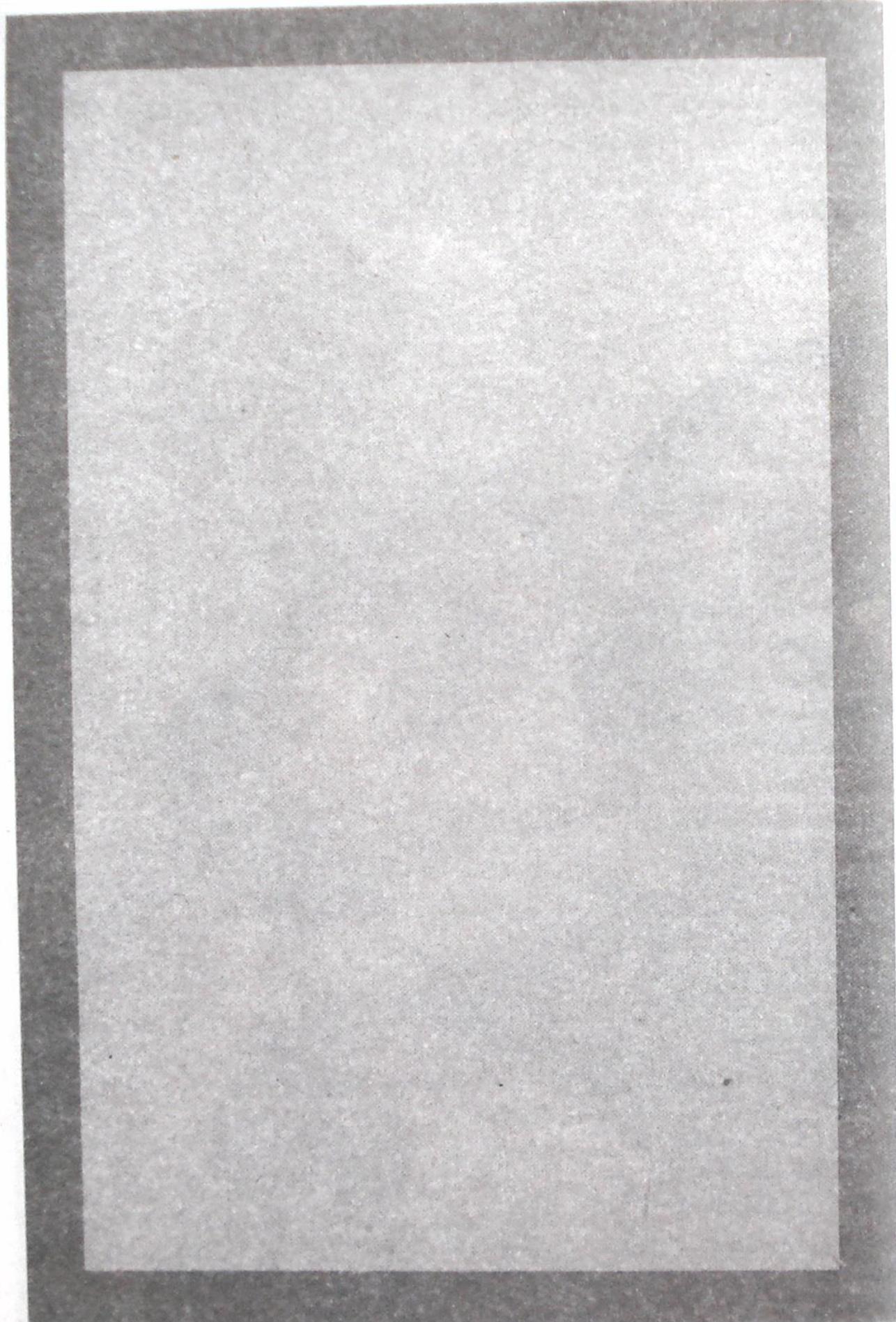
यशस्वी, बरदान

આ

૨૦૮૬ સાલય પિથનાત ગુ ભૂમિકા

- ક) પ્રકાશકીય - ભિક્ષુ મૈત્રી,
સદસ્ય સચિવ, આ.કુ.વિ.ગુઠી
- ખ) જિગુ ખ્ય - બદ્રીરત્ન વજાચાર્ય
- ગ) નસલા - ફળીન્દ્રરત્ન વજાચાર્ય
- ઘ) જિગુ ધાપૂ - સત્યમોહન જોશી
- ડ) છત્વા: ખ્ય - દિવ્યવજ વજાચાર્ય
- ચ) નિત્વા: ખ્ય - ભિક્ષુ અમૃતાનન્દ

[क]

प्रकाशकीय

नेपा: भगवान् बुद्ध्या जन्म मूमि उकि हे शान्ति दया च्वंगु देश। सहयाय्गु शवित दया च्वंगु देश। अथेहे अन न्हाभु अभाव, दहे दःसां मिसावट।

नेपा दे सम्बन्धी छुं सफूत प्रामाणीक तवरं नेपा देशे महु। दहे दःसां विदेशी तयसं चव्या तःगु अथवा झी हे मनूतयसं चवोसां हिन्दुकरण याना चव्या तैगु। उकि तथ्य छु खः धका थ्वीके थाकुया चबनोगु।

गत अवटोवर ३ तारिक नसे ७ तारिक तवक भारतया सिम्लाय् सम्पन्न जूगु अखिल भारतीय हिमालीय संस्कृति सम्बन्धी परिसम्बाद गोष्ठी भाग काय्त वना। अन ४५ ह्य ति प्रोफेसरपि व बौद्ध विद्वान् लामा गुरुपि, रिम्पोछेपि उपस्थित दुगु खः। अन येरवाद मध्ये अथवा स्थविरवाद पाखें जि छहा जक दुगु खः। नेपादेशं जि नापं बाराणसी द्वना द्वंहा बिजय-राज बज्ज्राचार्य दुगु खः। वस्पोलं “नेपाले बुद्ध धर्म वर्तमान तथा अतीत” धैगु शिर्षकय् निबन्ध प्रस्तुत याना बिज्यात। उकी बहा बहीया उत्पत्ति व बहा बहीया फरक तकनं छुटे मनू। बुद्ध धर्म गुबले दुहाँ वलनं अस्पष्ट, नेपा बारे तथ्य ख ल्वीके थाकू कथं अंले बज्ज्राचार्यपिके अध्ययन मगाःगु कारणं बज्ज्रयान हास जूया वना च्वंगु खं प्रस्तुत जुल। जिगु नुगले सारैहे दुख ताल। बज्ज्रयानया भूल जड व प्रशस्त धर्म परम्परा दयानं

[૩]

અથે ધકા ધાયકા ચ્વને માલ ધા:સા બાંલાગુ મખુ) જિ અધિષ્ઠાન યાના કિ શુકીયા વિષયે સ્થૂપિ વ્યક્તિપિ માલા જિ ન અધ્યયન યાયુ ।

પરિસમ્બાદ ગોઢ્ઠોં સ્વદેશો લિહ્રી બય્બં વસ્પોલ આચાર્ય અમૃતાનન્દ મહાનાયક મહાસ્થવિરં થ્વ સફૂ છગુ પ્રકાશન યાયુ માલ ધકા દયના બિજ્યાત । વસ્પોલ બડ્રિ ગુરુજ્યું ચ્વયા બિજ્યાગુ થ્વ સફૂ ખનેવ જિત સારૈ હર્ષ જુલ । પુલાંગુ નેપા દેપા છું ભચા ઇતિહાસ ઝીહે બૌદ્ધ બિહ્નાન છહ્યસ્યાં ચ્વયા બિજ્યાગુ મહત્વ પૂર્ણ ખ: । પ્રકાશન યાયત આનન્દ કુટી વિહાર ગુઠીયાત બિયા બિજ્યાગુલિ ધન્ય ભાપિયા । થજ્યા:ગુ હે સફૂત બરોબર ચ્વયા શ્રોતાવર્ગવિનિ ચિત્ત શુદ્ધ જાં દયેકા બીગુલિ વસ્પોલ ગુરુજ્યુ સક્ષમ જવીમા । અલે વસ્પોલયા સુખ સમૃદ્ધિ વ વિઘાયુયા કામના યાના ચ્વના ।

સાથે થ્વ અમૂલ્ય સફૂ સ્વયા ઝી શ્રોતાવર્ગપિસં નેપાયા ઇતિહાસ સમ્બન્ધી જા દયકા કાઈ ધેગુ મનં તુના । થ્વ સફૂ આનન્દ કુટી વિહાર ગુઠીયા ૬૩ ગૂગુ પ્રકાશન ખ: ।

ભિક્ષુ મૈત્રી

ફોન- ૨૭૧૪૨૦

સદસ્ય-સચિવ

૨૧૫૦૨૦

આ. કુ. વિ. ગુઠી

મિતિ: ૨૦૪૬ કાર્તિક ૨ ગતે

સ્વર્પમ્ભૂ

[८]

जिगु खँ

बज्ज्राचार्य धयागु पद ह्लापा साप हे दुर्लभगु खः । ह्लापा ह्लापा बज्ज्राचार्य पद प्राप्त यायेत विहारय् च्वनाः अध्ययन यानाः विनयं पूर्ण जुइमाः । अते तिनि शिक्षा दीक्षा प्राप्त जुइ । एव शिक्षा दीक्षा प्राप्त जूह्य, बौद्ध धर्मया चर्या यानाच्वंह्य व्यक्तियात हे बज्ज्राचार्य धाइगु खः ।

एव बज्ज्राचार्यपिसं अध्ययन याइगु विहार गये निर्मल्या इ, थुकिया विधि-विधान छु खः धयागु सीकेबह जू । ह्लापां विहार दयेकेत विहार दयेकेथाय् च्वंगु भूमि कूर्म परीक्षा धकाः व थासय् च्वंगु चा ज्यू-मज्यू लक्षण स्वइ । चा ज्यू धयागु लक्षण वल धाःसा भूमि याचना याइ अर्थात् भूमि थुवाःयाके न्याना काये माःसा न्यानाकाइ पवनाकाये माःसा पवनाकाइ । थुकर्यं भूमि प्राप्त जुल कि व थासय् सूत्र पातन याइ । गुगु किसिमयागु विहार दयेकेगु खः, उगु किसिमया नवशा बमोजिम बास्तु प्यनी । यरोपन यानाः गौसङ्घालन याइ । भू घाटन यानाः जग म्हुइ । पाद स्थापना यानाः जग स्वनी । चैत्यदेव, बुद्ध आदिपिनिगु पाद स्थापना याइ । रत्नन्यास आदि यानाः विहारया एकशाल, द्विशाल, त्रिशाल, चतुःशाल आदि प्रकारया

[प]

मालय (छे) दयेकाहइ। विहारयात माःगु लुखा इयाः आदि
नं ततं यंकइ। विहार दयेकेत चैत्य, प्रेतशिला, क्षेत्रपाल,
महाकाल, महाबल, अग्नि शाला, बसिगाः, जलाशय, धर्मगण्डी,
बज्रधातु मण्डल, आयम आदि सम्पूर्ण स्थापना यायेमाःगु
जुल। अथा लिसे आचार्य प्रवेश, पूर्वसेवा, योगाचार,
दिग्ग्रहण, किरणकोटन, पादसाधनं, सूत्र पातन, रजःपातन,
मण्डलराजग्री आदि नं यायेमाःगु जुल।

थुगुकथं विधि विधानपूर्वक निर्मण जूगु विहारय भिक्षु
व बज्राचार्यभिषेक गुकथं जुहगु खः अ खँ नं ह्लाये। ह्लापा
बदे छुयेवलय् झिनिदै भद्रुह्म कायमचा विहारय यंकाः वयात
स्यविर पिधालसां आयेपा पिसं मुण्डन यानाः आंगसा से
खाकाः चूडाकर्म याइ। शिक्षा ग्रहण याकाः चीवरं पुंकी।
कुंधार, सिसलाकू, पिण्डपात्र, लःह्लाना बी। प्रवज्या संवर
विया भिक्षु छुइ। भिक्षु यानाः विहारय तु भिक्षु चर्या याकाः
तयातइ। वयात छतिनिसे बौद्ध शिक्षा अध्ययन याकी।
प्यद्, झिदै, झिखुदू, नीदै, नीन्यादै तक नं गुथाय् तक अध्ययन
यायेमाः उथाय् तक विहारय है तथाः अध्ययन याकातइ।
अध्ययन बवचाल धायेत्र तिनि वयात चीवर बवत्यलेगु याइ।
अथा लिपा पाणिग्रहण नं यानाबी। शिक्षा दीक्षा बियाः
शिक्षां पूर्ण जुल कि वयात बज्राचार्यभिषेक बी।

थथे शिक्षां पूर्ण मजूतले विहारय च्वनाः, चीवरं पुनाः

[३]

भिक्षु हे जुया च्वनेमाःगु जुल । लिपा जूलिसे समयानुकूलं शिक्षा पूर्णं मजूसां चीवरं त्वकेगु चलनं जुयावल । लिपा छ अर्थं बबकाकां झिवें, स्ववें, वच्छि अनं लच्छि जक तयाः नं चीवरं त्वकेगु यात । थथे जूलिसे अध्ययनं यानाः सीके सयेकेगु ज्या तोतुतुं वन । थथे जुजुं आः प्यन्हु जक भिक्षु यानाः चीवरं त्वकेगु चलनं जुल । थुलि जक मखु थों भिक्षु जुयाः हह्य् खुनु, अझ उलि नं मखु, थों भिक्षु जुयाः थों हे चीवरं त्वकेगु चलनं थौकह्य् याना हया च्वंगु दु । थथे थथे जुयाः वंगुलि थों नेपालय् बौद्ध धर्मया विषयय् यवध यवध विपरीत जुजुं वन । परम्परागत बौद्ध धर्मया विषयय् मसया मसियावन । धर्म सम्बन्धी शिक्षा कम जूलिसे धर्मया विषयय् सीके सयेकेगु नं मदया वन ।

थथे विहारे भिक्षु जुयाः चीवरं पुनाः थःगु छेय् दुहाँ मवंसे विहारय् तुं च्वनाः, थत मावव शास्त्रया अध्ययनं यानाः शिक्षा प्राप्त याये धुंकाः बज्राचार्यं पूणवित्ति शिक्षा कायेमाः धाइ । तर लिपा लिपा भिक्षु जुयाः अध्ययनं याये मगाकं हे चीवरं बवत्यलाः थःगु छेय् दुहाँ बइगु वा छेय् दुकाइगु जुयाः च्वन ।

अनं लिपा याकः याकः बदे मछुसे विहारया सर्वं सञ्चयां बदे छुयेमाःपि दक्व मुनाः भिक्षु छुयेगु यानाहल । थथे जुजुं प्यन्हु जक भिक्षु जुया चीवरं बवत्तलेगु यानाहल । अनंसि

[च]

मिनिवं मदुनिबलय् हे विहारय् यंकाः भिक्षु छुये माःथाय् वया
नं वया नं बदे छुयेमाःगुलि सकले मुनाः बदे छुयेह्य थाकुलि
मिनिवं फुइधुंका तिनि बदे छुइगु जुल । चीवर नं प्यन्हु जक भिक्षु
यानाः बबत्यलेगु चलत जुयावल ।

चीवर बबत्यले धुनेवं तिवाह यायेगु यानाहल । तिवाह
याये साथं बज्ञाचार्याभिषेक बियाः मचा मदुनिबलय् हे आचाः
लुये माःगु खः । तर लिपा आचाः लुयेत तच्चतं थाकुगु विधि
व्यवहार जुयावल । तिवाह धुंकाः नं आचाः लुयेत थाकुगुलि
गुलि गुलिस्यां थःगु आयिक कारणं यानाः आचाः लुये मफुत ।
आसे आसे धाधां हे आचाः लुये मदयेकं हे मचात दत । आचाः
मलुसें मचा दुगुलि आचाः लुये मखु धकाः आचाः लुया मबिल ।
अथे आचाः मलूपिन्त बदेजु धकाः धाल । आचाःलूपिन्त
बज्ञाचार्य धाल । ह्रापा ह्रापा बज्ञाचार्य धयार्पि यकव दुगु
मखु । बदेजु धयार्पि नं ह्रापा बज्ञाचार्यर्पि हे खः ।

बदे छुयेगु व आचाः लुयेगुलिइ आः स्वांः मदुगु तन्ता
वयाच्चवन । बदे छुनाः, आचाः लुयाः शिक्षा दीक्षा बीगु ला
छखे बदे छुयेत व आचाः लुयेत यकव थःथिति हातानातापिन्त
स्वय् सःताः ततःजिक नकेत्वंकेगु यानाहल । ह्रापा ह्रापा
शिक्षा दीक्षां कयाववंगु थाय् थौकह्रय् बदे छुनाः स्वय् नकेगु व
आचाः लुनाः थायपान्ति थयेकेगुलि कयाच्चवन ।

बज्ञाचार्याभिषेक प्राप्त जूर्पि बज्ञाचार्यर्पि चैव कृष्णपा

[ब]

अष्टमी खुनु स्वयम्भूद्व वयाः शास्त्रोवत् विधिअनुसार चैत्य पूजा याइ । शान्तिकराचार्यं स्थापना यानातःगु शान्तिपुरय् लोकोत्तर विधि अनुसार पूजा याइ । चूडाकर्म याये धुकुपि सकल बज्ञाचार्यपि दच्छिइ छको थन स्वयम्भूद्व वयेमाःगु जुल ।

उपलय् थाय् थासय् चवंपि बज्ञाचार्यपि यःपिनि भद्धिचा भविष्यिचा वयाः पूजा याइगु खः । लिपा च्व बज्ञाचार्यपि मुनाः थथे सलहा जुल — झी तः ध्वः मडु । झीपि फुक छध्वः हे जुयाः छववलं पूजा याये गणचक्र यायेबलय् जक यः यः विहारया कुलदेवताया अनुसारं बज्ञगीत हाले युगु सलहा सकस्पां चित बुझे जूगुलि थःथः अलग अलग पूजा मयासे फुकक विहारयापि बज्ञाचार्यपि समुच्चय जुयाः आचार्य गुथि दयेकल । च्व आचार्य गुथिइ येऽयापि बज्ञाचार्यपि जक मखु, यल, खवप, थिमिया सम्पूर्ण बज्ञाचार्यपि नं छध्वः हे जुयाः दच्छिइ छको आचार्य गुथि न्यायेकेगु प्रथा शुरू जुल । थथे पूजा जुजुँ लिपा खवपय् चवंपि बज्ञाचार्यपिनि खवपय् तु आचार्य गुथि न्यायेकल । थथे हे यलय् चवंपि बज्ञाचार्यपिनि नं यलय् हे आचार्य गुथि न्यायेकल । थिमिइ चवंपिनि थिमिइ हे न्यायेकल । थथे यःगु देशय् थःथःपिनि आचाः गुथि चले यात । येऽयापि बज्ञाचार्यपि यःपि जक फुक समुच्चय जुयाः दच्छिइ छको स्वयम्भूया शान्तिपुरय् हे आचाः गुथि न्यायेकेगु याना तु चवन ।

नेपाल देशया बज्ञाचार्यपि मध्यय बौद्ध धर्मया शिक्षा

[च]

दीक्षा कया चैत्य आदि देवी देवता आदि साधना व स्थापना याना बिज्याःपि तथाबौद्ध ग्रन्थ व चर्यागीति रचना याना बिज्याःपि प्रसिद्ध बज्ञाचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण प्रकाशन पाये धयागु इच्छा जितः ने. सं. १०६२ स हे जूगु खः। थुकिया लागी गन गन छु गुगु सफ् दइ धकाः उखे थुखे मालाच्चनागु खः। छुं भति लुया नं वल। हानं नं प्रमाणत लुया वइला धकाः माला तुं जुया। आःयात ३२ ह्य बज्ञाचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण तयार जुल। थुलिसिबय् अप्वः लुइके मफुत। लिपा मेमेगु नं लुयावल धाःसा पुनः प्रकाशित यायेगु कुतयाये।

थुगु सफ् सम्शोधन यायेगुलिइ अमूल्य समय बिधा बिज्याह्य रत्नकेतु महास्थविर (इवावाहा) या बज्ञाचार्य नां जाह्य फणीन्द्ररत्नजुयात आपालं धन्यवाद दु।

बौद्ध विद्वान पं दिव्यबज्ञ बज्ञाचार्य ज्यूं थुगु लेख स्वया थःगु मनया खैं प्वंका बिज्यागुलि आपालं अन्यवाद।

सकल बौद्ध जगतं हनातह्य भिक्षु डा. आचार्य महानायक महास्थविर अमृतानन्दज्यूं जिथे जाह्य अल्पबुद्धिया तुच्छ लेखे रथुं मञ्यु स्वया नित्वा खैं तया बिज्यागुलि लिसें नेपाल लिपि प्रकाशन जुया च्वंगु थुगु सफूयात हानं सकलयात उपयोगि जुइगु खतं देवनागरिक लिपि प्रकाशने हया बिज्यागुलि सहस्र धन्यवाद दु।

]ક]

નાં દહ્ય સાહિત્યકાર સત્યમોહન જોશી જ્યૂં સ સથે
ચવયાગુ પુથિ ખ મખુ વિચારાના તપં તયા વિગુલિ વયકયાત નં
તઃધંગુ ધન્યવાદ દુ ।

થ્વ સફુ ચવયા તયાગુ સફુ લઃ હ્લાના જક બિયાગુ ખઃ,
એ સફુતિ વનેમા થાય્ તવક વના, સ્વેયા મા થાય્ તવક સ્વયા
ચવયેમાથાય્ ચવયા લહેમાથાય્ લહેયા પ્રેસ આદિ ફુલક વિચા
યાના ગવાહાલિયાહ્ય જિહ્ય શિષ્ય નરેશ માન બજ્જાચાર્યયાત નં
ધન્યવાદ દુ ।

અન્તસ થ્વ ચિકિત્શાધંગુ પુથિ જિથે જાહ્ય ધ્યાકરણ કોષ,
ઇતિહાસ છું મસ્યૂહ્ય બુસાંનિસે વગુ વાનિ સિસા તિનિ તનિ ધૈથે
ગુમાજુ તાલં ચવયાગુલિ ગા: મગા: સ્યંગુ દૃભ્યુ દઃસા ક્ષમા
પવનાગુ જુલ નાર્પ મગા: મચાગુ, દૃભ્યુ સ્યંગુ ભિકેત સહ્લા વિદા
બિજ્યાઈ ધ્યાગુ નં આશા દુ ।

ગવાહાલિ કથાગુ સફુયા નાં ધલ :

૧. પ્રચલિત વિભિન્ન ચચા સફુ
૨. પ્રાચિનકાલયા ઝી બજ્જાચાર્ય શાન્તિકરયા ઇતિહાસ
૩. સ્વયમ્ભૂ પૂરાણ
૪. દ્વાદશતીર્થ મહાતમ્ય
૫. અસ્ત વૈટરાગયા મહાતમ્ય
૬. મણિશીલા વદાન

२०४६ सालय पिठनातःगु

【अ】

७. शाधन माला
८. चोभाद्योया बाखेँ
९. बुझद्योया बाखेँ
१०. मूल्य चैत्य पूजाया धलः पौ
११. क्रिया संग्रह
१२. क्रिया समुच्चय
१३. चर्याचिर्चाभिनिष्ठय
१४. लुमधि अजिमाया तःहोमया पद्धति
१५. गथु प्याखेँ व खड्ग शिद्धिया सफू
१६. मेमेगु वंशावलि आदि ।

— बद्रीरत्न बज्राचार्य

मन्त्रशिद्धि महाविहार

महाबौद्ध “ये”

११०६ कार्तिक, कृष्णपक्ष

पञ्चमि ।

नसला

नेपाल शाक्यमुनि बुद्धयासिकं ह्रापायार्पि दीपञ्चर,
विषश्वी, शिखी आदि बुद्धपिं विज्याना अधिष्ठान याना तगु व
शाक्यमुनि जन्म जुया विज्याःगु व वैरोचन आदि ध्यानी
पच्चबुद्धपिं संस्थापन जुयाच्चंगु पुण्यभूमि खः । महाचीनया
पञ्चशीर्षं पर्वतं विज्याःह्य महामञ्जुश्रीनं नागवास दह्या लः
पित छ्वयाः वस्ती दथेका विज्यात । श्व नेपाल मण्डल
स्वनाविज्याःह्य वसपोल महामञ्जुश्री हे मञ्जुदेवाचार्य खः
धयागु थुगु सफुलिइ उल्लेख जुयाच्चंगु दु व थननिसे हे
बज्ञाचार्यया परम्परा न्ह्यात धयागु पं. बद्रीरत्न बज्ञाचार्यया
धापू खः ।

भारतवर्षया गौड देशं विज्याःह्य महाराज प्रचण्डदेव
नेपालय् विज्यानाः शान्तश्री नामं भिक्षु जुया विज्याना व
च्वया लिपा बज्ञाचार्यभिषेक कयाः शान्तिकराचार्यं जुया
विज्यात । तेबाहाया बन्धुदत्त ग्राचार्यं कामरु कामाक्षं
करुणामय नेपालय् हया विज्यात । थथे हे सच्चया बज्ञयोगिनी
स्थापना याना विज्याःह्य वाचासिद्धि बज्ञाचार्य, फंपि देशया
बज्ञयोगिनी स्थापना याना विज्याःह्य ओडियानाचार्य,

[५]

विजयेश्वरी स्थापना याना विज्याःह्य बज्रपाद बज्राचार्य,
तुंख्योया महाकाल, लूमधि अजिमा स्थापना याना विज्याःह्य
शास्वतबज्र बज्राचार्य, सीघःद्यः स्थापना याना विज्याःह्य
बाक्बज्र बज्राचार्यपिनि संक्षिप्त विवरण श्व सफुलिङ् दु ।
थथे हे महायान अन्तर्गत बज्रयानया पूजा सम्बन्धी ग्रन्थ व
चर्यगीत रचना याना विज्याःपि प्रसिद्ध बज्राचार्यपिनिगु
संक्षिप्त विवरण व चर्यगीतया राग-ताल नं थुगु सफुलिङ्
उल्लेख जूगु दु । श्व सफू विशेषतः ह्लापायार्पि बज्राचार्यपिसं
देवदेवी स्थापना यानावंगु सफू व चर्यगीत, पूजा विधि
यानावंगु विषयय् ज्ञान प्राप्त यायेत आपालं सहायक सिद्ध जुइ
जितः विश्वास दु ।

श्व सफुलिङ् तिथिमिति मदुगु छता अभाव जि खना ।
श्व सफुलि संक्षिप्त रूपं हे थजु झीत नेपालया प्रसिद्ध
बज्राचार्यपिनि बारे सीके व्यूगु दु । विद्वद्जनं थथे हे थःथ,
जिल्लाया बाहा-बहीया देव-देवी स्थापना याना विज्याःपि
बौद्ध पूजाविधि वा दर्शनया विषयय् ग्रन्थ रचना याना
विज्याःपि चर्यगीत आदि चवया विज्याःपि आचार्यपिनिगु
बारे अनुसन्धान यानाः चवया पिकथा विज्याइ धयागु तःधंगु
आशा दु ।

अन्त्यय् श्व सफूया विषयय् निगू शब्द च्वयेत जितः
अवसर विया विज्याःह्य जिह्य मन्त्रदाता तथा चर्यनित्य स्यना

૨૦૪૬ સાલય પિથનાત:ગુ

[૫]

વિયા વિજયા:હૃ ગુરુ પં. બદ્રીરત્ન બજ્જાચાર્યાત હાર્દિક
સાધુવાદ દ્વારા વસપોલપાખે યુજા:ગુ હે ગ્રન્થ રચના યાના: હાનં
હાનં પિકયા વિજયાયેત ઇનાપ દુ ।

બવમિલુ

— ફળોન્દ્રરત્ન બજ્જાચાર્ય
શ્વાબાહા

મિતિ: ૨૦૪૬।૨।૨૫।૪

[३]

जिगु धापू

स्वनिगलय् परम्परागतरूपं प्रचलित जुयावयाच्चंगु
धार्मिक तथा सांस्कृतिक विषय वस्तुस आपलं महत्त्वपूर्णगु
तव्यत सीकेत धीकेत अतिकं सहायक सिद्ध जुइगु थ्व झीगु
ह्लाहातिस च्चंगु सफू छगु नं पं. बद्रीरत्न गुरुजुं थःगु अध्ययन,
अन्वेषण व अनुसन्धानया ऋमय् माँभाषा नेवाः भाषां पिठना
विज्यात थ्व सकल नेपामितय् गु लागि गौरवया खै धाये माल।
थथे यायेमाःगु छाय् धकाः न्हृसः तयेफु, थुकिया लिसः थ्वहे
सफुतिइ दुष्याकातःगु बज्ज्राचार्य शाश्वत बज्ज्रयात छगु दसूकर्थं
यत न्हृबवये। थुकिहे व्यावक खै स्पष्ट याइ।

झीगु समाजय् महांकाद्यःयात बौद्धधर्मविलम्बीतय् सं
'बज्ज्रवीर महाकाल', अथेहे हिन्दूधर्मविलम्बीतय् सं 'महाकाल
शनि देवता' धकाः मान्यता वियाः थौतकनं उत्तिकंहे थ्रद्वा
भवित तयाः पूजापाठ याना वयाच्चंगु दु। गनं तापाक
स्वःवनेमाःगु नं मखु, येऽय् तुनिख्यःया सिथय् मूलेषु लिकसं
महांकाद्यःया देगः युगयुगंनिसें धस्वनाच्चंगुहे जुल। हनं थथेहे
तुनिख्यः लिकसं श्री ५ या सरकारया प्रमुख सचिवालय
सिहदरबारया न्हृःनेसं पीठ स लुँमधिद्यः अर्थात् भद्रकाली

[३]

नं विद्यमान जुयाच्चंगु हे जुल । आः च्व महाकाशः व भद्रकाली स्थापना यानाः नेपामितप्यगु धार्मिक भावना व सांस्कृतिक जागरणयात थोतकनं जीवित यानावंह्य मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबहाल) या बज्ञाचार्यं शाश्वत बज्ञयात ह्यसीकेगु जूसा एव बःचायेगु सफू मपुइकूसें गाइमखु । बज्ञाचार्यं शाश्वत बज्ञं कलिगत वषं ३८२२ स गुगु उद्देश्य गुगु लक्ष्य न्ह्यःने तथाः पुरश्चरण, योग, ध्यान, साधना, आराधना याना विज्यात जुइ, गुलि तान्त्रिक करामत व प्रदर्शनं वयना विज्यात जुइ व फुकया लिच्छवः कथंहे सिद्धि प्राप्त यानाः आकाशचारी महाकाशः व भद्रकालीयात स्वनिगलय् बिज्याकाः जीतः झीगुहे पहःयागु शुद्धगु लोकधर्म व लोकसंस्कृति ब्वह्लङ्का विज्यागु जुल । थुजोगु ऐतिहासिक तथ्य न्ह्यब्बयाः तःगु च्व सफू आकार प्रकारय् बःचाधंगुहे जूसां एव ला घडीया बालकमानीये धकाः झीसं मधासें जीला ? थुजोगु सफू ब्बनकिहे झीके चःगु धर्म व संस्कृतिप्रति आपालं प्रेरणा बिलिबिलि जायावहगु जुल ।

खै थुलिजक नं मखु । पं. बद्रीरत्न गुरुजुं नांदंपि शक्तिशालीपि बज्ञाचार्यपिनिगु ऐतिहासिक क्रमया विवरण व देवदेवतापिनिगु स्थापना सम्बन्धी खै द्वया वयनेगु (नापनापं झोगु साहित्य व सङ्गीत विधा गुलितक तःमि तथा च्वन्ह्यानाच्चंगु जुल धइगु खै नं उलाक्यना विज्यात । बज्ञाचार्यं शाश्वतबज्ञं रचना याना विज्यागु सफूजकहे

[न]

नं १७ गु खनेदत गथेकि— (१) पुष्पचक्र (२) काकाश्वा
तुलाकोटि कालीनाम (३) श्रीचक्र संवर सेवत क्रियाकर्म
(४) श्री संवर वृत्तितत्त्व शारदा नाम्नि (५) संवर लूहि-
भिसमया बृहि (६) वाह्य पूजा विधि संग्रह (७) हस्त
पूजा विधि (८) तारा साधना (९) आर्य तारा साधन नाम
(१०) एकजटी साधन (११) क्रोध तारा वल्यूपहार
(१२) एकजटी तारामती वर्धन (१३) तारादेव पञ्च साधन
(१४) वारणतारा साधन (१५) तारा शून्य साधन
(१६) करुण तारा विश्व कर्मा साधन (१७) आदर्श प्रसार-
नाम तारा भट्टारिकोपदेश।

सङ्गीतया छ्यलय् नं साधक बज्राचार्यजुपिन्सं थीथी
राम, तालस रचना याना विज्यागु चचा (चर्या गीत) यागु
विशेष वर्णन थ्व सफुतिइ दुर्घानाच्वंगु दु। बज्राचार्य
शाश्वतबज्रं 'पञ्च कपाल' नांगु चचा तत्काल रचना यानाः
थुकियागूहे साधनां सुपाञ्च दुने सुलाच्वंह्य बज्रवीर महाकाल-
यात थःगु बशय् हया बिज्यात। थ्व छु नेपाल सङ्गीतयागु
तःधंगु चमत्कार भखुला? थथेहे थ्व सफुतिइ तक्षबहायाह्य
मेह्य बज्राचार्य सुरतबज्रं सँदेशां नेपाल देव्याहाँ बिज्यावलय्
अतिकं तःजागु, तःबयागु बह्यपुत्र खुसिस कसायगा लायाः
'जयवाञ्छली' चचा हालाः नेपाल सङ्गीतयागु चमत्कार व्यना
बिज्यागु प्रसङ्गः नं अतिकं उल्लेखनीय जूगु दु)।

बज्राचार्यजुपिन्सं रचना यानाः साधना यानाः हालावंगु

च्चायागु विवरण गुलिनं अव सफुतिइ दुथ्याका अवयातल, अव थौयागु नेपाल सङ्घीतयागु अध्ययन, अन्वेषण व अनुसन्धानया छगु तःधंगु अतिकं आवश्यक जुयाच्चंगु विषयबस्तु जूगु दु। अज्ञ राष्ट्रिय दृष्टिकोणं विचायायेबलय् अव फुक नेपालितय्गु राष्ट्रिय निधि हे जूगु दु।

अव बःचाधंगु सफू अवने धुंका: अुकिया लिच्चवःकथं जित: मेगु छगु छु धायेमास्ति बल धाःसा थासय् त्वालय् बाखं कना बिज्याइह्य पं. निष्ठानन्द बज्राचार्यजुं संस्कृत भाषास अवयातःगु 'ललितविस्तर' माँ भाशा नेवा: भाषां हीकूबलय् थःह्य कनेगु बाखेया मौलिक शैलीं यानाः नेवा: भाषा व साहित्यया ख्यलय् गद्य विधाया छगु अपूर्वगु शैली नं सृजना जूवंगु जुल। अवहे लिधंसाय् झीसं पं. निष्ठानन्द बज्राचार्ययात 'गद्य गुरु' धया वयागु जुल।

जि स्यूकथं थौं पं. बद्रीरत्न गुरुजुं नं आपलं थासय् आपलं बाखें कना बिज्याये धुंकल। वसपोलयानं बाखें कनेगु थःगु हे मौलिक शैली विकसित जुइ धुंकूगु जुल। अज्ञ वसपोलं धर्मं व संस्कृतिया लिधंसाय् माँ भाषाया धुक् जायेके कथं तःधंगु चीधंगु आपालं सफू अवयाः पिठना बिज्याये धुंकल। नेपालय् झिन्न्यागूगु विश्व बौद्ध सम्मेलन जूबलय् नं, अन्तर-राष्ट्रिय क्षेत्रय् प्रचार प्रसार जुइगुकथं वसपोलं अवया बिज्यागु नेपालया बौद्ध धर्मं व संस्कृति विषयक सफू अंगेजी भाषास

[३]

हीका: आनन्दकुटी विहार गुठीया पाखे पिदने धुंकूगु नं जुल ।

थों पं. बद्रीरत्न गुरुजुं धर्म व संस्कृतिया उत्थान व विकास यायेत तथा संरक्षण बीत गुलिनं उल्लेखनीय ज्याखें याना विज्याना वया चवन एव जीसं स्यूगु व थूगुहे खें जुल । वसपोल गुरुजुयात तिवः बीपि आपलं धर्मचित्त दुपि अद्भात् दातापिनं यक्कों न्ह्याःने वयाच्वंगु खने दु । वसपोलया एकसे एकपि थिष्य मचात नं यक्कों तयार जुया वयाच्वंगु खने दु ।

थुजोगु शुभ बेलास बज्राचार्यपिनिगु परस्पराय् बज्रयान चर्याया छह्य सफल साधक, छह्य कुशल व्याख्याकार तथा छह्य सिद्धि प्राप्त प्रयोजन जुया विज्याकह्य पं. बद्रीरत्न गुरुजुं हाला विज्यागु थीथी राग व तालया चचा (चर्यगीत) तथा वसपोलं कना विज्यागु बाखंयात सुनियोजित ढङ्गः रिकडं यानाः सकसिनं न्यने दैगु थ्वीके दैगुकथं (पात्पाय्, पोखराय्, भोजपुरे, धनकुटाय्, चैनपुरे, कालिम्पोत्त्वाय्, दार्जीलिङ्गाय् इत्यादि थासय् च्वंपि नेवाःतथसं नं) माःथाय् माःकथं प्रसङ्गः हनाः लोकं येकीगु स्तरीय वयासेटया रूपय् पिथनेगु छगु स्यहलागु ग्वसाः यायेफुगु जूसा, धर्म व संस्कृतिया संरक्षण व सम्बद्धं तया ल्यूल्यू ज्ञोगु माँभाषा नेवाः भाषाया स्तर व हज्जत, महत्व व विशेषता तथा युक्ति राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रय् लाकीगु प्रभाव यक्को यक्कोहे वहगु खना । जीसं इलय् थूलि याये फत धाःसा

[४]

(श्री ५ या सरकार, नेपाल रेडियो नं, नेपाल टेलिसिजन झीगु माँभाषा नेवाःभाषां नोंवाकेगु व म्ये हायेके बीगुला छु, ध्यबा कथाः विज्ञापन तकनं याके मध्यगु इलय्) झीसं नुगः मर्छिका च्वने माली मखु । बरु इलय् हे झीसं थुलि ज्याखैं पूवंके मफत धाःसा चयसिङ्गीत प्रवीण तथा कथावाचस्पति जुयाच्वना विज्याह्य पं. बद्रीरत्न गुरुजु छन्हु मदयावनकि वसपोलया ल्यूल्यू झीगु जीवित संस्कृतिया आपलं अमूल्यगु निधि नं अपूरणीय क्षति जुयावनी ।

थुकीं झी सकसिनं दूरदशीं जुयाः इलंलाःबलय् हे विचा याये माल, सकसिनं नं फुगुच्वःगु र्वहालि यायेमाल । अस्तु ।

यले, बखुंबाहा

ने. सं. ११०६ यंद्यापुह्री

— सत्यमोहन जोशी

[ન]

છત્વા ખે

શ્રી બદ્રોરતન ગુરુજુ નેપાદેશયા ગુરુજુપિનિગુ હિતયા લાગી
દત્તચિત્ત જુયા બિજ્યાગુ જિજક મખુ સકસિનં સ્યૂણ ખેં ખઃ : ।
એવે ઉહેશ્યં વસપોત્ર પૂજા કર્મકાણ્ડ સ્યના આપાલ ગુર્જુપિનિ
મસ્તેત શિક્ષા બિયા બિજ્યાગુ ખેં નં સકસ્યાં સ્યૂ ।

ઉલિજક મખુ કર્મકાણ્ડ યાગુ સફુત નં આપાલં પ્રકાશ
યાના બિજ્યાગુ દુ । એવ ખેં કમ મહત્વ યાગુ ખેં મખુ । કનેયાપિ
ગુરુજુપિસં હ્ય મસિયા રાષ્ટ્રધ્યાગુ હે ગૌરવ ખેં નં મદૈગુ ખંયાત
વિચાર યાના શ્રી બદ્રોરતન ગુર્જુ પ્રાચીન યાપિ ભજ્ઞાચાર્યપિનિગુ
પરિચય જુઝગુ સમ્ક્ષપ્ત પ્રસિદ્ધ હ્લાપાયાપિ બજ્ઞાચાર્યપિ ધૈગુ
પ્રન્થ પ્રકાશયાના “સુનમાથિ સુધન્ધ ધૈગુ” ઉખાન યાત ચરિતાર્થ
યાના બિજ્યાગુ જુલે । એવ પ્રકાશનયા નિમિત જિગુ દુનુગલં નિસે
ધન્યવાદ દુ ।

૨૦૪૬ ભાડ્ર ૧૭ શુભમ्

— દિવ્યબજ્ઞ બજ્ઞાચાર્ય

नित्वा खेँ

श्री बद्रीरत्न बज्ज्राचार्यं संप्रह याना बिज्ञागु काठमाडौंस दयाच्वंपि पुलांपि स्वनिह्य बज्ज्राचार्यपिनि छोटकरी परिचय विष्या वसपोलपिसं याना थकुगु कृतिया नं संप्रह यानाः बज्ज्राचार्यपिनि ऐतिहासिक खोजी याइपि विद्वान् पिन्त अतिकं गुहाली जुइ धयागु जिगु विश्वास खः ।

जि थें जाःह्य गामा भिक्षुयात ला अव संप्रह स्वयाः पुलांपि बज्ज्राचार्यपिनि तान्त्रिकया प्रभाव खना यक्को ज्ञां दत । जिपि गामातयसं काठमाडौंस दयाच्वंपि पुलांपि शक्तिशाली बज्ज्राचार्यपिनिगु खेँ छुनं मस्यू ।

अतः अथे खोजी याना संप्रह यायेगु साब बाँला । अथे यायेगुलि याना झीगु देशे च्वंपि पराक्रमीते खेँ सकसिनं सीके फइ । थुजागु खेँयात दन्तेकथा थें जक याना मतःसे ऐतिहासिक रूप वियेत आः दुपि बद्रीरत्न बज्ज्राचार्य थें जाःपि पण्डितपिसं उत्साह बढे याना आः नं झीपि तन्त्रया प्रभाव क्यने फूपि जुष्

२०८६ सालय पिठनातःगु

[फ]

कथमा: धका उत्साह बढे याना यंकूसा अवश्यमेव, न्हाह्यहे,
यःजुइमा, बौद्धते निति गुहालि हे गुड, तिवः हे जुइ। बद्रीरत्न
बज्ञाचार्य यात भितुना दु।

आनन्द कुटी विहार

स्वयम्भू, काठमाडौं।

फोन- २७१४२०

— भिक्षु अमृतानन्द

आश्विन ५, २०४६

बु. सं. २५३३

ॐ

न्हापायापि प्रसिद्धु वज्ञाचार्यपि

१. श्री मञ्जुदेवाचार्य
२. श्री गुणाकराचार्य
३. श्री शान्तिकराचार्य
४. श्री वाचासिद्धि
५. श्री ओडियानाचार्य
६. श्री बन्धुदत्त आचार्य
७. श्री बज्रपाद वज्ञाचार्य
८. श्री ओँकारवज्र वज्ञाचार्य
९. श्री हूंकारवज्र वज्ञाचार्य
१०. श्री शाश्वतबज्र वज्ञाचार्य

११. श्री वाक्वज्ञ वज्ञाचार्य
१२. श्री परमादिवज्ञ वज्ञाचार्य
१३. श्री रत्नवज्ञ वज्ञाचार्य
१४. श्री सूरतवज्ञ वज्ञाचार्य
१५. श्री जीवचन्द्र वज्ञाचार्य
१६. श्री लीलावज्ञ वज्ञाचार्य
१७. श्री मञ्जुवज्ञ वज्ञाचार्य
१८. श्री अमोघवज्ञ वज्ञाचार्य
१९. श्री वन्दकृतदेव वज्ञाचार्य
२०. श्री सिद्धिवज्ञ वज्ञाचार्य
२१. श्री हासवज्ञ वज्ञाचार्य
२२. श्री विलासवज्ञ वज्ञाचार्य
२३. श्री महासुखवज्ञ वज्ञाचार्य
२४. श्री श्रीवज्ञ वज्ञाचार्य
२५. श्री अनूपमवज्ञ वज्ञाचार्य
२६. श्री विक्रमवज्ञ वज्ञाचार्य
२७. श्री मुनीन्द्रवज्ञ वज्ञाचार्य
२८. श्री शिववज्ञ वज्ञाचार्य
२९. श्री गीतवज्ञ वज्ञाचार्य
३०. श्री समरसवज्ञ वज्ञाचार्य
३१. श्री तथागतवज्ञ वज्ञाचार्य
३२. श्री स्वयम्भूवज्ञ वज्ञाचार्य
३३. श्री इन्दुवज्ञ वज्ञाचार्य

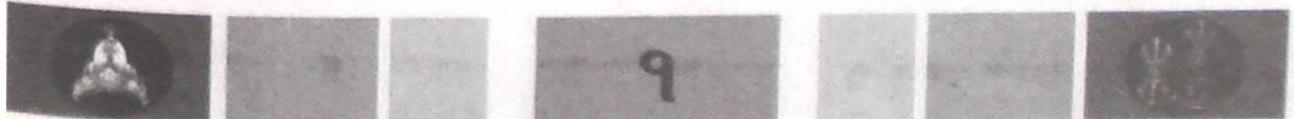

१ श्री मञ्जुदेवाचार्य

नेपालमण्डलया न्हापांम्ह बज्राचार्य महामञ्जुश्रीया
निर्माणकाय मञ्जुदेवाचार्य खः ।

सत्ययुगय् नेपालय् हिमालय पर्वतं चाःहुलाच्वंगु नागबास
नांगु छगू दह दु । अ नागबास दहलय् सत्ययुगया प्रथम
चरणय् बन्धुमति शहरं विज्याःम्ह विपश्वी तथागतं ज्योतिरूप
उत्पत्ति जइगु पलेस्वांया पुसा पिनाविज्यात ।

शिखी तथागतया पर्यायस अ नागबास दहलय् द्वलंद्वः हः
दुगु पलेस्वां ह्वल । अहे पलेस्वांया द्योने ज्योतिरूप स्वयम्भू
उत्पत्ति जुयाविज्यात । महाचीन देशेया न्यागू च्वका लूगु गुँ दुगु
पञ्चशीर्ष नां जुयाच्वंगु पर्वतं मञ्जुश्रीया निर्माणकाय

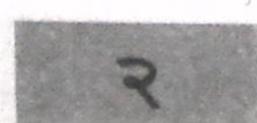

मञ्जुदेवाचार्य केशिनी व उपकेशिनी थः निम्ह पत्नीपि व चीनया
राजकुमारसहित महाचीनया लोकजनपिनापं ब्वनाः थ्व नेपालया
नागवास दहलय् उत्पत्ति जूगु ज्योतिरूप स्वयम्भूया दर्शन यायेत
बिज्यात ।

मञ्जुदेवाचार्यं नागवास दहलय् उत्पत्ति जूगु ज्योतिरूप
स्वयम्भूया दर्शन यायेधुंकाः थमं ब्वनाहयापि लोकजनपिन्त थन
हे वास दयेकाः तयेगु विचार यानाः थुगु दहया दक्षिण क्वयपाखे
क्वदुवाःया न्हुछेकाप धयागु थासय् पर्वतया ल्वहं तछ्यानाः
दहया लः पितछ्यवया बिज्यात । लः फुक पिहां वँसेलि थ्व थाय्
उर्वरा बुँया रूपय् परिणत जुल व थन मञ्जुदेवाचार्यया नामं
मञ्जुपट्टन धयागु नगर निर्माण जुल । मञ्जुदेवाचार्य थःलिसें
ब्वनाहयाम्ह धर्माकर राजकुमारयात थुगु देशया राजा यानाः
अभिषेक वियाबिज्यात ।

(थुगु विषयया विस्तृत वर्णन स्वयम्भू पुराणय् दु)

000

२ श्री गुणाकराचार्य

गुणाकर भिक्षु मिथिला देशय् जन्म जुयाः प्रवज्यासंवर क्याः
मञ्जुदेवाचार्य(महामञ्जुश्री)यापाखें आचार्याभिषेक्या लागि नेपालय्
विज्यात । थन वयाः मञ्जुदेवाचार्य गुरुया शरणय् वनाः वसपोल
गुरुपाखें आचार्य अभिषेकत क्याः गुणाकर आचार्य जुयाविज्यात ।
वसपोलं अनेक अभिषेकत प्राप्त यानाः गुणाकर आचार्य जुयाः
यक्व हे आचार्यपिन्त अभिषेक वियाविज्यात ।

अथे जूगुलिं अभिषेक विइगु दक्व सफुतिइ अभिषेक विया
विज्याइपिलय् गुणाकर आचार्यया नां दु । अभिषेक व्यूम्ह व
मञ्जुदेवाचार्य (महामञ्जुश्री) गुरुपाखें न्हापां आचार्याभिषेक प्राप्त
यानाविज्याःम्ह वसपोल गुणाकराचार्य खः ।

मिथिला देशय् शुरुइ वसपोल गुणाकर भिक्षु जुयाविज्याःगु
खः । नेपालय् (काठमाडौं उपत्यका) वयाः वसपोलं आचार्याभिषेक
क्याः गुणाकराचार्य जुयाविज्याःगु खः ।

०००

३ श्री शान्तिकराचार्य

गौड देशया महाराज प्रचण्डदेव काश्यप बुद्धया आज्ञा
अनुसार थः काय् राजकुमार शक्तिदेवयात राज्याभिषेक वियाः
थः रानीसहित वीरमती पीठय् पूर्वसेवाया लागि विज्यात ।
देशान्तर चाःहिलाः चतुविंशति पीठ पतिकं पीठ सेवा पूजा
यानाविज्यात । नेपालमण्डलया उपछन्दोह पीठय् थ्यंकाः श्री
गुहेश्वरी पीठय् पुरश्चरण यानाविज्यात । अले वीतराग जुयाः
मञ्जुदेवाचार्यया प्रथम शिष्य गुणाकर वज्राचार्यद्वारा प्रव्रज्या
संवर क्याः शान्तश्री नामक भिक्षु जुयाविज्यात ।

शान्तिकराचार्य स्वयम्भू ज्योतिरूप त्वपुयेगु तःधंगु इच्छा
यानाः दश दिक् लोकपालपिनिगु सहायता क्याः स्वयम्भू
ज्योतिरूपयात रत्नशिलां त्वपुयाविज्यात । थुगु रत्नशिलाया
द्योने चैत्य दयेकाः प्रतिष्ठा कर्म यानाविज्यात । वसपोलं
दयेकाविज्याःगु स्वयम्भू चैत्य यद्यपि भीगु न्त्योने शान्ति व
ज्ञानया सन्देश विया दनाच्वंगु दु ।

वसपोल शान्तिकराचार्य थुगु स्वयम्भू चैत्यया छचाख्यरं
न्यागु पुर स्थापना यानाविज्यात । स्वयम्भू चैत्यया अग्नेय
कुनय् वसुपुर धकाः वसुन्धरादेवी स्थापना यानाविज्यात । थथे हे
नैऋत्य कुनय् अग्निपुर धकाः अग्निदेवता, उत्तर दिशाय्
अमोघसिद्धि तथागतया न्त्योने नागपुर धकाः बसिगालय् बरुण
नाग स्थापना यानाविज्यात । थथे हे नैऋत्य कुनय् वायुपुर
धकाः वायुदेवता (फय् ख्वाः द्यो) ।

स्वयम्भू चैत्यया वायुव्य कुनय् उत्तर दिशापाखे शान्तिपुर स्थापना यानाबिज्यात । थुगु शान्तिपुरया भवनया, पूर्व पश्चिम व्या व दक्षिण उत्तर हाकः जुयाच्चन, थुगु मन्दिरय् दुहां वनेगु लुखां दक्षिण दिशा स्वयाच्चन । तर न्हापा न्हापा थुगु भवनया लुखा पूर्वपाखे स्वयाच्चंगु खः धयागु उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

शान्तिपुरया दुने गुंगूगु अभ्यन्तर कोथाय् संवर देवताया मूर्ति दु । थन २७ गूगु कोथाया दुने श्री सुख क्षिर धयागु गुफाय् चिन्तामणि घट जवय् तयाः चिन्तामणि रत्न देपाय् तयाः, चिन्तामणि वृक्षं कुइकाः श्री शान्तिकराचार्य पूर्वपाखे स्वयाः आस्फानक समाधि योगय् च्वनाबिज्याःगु जुल ।

राजा गुणकामदेवया पर्यायस नेपालय् अनावृष्टि जुयाः तसकं हाहाकार जुल । थुगु बखतय् शान्तिकराचार्य नवनाग साधना यानाः, वहे नवनागपिंके च्चंगु हि क्याः थुगु हिं मण्डल च्याः पूजा आराधना यानाबिज्यात । थुगु पूजाया प्रभावं वृष्टि जुल । लोकजन अनिकालया दुःखं मुक्त जुल । थुकिया विस्तृत वर्णन वृहत् स्वयम्भू पुराणय् उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

ने.सं. ७७८ स नेपालय् हानं वा मगानाः हाहाकार जुल । वा वयेकेया लागी नाना उपाय यात । तर वा गाःगु मखु । उकिं राजा प्रताप मल्लं मखंबाहाया शान्तिकराचार्यया सन्तान वज्राचार्य छम्ह व साम्ह्यागुं स्थानया चिन्तामणि वन्द्यजु छम्ह नापं निम्हेसित व्वनाः थः शान्तिपुरया दुने दुहां बिज्यात । वसपोलं वहे नवनागया हिं च्यातःगु नागमण्डल पित हयाबिज्यात । थुगु नागमण्डल निभालय् पित हयेवं वर्षा जुल । प्रजा लोकया दुःख तन ।

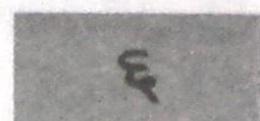
थुगु खं शान्तिपुरया न्हापांगु कोथाया दुने, निगूगु लुखाया
पिने जवसं तुं शिलापत्रय् अङ्कित जुयाः साक्षी स्वरूप थौंतक नं
धस्वानाच्वंगु दु ।

प्रत्येक वर्षया चैत्र कृष्णपक्षया अष्टमीखुन्हु स्वयम्भू चैत्यया
अमिताभ तथागतया न्ह्योने यें देशया भिंच्यागू विहारया देथाय् पा
चक्रेश्वर, राजगुरु व मेपिं थाय् पापिन्त, भिंच्यागू विहारय् न्हू
चूडाकर्म याःपिं वज्राचार्यपिसं गुरुमण्डल धलं दने धुक्काः गवय्
गवाः किसली लःल्हायेगु याइ । थुलि धुनेवं न्हू वज्राचार्यपिं
आचार्य सङ्घय् प्रवेश जूगु जुइ । थ्यया लिपा चक्रेश्वरसहित
भिंच्यागू विहारया वज्राचार्यपि समुच्चय् जुयाः शान्तिपुरय् पूजा
जुइ । थुखुन्हु येंदेया सकल वज्राचार्यपिं थुगु आचार्य गुथिइ
सम्मिलित जुयेमाःगु जुल । थुगु परम्परा आःतक नं न्ह्यानाच्वंगु
दनि ।

०००

स्वयम्भूया उत्तरदिशाय् शान्तिपुरय् २०७२ साल बैशाखय् महाभूकम्पं क्षति जूगु

४. श्री वाचासिद्धि

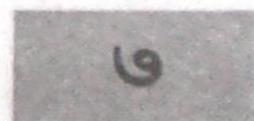
ज्ञानाचार्य व वाचासिद्धि वज्ञाचार्य छम्ह हे खः । थुम्ह आचार्य सक्वदेशया मणिशिला पर्वतया मणिलिङ्गं ध्यागु थासय् योग ध्यान यानाविज्यात । योगाभ्यासय् च्वच्वं ष्वसपोलयात श्री उग्रतारादेवीया दर्शन लात । थुगु दर्शनया प्रभावं ज्ञानाचार्ययात वाचा सिद्धि प्राप्त जुल । उकिं वसपोल वाचासिद्धिया नामं प्रसिद्ध जुयाविज्याःगु जुल ।

वाचासिद्धिं मञ्जुपट्टन नगर विक्रमशील महाविहारया ज्ञानवती ध्याम्ह मय् जुलिसे विवाह यानाविज्यात । थुम्ह ज्ञानवतीपाखें काय् मचा छम्ह दत, ष्वया नां ज्योतिदेव जुल । वाचासिद्धि व ज्योतिदेव बौ काय् निम्हेसिनं उग्रतारा खड्गयोगिनी स्थापना यानाविज्यात । लिपा मणिलिङ्गं पर्वतया कवय् शङ्ख बांलूगु देश निर्माण जुल । थुगु देसय् शङ्खदेव ध्याम्ह जुजुं राज्य यात । थुगु देशया नां शङ्खया आकार वःगु व शङ्खदेवं राज्य यानाच्वंगु जुयाः शङ्खपुर धकाः प्रचार जुल । शङ्खदेव जुजुं म्हासुख्वाः माजु खड्गयोगिनीया स्थापना यानाविज्यात ।

०००

खड्गयोगिनीदेवी, सक्व देशय्

५ श्री ओँडियानाचार्य

नेपालया फंपी देशय् वज्रयोगिनीदेवी स्थापना
यानाबिज्याःम्ह आचार्य ओँडियानाचार्य खः ।

ओँडियानाचार्य कपिलपुरयाम्ह खः । वसपोलं अष्टसिद्धि
लायेगु कामना यासे पूर्व सेवा पूजाया क्रमय् पीठ-उपपीठ
परिक्रमा यायां नेपालमण्डलया उपछन्दोह पीठय् थ्यंकाः श्री
नैरात्मा गुह्येश्वरीदेवीया पूजा आराधना यानाबिज्यात । वसपोल
ओँडियानाचार्य विभिन्न तीर्थया पीठपत्तिकं चाःहुहुं फंपि देशया
पश्चिमय् च्वंगु पर्वतय् च्वनाः न्या दुयाः जज्ञ यानाबिज्यात ।
वसपोलया जज्ञ यानाच्वना बिज्याःथाय् कामधेनु सा वयाः
दुरु हायेकः वइगु जुल । थुगु समयय् नागाभरणं तियाच्वंम्ह
सुवर्णवर्ण विष्कम्भी बोधिसत्त्व धालसां फणिकेश्वर थुगु थासय्
च्वनाबिज्याःगु जुल ।

वसपोल विष्कम्भीया आज्ञा अनुसारं ओँडियानाचार्य थनं
मेगु पर्वतय् वनाः थःगु म्हय् च्वंगु ला ध्यनाः यज्ञय् दुयाः
मांसाहुति धयागु यज्ञ यानाबिज्यात । थुगु यज्ञशालां रक्तवर्ण,
छपाःख्वाः, जव ल्हाःतं कर्ती व खव ल्हाःतं पात्र ज्वनाः छपा
तुति पृथ्वीलय् चुयाः मेगु तुति आकाशय् थथिनाः श्री वज्रयोगिनी
देवी प्रकट जुयाबिज्यात । श्री वज्रयोगिनीदेवी
ओँडियानाचार्ययात थुगु जन्मय् मखु मेगु जन्मय् तिनि छन्त
अष्टसिद्धि प्राप्त जुइ धकाः आज्ञा जुसे अन्तर्ध्यान जुयाबिज्यात ।

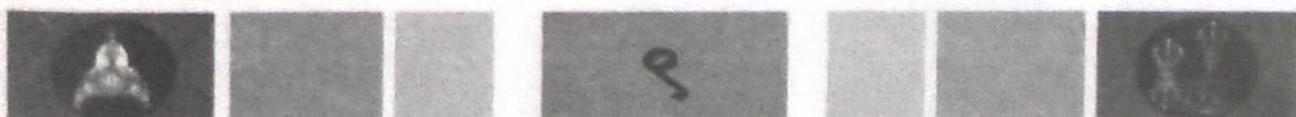

ओँडियानाचार्यं थम्हं दर्शनं लानाम्हं वज्रयोगिनीदेवीया चायागु
मूर्ति दयेकाः थन हे स्थापना यानाबिज्यात । थुम्हं वज्रयोगिनी
फंपिया वज्रयोगिनी धकाः आःतकं नं प्रसिद्धं जुयाच्वंगु दनि ।

थनंलि ओँडियानाचार्यं कच्छपं पर्वतया क्वय् लाःगु क्वय् लाः
धयागु थासय् आपालं देव-देवीपिं निमन्त्रणा यानाः पूजा
यानाबिज्यात । थुगु पुजाय् कच्छपं पर्वतया थुवाःयात निमन्त्रणा
मयाःगु जुल । मेपिं सकसितं सःताः थःत मसःतूगुलिं पर्वतया
थुवाः तच्वकं तंचायाः उम्हं ओँडियानाचार्ययात स्याये धकाः
ताहा व कीतसें पर्वतय् प्वाः खंकाः व पर्वत हे क्वःथले धकाः
सन । किसिया छ्यंगुलिं म्हय् भुनाः ओँडियानाचार्ययात ख्याः
वल । ओँडियानाचार्ययात आपद वःगु खनाः विघ्नान्तक प्रकट
जुयाः ओँडियानाचार्ययात ख्याःवःम्हं पर्वत थुवाःयात मस्तक
हे तज्याक दण्डं प्रहार यानाबिज्यात । पर्वत थुवाः क्वइनाया
गणेश जुयाच्वन । थथे क्वइनाया गणेश थःगु साक्षात् रूपय्
प्रकट जुसेलि ओँडियानाचार्यं थुम्हं क्वइनाया गणेशयात
यथायोग्य पूजा यानाबिज्यात ।

थौकन्हय् चखुंति बखुंति धयागु थाय् थ्वहे क्वइनाया
गणेशं ओँडियानाचार्ययात स्यायेत ताहा व कीतय् त पर्वतय्
त्वःखंके व्यूगु थाय् खः ।

ओँडियानाचार्यं थनं स्वयम्भूया ल्यूने च्वंगु आदेश्वर धयागु
स्थानय् वनाः योग यानाबिज्यात । खगर्भं बोधिसत्त्वं थन
बिज्यानाः ओँडियानाचार्ययात थथे भविष्यवाणी यानाबिज्यात-

“ओंडियानाचार्य, थुगु जन्मय् छन्त अष्टसिद्धि प्राप्त
जुइमखुनि । मेगु जन्मय् छन्त अष्टसिद्धि प्राप्त जुइ । नेपालय
लोकनाथ विज्याकीम्ह नं छ हे जुइ ।”

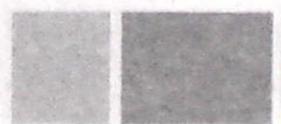
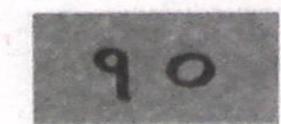
थ्व खँ व्याककं अष्ट वैतराग महात्म्यय् दुगु जुल ।

ओंडियानाचार्य “अद्वयसिद्धि” व “कुलिक माततत्व निर्णय”
ध्यागु निधाः सफू च्वयाथका विज्याःगु दु ।

000

वज्रयोगिनीदेवी, फंपी देशय्

६. श्री बन्धुदत्त आचार्य

बन्धुदत्त आचार्य शान्तिकराचार्यया शिष्य खः । नेपालय् भिन्निदंतक वा मवयाः हाहाकार जुल । अनिकाल जुल । थुगु अनावृष्टि तंकेत ख्वप देशया जुजु नरेन्द्रदेव, येंदेशया आचार्य बन्धुदत्त वज्राचार्य, यल देशया किसानि रथंचक, कर्कोटक नागराजसहित कामरु कामाक्षय् विज्यात । राक्षसया कूलय् जन्म जुयाबिज्याःम्ह लोकनाथयात नेपालय् व्वना हयेत राक्षसतय् त चित्त बुझे यानाः तच्चकं दुःख सियाविज्यात । बन्धुदत्त वज्राचार्य साधनाद्वारा भम्बः जुयाः विज्याःम्ह लोकनाथयात कलशय् प्रवेश याकाः नेपालमण्डलय् हयाविज्यात । अष्टनाग आशन यानाः ध्यान यानाच्चंम्ह गोरखनाथ, (लोकनाथ, मत्स्येन्द्रनाथ) नेपालय् थ्यंकः विज्यात धयागु सः न्यनेवं आसनं दनाः वसपोलया दर्शन यायेत विज्यात । अष्टनागत बन्धनं मुक्त जुल । नेपालय् जलवृष्टि जुयाः न्हापाया थें सहकाल जुल । थ्व खँ व्याकं बुंगद्योया वंशावलिइ दुगु जुल ।

येंदेश, तेबाहाःया वसपोल बन्धुदत्त आचार्य म्हय् पि पर्वतया चा क्याहयाः थुकिया लोकनाथया मूर्ति दयेकाः स्थापना यानाविज्यात । थुगु हे मूर्ति दङ्यदसं रथय् तयाः यलय् बुंगद्योया रथयात्रा यायेगु चलन जुल ।

महाराज नरेन्द्रदेवं बन्धुदत्त आचार्यया आज्ञाकथं कान्तिपुरय् राजकीर्ति महाविहार दयेकाविज्यात । थुगु विहारयात थौकन्हय् तेबाहा धाइगु जुल । तेबाहालय् थ्वया न्हापा नं छगू विहार दुगु खः । थ्व निगुलिं विहार लिपा छगू हे जुयावन तर विहार छगू

जूसां क्वापाद्यो आःतक नं निम्ह हे दनि व सुबाहा: यायेगु नं
निथासं याना वयाच्वन ।

तेबाहाया पिने च्वंगु तग्वःगु चैत्य नं महाराज नरेन्द्रदेवं हे
निर्माण यानाबिज्याःगु चैत्य खः । थन न्हापा ध्वाखा दुगु खः
उकिं थुगु चैत्ययात ध्वाकासि चैत्य धकाः धायेगु यात ।

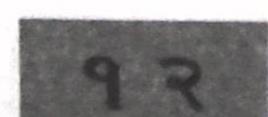
ध्वसपोल बन्धुदत्त आचार्य तेबाहालय् पद्मांतक धालसां
पालाहाद्यो स्थापना यानाबिज्यात । थुम्ह पालाहाद्योयात
वज्ञयानीतसें चण्डमहारोषण धकाः व हिन्दू धर्मावलम्बीतसें
सङ्कटा धकाः पूजा याना वयाच्वन । तेबाहालय् पूर्वपाखें दुहां
वयेवं जवय् च्वंगु तग्वःगु चैत्य नं ध्वसपोलं हे स्थापना
यानाबिज्याःगु खः । बन्धुदत्त आचार्यद्वारा स्थापित मेमेगु नं
चैत्यत दु । चोबाहालय् चोबाहाया जवपाखे पूर्वपत्तिइ च्वंगु
चैत्य व चोबाहाया क्वय् क्वयना गणेद्योया थाय् च्वंगु चैत्य नं
बन्धुदत्त आचार्य स्थापना यानाबिज्याःगु खः धकाः च्वयातःगु
दु । थथे हे पाक्व इनाय धालसां पकनाय् जोलय् च्वंगु चैत्य नं
बन्धुदत्त आचार्य स्थापना यानाबिज्याःगु चैत्य खः धकाः उल्लेख
जुयाच्वंगु दु ।

अन्तय् बन्धुदत्त वज्राचार्य थः गुरु शान्तिकराचार्यया
आज्ञानुसार जुजु नरेन्द्रदेवया नुगलय् लुयावःगु खँ पूर्ण यायेत
लोकनाथया पालिइ लीन जुयाबिज्यात धकाः धयातःगु दु ।

०००

तेबाहा:

७. श्री वज्रपाद वज्राचार्य

विजेश्वरी स्थापना यानाविज्याः मह तान्त्रिक आचार्य वज्रपाद वज्राचार्य खः ।

नेपाः गालं पूर्वपाखे पाञ्चाल (पनौती) देश दु । थन वज्रपाद वज्राचार्य नाम्ह छम्ह विद्वान् यक्व शिष्यत मुकाः आखः ब्वंकेगु यानाच्वन । धाः म्हेसित धाः धाः गु शास्त्र विद्या स्यनेकने यानाच्वन । शिष्यपि थन विद्याध्ययन यानाः थः थः गु छँय् लिहां वन । तर थुमिसं सुनानं हे थः गुरु वज्रपादयात जस मव्यू । थथे जूगुलिं व वज्रपाद वज्राचार्य शिष्यपिनिपाखें खिन्न जुयाः थः गु देश पनौती तोताः कान्तिपुरया निर्मल तीर्थय् (भचाखुसिइ) वयाः न्हिन्हिं तीर्थ स्नान यानाः फिया चैत्य दयेकाः तीर्थ सेवा यानाच्वन । थबलय् छम्ह ध्वंसक वयाः वज्रपादं दयेकाच्वंगु फिया चैत्य फुक स्यंकाबिल । थ्व निर्मल तीर्थया सिथय् ल्वहंया चैत्य छगः नं दुगु जुयाच्वन । व बौद्ध धर्म ध्वंस यायेत वः म्ह मनुखं थ्व चैत्य नं तछ्यानाबिल । थ्व चैत्य तछ्यायेवं थनं भगवतीदेवी प्रत्यक्ष जुयाविज्यात । थुम्ह भगवतीदेवीं बौद्ध मूर्ति स्यंकेमत्यः धकाः आज्ञा जुयाविज्यात । थन प्रकट जूम्ह शोभा भगवती व थ्वया ल्यूने चैत्य आः तक नं दनि ।

वज्रपाद वज्राचार्य न्हिन्हिं ओंगलसिमाया हलय् कुंकुमं षडक्षरी मन्त्र च्वयाः, पूजा यानाः थुगु निर्मल तीर्थय् चुयेकेगु यात । चान्हय् करवीर शमशानया योग यानाः च्वंच्वंगु जुल ।

आपालं वर्ष लिपा श्री विद्याधरीदेवी आकाशमार्ग ब्वया विज्यासे वज्रपाद वज्राचार्ययात दर्शन बियाविज्यात । श्री विद्याधरीदेवी छपाः ख्वाः, रक्तवर्ण, जवं कर्ती, खवं पात्र ज्वनाः

खट्वाङ्ग पाछ्नायाः तिंन्हुयाच्वंगु थेंजाःगु स्थान क्याः
बिज्यानाच्वंम्ह । आकाश मार्ग बिज्याःम्ह जुयाः वसपोलयात
आकाशयोगिनी नं धायेगु यात ।

श्री विद्याधरीदेवीया वरप्रसादं कन्हयखुनु हे व निर्मल तीर्थय्
वयाः वज्रपाद वज्राचार्यया सकल शिष्यपि सिरपात्र व्यू वल ।
शिष्यपिनिपाखें प्राप्त जूगु धनसम्पत्ति मुंकाः निर्मल तीर्थया
लिकं च्वंगु उदयागिरी पर्वतद्वँय् विहार व थुगु विहारय् विद्याधरी
स्थापना यायेत मन्दिर दयेकाबिज्यात । वज्रपाद वज्राचार्य तान्त्रिक
मतानुसारं श्री विद्याधरी आकाशयोगिनीया मूर्ति स्थापना
यानाबिज्यात ।

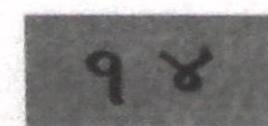
वसपोल विद्याधरीदेवीयात थौंकन्हय् विजेश्वरी धायेगु
यानाच्वन ।

थुम्ह विद्याधरीदेवी उत्पत्ति जूगु खँ स्वयम्भू महापुराण निर्मल
तीर्थ माहात्म्यय् दु ।

०००

विद्याधरी देवी (विजेश्वरी देवी)

८. श्री ओँकारवज्र वज्राचार्य

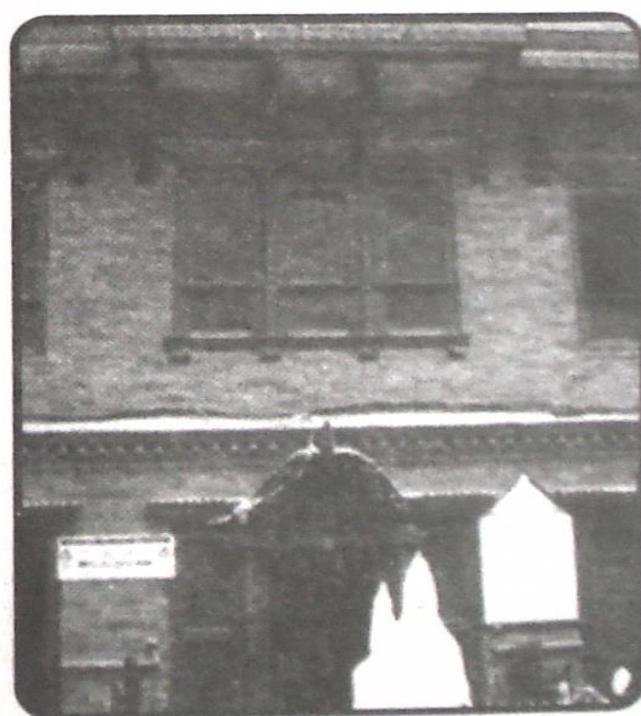
ओँकारवज्र वज्राचार्य मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबाहा)
याम्ह वज्राचार्य खः ।

वसपोल वज्राचार्य थौंकन्हय् खुसिवही धाइगु थासय्
विश्वसरोरुह धालसां श्री हेरुक व श्री वज्रयोगिनी स्थापना
याना बिज्याःगु जुल ।

वसपोल ओँकारवज्र वज्राचार्यपाखें रचना जूगु चर्यागीत
कवय् च्वया थें जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. विश्वसरोरुह	कर्णादी	भप
२. गजाजिन	भैरवी	एकताल
३. अष्टचत्वारिंशत्	तोडी	माथ
४. उदयागिरि	नाट	जटी

०००

सबलबाहा:

९ श्री हूंकारवज्र वज्राचार्य

हूंकारवज्र वज्राचार्य नं मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबाहा)
याम्ह बज्राचार्य खः । वसपोलं महायानी बौद्ध ग्रन्थया नापं
चर्यांगीति नं च्वयाथकविज्याःगु दु ।

हूंकारवज्र वज्राचार्य च्वयाथकविज्याःगु सफूत -

१. श्री वज्रहेरुक साधन
२. श्री सर्वबुद्ध समयोग मण्डल साधन
३. श्री हेरुक नाम साधन
४. श्री वज्रयोगिनी विशुद्धि स्तोत्र (प्रकाशित)

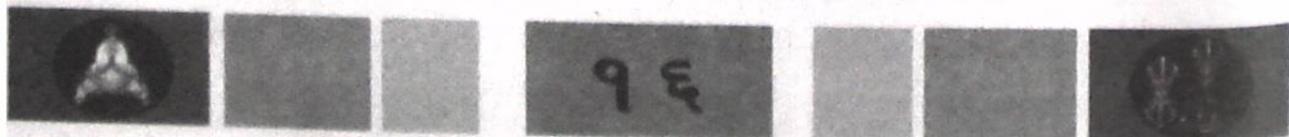
हूंकारवज्र वज्राचार्य चिनाविज्याःगु -

<u>चक्राया नाम</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. हूंजात विश्वरूप	ललित	भप
२. कुलिशोत्पत्ति बुद्ध	मल्लार	माथ
३. जय विघ्नांतक	ललित	भप
४. विश्ववर्ण तनु	मल्लार	भप

०००

सबलबाहा:

१०. श्री शाश्वतबज्र वज्राचार्य

नांजाःपि वज्राचार्यपि औकारवज्र, हूंकारवज्रपिनि जन्म कयावंगु
प्रसिद्धगु मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलवाहाः) स शाश्वतबज्र
वज्राचार्यया नं जन्म जूगु खः ।

शाश्वतबज्र वज्राचार्य कलिगत वर्ष ३८२२ स आकाशमार्ग
ब्वयावःम्ह श्री वज्रवीर महाकाल साधना यानाः तुख्योया पश्चिम
भागय् स्थापना यानाविज्यात । थथे हे जनवाहाद्यो (मत्सेन्द्रनाथ)
नं शाश्वतबज्र वज्राचार्य हे स्थापना यानाविज्याःगु खः ।

शाश्वतबज्रया छन्हया दिने निभाले च्वनाः चिकनं
बुयाच्वंगु जुल । अबले स्वर्गते तःधंगु (भराय्) पाँयगु सुपाँय्
छधी वयाः निभाः द्योयात क्यूवल । अले निभाले च्वनाः चिकनं
बुयाच्वंम्ह शाश्वतबज्रयात निभालं मखल । वं थ्व छुकिं निभाद्यो
कित धकाः स्वर्गते थस्वःबले भराय्पागु हाकुसेच्वंगु सुपाचं
निभाद्यो किनाच्वंगु खन । अले व सुपाँय्यात स्वया हे च्वनं,
सुपाँय् चिला मवं ।

अले चिकं बुयाच्वंम्ह शाश्वतबज्र वज्राचार्य दिनाः थ्व छु
धैगु सुपाँय् धकाः ध्याने च्वनाः स्वयाः सुपाँय्यात कुतुकेगु विचाः
यानाः शाश्वतबज्र विहारं पिहां वयाः सरासर आगंचपाः धालसां
तुख्योले वन ।

अनंलि आगंचपाते च्वनाः सुपाँय्यात कुतुके धकाः शाश्वतबज्र
वज्राचार्य योगे च्वनाविज्यात । “आगंचपाः” धयागु तुख्यो खः ।
तुख्यो धकाः छाय् धाःगु धाःसां न्हापान्हापा तुख्यो द्वंबो जायाः
सिमात आपाः हे दयाच्वंगु हानं व ख्यले लः लुयाः द्वाच्याद्वाच्यां
तुनाच्वंगुलिं तुंगु ख्योः धालसां तुख्यो धाःगु खत ।

वहे ख्यले च्वनाः शाश्वतवज्रं निभाद्योयात् किनाच्वंगु
सुपाँय्यात् मन्त्रया बलं सालाः कुतुकल । व सुपाँय् कुतुकूगु
थाय् थौंकन्हय् “हाकुपाट” ध्यागु स्थान जुल । व थाय् तुकुचा
खुसिया वारीपाखे जुयाच्वन ।

शाश्वतवज्रं सुपाँय् कुतुंवंगु थासय् वनाः स्वः वन । अन
सुपाँय् दुने च्वंम्ह श्री वज्रवीर महाकालं शाश्वतवज्रयात् दर्शन
बिज्याबिज्यात ।

उगु सुपाँय्या दुने च्वनाबिज्याःम्ह महाकाल वज्रवीर काशीं
बिज्याःम्ह जुयाच्वन ।

हानं अनहे च्वनाः शाश्वतवज्रं सुपाँय्या दुने च्वनाबिज्याःम्ह
वज्रवीर महाकालयागु ध्यानं पूर्णगु “पञ्चकपाल” धैगु चर्यागीति
(चचा) चिनाः उगु गीत यानाः चचाः हालाः पुजाभाव याःगु
जुल । (थुगु पञ्चकपाल धैगु चर्यागीत धालसां चचा थौंया
अद्यापि मन्त्रसिद्धि महाविहारया वज्राचार्यपिसं हाला वया हे
च्वंगु दनि ।)

थुलि पूजाभाव धुँसेंलि शाश्वतवज्रयात् वर प्रसाद बियाः
श्री वज्रवीर महाकाल आकाशंतुं बिज्याःगु जुल ।

अनंलिपा कलिगत ३८२२ वर्ष सुपाँचय् च्वनाबिज्याम्ह
वज्रवीर महाकालया ध्यान स्वरूपं लोहंयाम्ह महाकाल दयेकाः
शाश्वतवज्र वज्राचार्य स्थापना याःगु जुल ।

उम्ह महाकाल थौंया अद्यापि तुख्यो सिथे विद्यमान जुयाच्वंगु
दहे दनि ।

येदै व यल देया दथुइ तच्वतं हताः (युद्ध) जुल । थुगु युद्धय्
सीपिं उइ मफयाः फुकं छद्दं चिन । थ्व थाय् दोला अजिमाया

पीठ धकाः प्रख्यात जुल । शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व निगू देया
ल्वापु शान्त यायेत कामरु कामाक्ष पीठय् पूर्वसेवा वनाः श्री
भद्रकाली परमेश्वरीयात कताथ्वंया पात्रय् साधना यानाः उगु
पात्र कलखय् तयाः नेपाल देशय् हयाविज्यात । देशया पिने
थौंकन्हय् राष्ट्रिय नाचघरया लिक्क चंगु थासय् श्री कालिका
साधना यानाहःगु पात्र दुगु कलः सिमाय् खानाः शाश्वतवज्र
वज्राचार्य थम्हं साधना याना हयाम्ह श्री कालिका
परमेश्वरीयात लँस्वयाः लसकुस यानाः दुकायेत नगरय् दुने
चंपिं लोकजनपिंत कनेत विज्यात ।

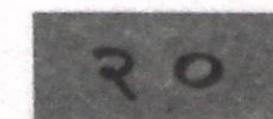
थुखे श्री कालिका कलखं पिहां वयाः मिसामचाया रूप
कयाः ख्वख्वं लँय् उखेथुखे जुयाच्वन । तुप्या नवलिङ्गपाखे वनेत
साःकु कवियाः वःम्ह किसान छम्हस्यां व मचा ख्वख्वं जुयाच्वंगु
खन । उम्ह किसानं व मचायाके छं मां सु, बौ सु, छैं गन धकाः
न्यन । मचां छुं नं मधाः । व किसानं छ जिलिसे वये न्त्याः ला
धकाः न्यन । मचां न्त्याः धकाः छूं क्वात । किसानं थम्हं
कवबुया हयागु साः अन हे बँय् प्वंकल । खःमुलिइ छखे मचा व
मेखे बजि व थ्वं घः तयाः थःगु बुँपाखे वन ।

बुइँ थ्यंकाः स्वःबलय् मचा न्त्यलं ब्वानाच्वन । व किसानं
मचायात थःगु बलचाय् म्ह बच्छ किचः लाक थ्यनाः थः बुइँ
ज्या याः वन । बजि नयेगु ई जुल कि किसान बजि नयेत
बलचाय् वल । बलचाय् थ्यंकाः स्वःबलय् थःगु बलचाय् थ्यना
थकाम्ह मचां नं मदु, नयेत हःगु बजि ज्वलं नं मदु । थ्व खनाः
किसान आश्चर्य चाल । अले व मचायात माः जुल । माः जुजुं
किसानं मचायात खंकल । मचां थःगु मचारूप तोताः व
किसानयात कालिकाया रूप दर्शन बिल । व किसानं

परमेश्वरीयाके वर प्रसाद क्याः ज्या याः मवंसे छैपाखे स्वयाः
लिहां वल ।

शाश्वतवज्र वज्राचार्य नगरयापि मनूत ब्वनाः श्री
कालिकायात लसकुस यानाः नगरय् दुने यंके धकाः वल । थम्हं
सिमाय् कलः खाया थकागु थासय् थ्यंबलय् थम्हं साधना याना
हयागु पात्र व कलः छ्यालव्याल जुइक कुतुं वनाच्वंगु खन । थ्व
खनाः शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व गथे जुल धकाः आश्चर्य
चाल । वसपोलं प्यख्यरं मिखा ब्वयाः स्वतं नं कालिकायात
खंका बिज्याये मफुत । थुबलय् हे मचा रूप कालिकायात
खःमुलिइ तयायंकूम्ह किसान अन थ्यंकः वल, मनूत हूल मुनाच्वंगु
खनाः थन छु जूगु धकाः न्यन । मनूतसें शाश्वतवज्र गुरुजुं
साधना यानाहःम्ह कालिका मदुगु खँ कन । थ्व खँ न्यनाः व
किसानं थन मचा छम्ह ख्याच्वंगु व व मचायाके छैं गन धकाः
न्यनां छुं मधाःगु, जिलिसे वने न्त्याः ला धयाबलय् न्त्याः धाःगुलिं
थम्हं खःमुलिइ तयाः बुइ यंकागु, बलचाय् थ्यना थकाम्ह मचा
मदयाः माः जुयागु व थुबलय् हे व मचां थःत कालिकाया रूप
क्यनाः दर्शन व्यूगु फुक खँ कन ।

थ्व खँ न्यनाः शाश्वतवज्र वज्राचार्य व वसपोललिसे लँ
स्वयेत वःपि फुक मनूत कालिकाया दर्शन यायेत तुप्यापाखे
स्वयावन । तुप्या थ्यंकाः माः जूबलय् कालिकायात मचाया
रूपय् खन । थ्व मचा रूप कालिकायात दे स्वकाः लित ब्वना
हयेत स्वःबलय् वयेत माने हे जूगु मखु । ह्ययेकां ह्ययेके
मफुसेलि शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व मचा रूप कालिकायात “लुँ
मधि बी, बिज्याहुँ नुँ” धकाः ह्ययेकाः चां चां हे देशे दुने हया
बिज्यात । न्हापाया थासय् थ्यनेवं लुँमधि धकाः चतांमधिइ

म्हासुक हलुखं पानाः वियाविज्यात् । श्री भद्रकालिकायात लुँमधि
वी धकाः ह्ययेका हःगु थाय् अद्यापि नवलिङ्ग (नःलि) कालिका
पीठया नामं प्रसिद्ध जुयाच्वंगु दनि ।

यल देशया पाखें वागमती पारीं ल्वाःवःपिं मनूतयसं कर्णप्रताप
न्हायपंस्याः द्योयाथाय् थ्यंबलय् शाश्वतवज्ज्र वज्ञाचार्य कालिका
साधना यानाहःगु धयागु सिल । थ्व समाचार न्यनेवं हताः याये
धकाः वःपिं सकलें उखेंतुं विस्युं वन । श्री कालिकाया प्रभावं यल
देश व यें देशया युद्ध शान्त जुल ।

वसपोल श्री कालिकायात शाश्वतवज्ज्र वज्ञाचार्य लुँमधि
वियाः ह्ययेकाहःगु जुयाः लुँमधि अजिमा धकाः धाःगु खः ।
वसपोल विशेषतः भद्रकाली नामं प्रसिद्ध जुयाविज्यात् । श्री
कालिका अन्तर्ध्यान जुयाविज्याःगु थाय् थ्व हे भद्रकालिङ्ग खः ।
थुगु पीठयात वैष्णवी मूल जुयाः वैष्णवी पीठ धकाः नं धाइ । थ्व
लुँमधिद्यो न्हापा उत्तर दिशापाखे स्वयाच्वंगु व लिपा जक
पश्चिमाभिमुख जूगु खः ।

थ्व खँ कलिगत वर्ष ३८२५ यागु खः ।

**वसपोल शाश्वतवज्ज्र वज्ञाचार्य च्वयाथकाविज्याःगु ग्रन्थ्या
नां थथे खः -**

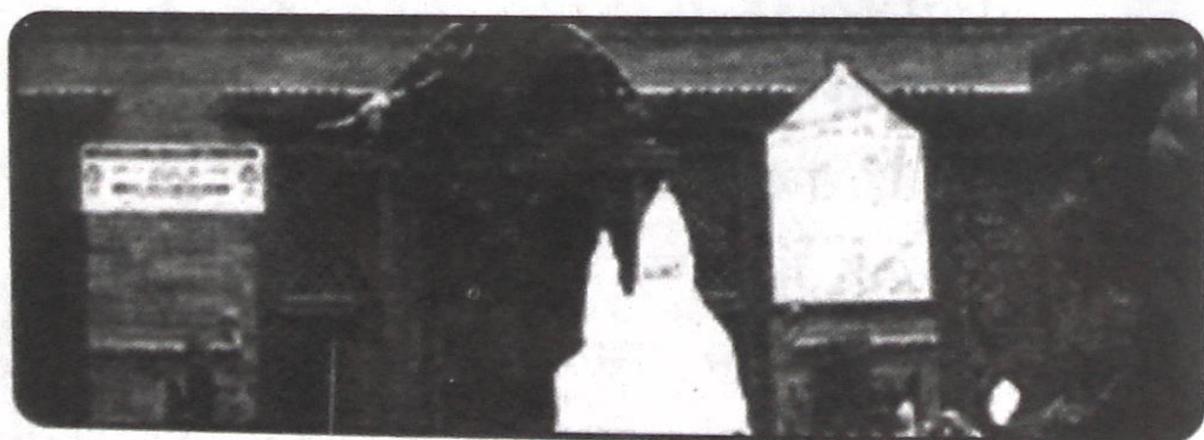
१. पृष्ठचक्र
२. काकाश्या तुलाकोटि काली नाम
३. श्री चक्रसंवर सेक क्रियाक्रम
४. श्री संवर वृत्तितत्व शारदा नाम्नि
५. सम्वर लुहिदभि समयावृत्ति
६. बाह्य पूजा विधि संग्रह

७. हस्त पूजा विधि
८. तारा साधन
९. आर्यतारा साधन नाम
१०. एकजटी साधन
११. क्रोधतारा बल्युपहार
१२. एकजटीतारामती वर्धन
१३. तारा देव पञ्च साधन
१४. करुण तारा साधन
१५. तारा शून्य साधन
१६. करुण तारा विश्व कर्म साधन
१७. आदर्श प्रसाद नाम तारा भट्टारिकोपदेश

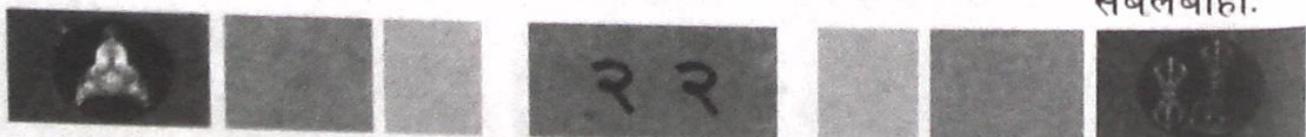
शाश्वतवज्र वज्राचार्य चिनाबिज्यागु चचाया नां थथे :

<u>नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. पञ्चकपाल	तोदि	षड्जार
२. पूर्वब्रह्मायणी	भैरव	भप
३. नेमणिकमल	हिंदोल	माथ
४. वज्रधर पञ्चबुध	मधुमत	दुर्जमान
५. त्रिदल सरोरुह	मधुमत	दुर्जमान

०००

सबलबाहा:

११. श्री वाक्वज्ज्व वज्राचार्य

वाक्वज्ज्व वज्राचार्य सुवर्णप्रणाली महानगर, थैहिति त्वालया
मैत्रीपुर महाविहार (क्वाःवाहाः)याम्ह आचार्य खः ।

वाक्वज्ज्व वज्राचार्य काशी देशय् तीर्थं चाऽत्यू विज्याः वलय्
जैन मतावलम्बी तीर्थकरतय् स्तूप स्थापना यायेत सनाच्वथाय्
थ्यन । नेपालं विज्याः म्ह वाक्वज्ज्व वज्राचार्य अन उपि
तीर्थकरतय् थुगु स्तूप स्थापना यायेत जिं न्यास तयावी धकाः
धयाबिज्यात । तीर्थकरतसे स्वीकृति विल । वाक्वज्ज्व वज्राचार्य
पञ्चतथागतपिनिगु वीजाक्षर साधना यानाः न्यास
तयाबिज्यायेत्यन । थुबले तीर्थकरतसे वाक्वज्ज्व वज्राचार्ययात
बौद्ध पुरोहित धकाः सीकल । उकिं वसपोलयात न्यास तयेके
मविल ।

वाक्वज्ज्व वज्राचार्य काशी देशं नेपालय् लिहां विज्यानाः
काशी देसय् दयेकूथे हे जोगु चैत्य दयेकाः थुकिइ पञ्च तथागतया
न्यास तयाः दशकर्म आदि प्रतिष्ठाक्रिया यानाः चैत्य स्थापना
यानाबिज्यात । भारतया काशी देसय् दयेकूथे जोगु ल्वहंया
मूर्तिया शैली जूगुलिं थुगु चैत्ययात काशी चैत्य वा काशी सिम्बु
धायेगु यात । शान्ति घट चैत्यया संक्षिप्त रूप सीघः धकाः नं
थुगु चैत्य प्रसिद्ध जुयाच्वन ।

लिपा तक्षबाहाःया समन्तभद्र वज्राचार्य थुगु सीघः चैत्य
जीर्णोद्धार यानाः ल्वहंया मूर्ति लिकयाः धलवतया मूर्ति स्थापना
यानाबिज्यात । थ्व ल्वहंया मूर्ति थ्वहे चैत्यया पश्चिमपाखे
चिरवःगु चैत्य दयेकाः स्थापना यानातःगु जुल ।

क्वाः बाहाः या पिने लँपुइ च्वंगु तग्वः गु चैत्य नं वाक् वज्र
वज्ञाचार्य हे स्थापना यानाबिज्याः गु खः ।

वाक् वज्र वज्ञाचार्य रचना यानाबिज्याः गु महायानी बौद्ध
ग्रन्थया नां निम्न प्रकार जुल ।

१. श्री चक्रसंवत् तत्त्वभंग संग्रह
२. श्री कालचक्र सुप्रतिष्ठापायिका विधि
३. वज्रबाराही संक्षिप्त स्तोत्र
४. संवराद्वैत ध्यानोपदेश योग चण्डाली

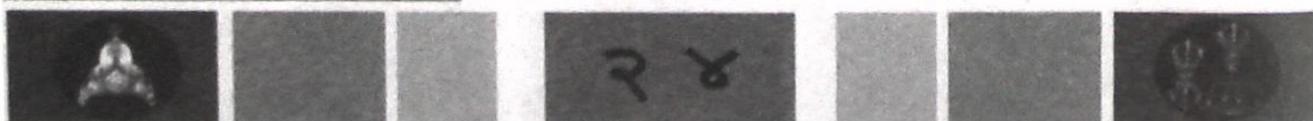
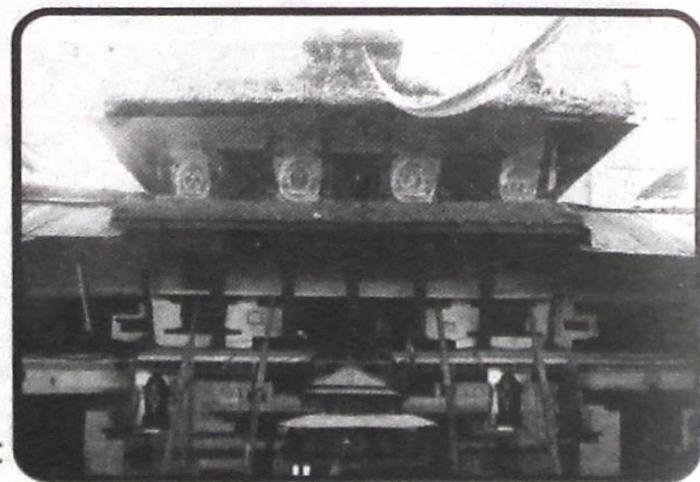
वसपोलं चचा नं चिनाथका बिज्याः गु दुः

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. रक्तवर्ण	नाट	जटी
२. वामदहिन	मालश्री	माथ
३. हरिहरब्रह्मा	ललित	भप
४. नमामि जिन धर्मधातु	नाट	जटी

०००

क्वाः बाहाः

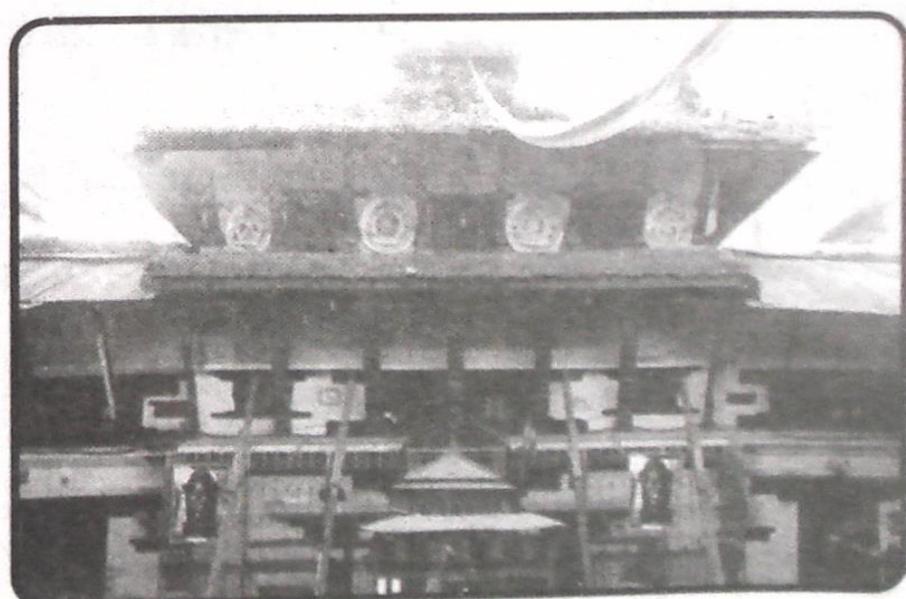
१२ श्री परमादिवज्ज्ञ वज्राचार्य

परमादिवज्ज्ञ वज्राचार्य मैत्रीपुर महाविहार (क्वाःवाहाः) याम्ह
खः । वसपोलं ल्हुतिया च्यु पुलां गुह्येश्वरी (नैरात्मादेवी)
स्थापना यानाः नागार्जुन पर्वतया क्वय् धिकेपाकु धयागु गुफास
वज्रयानया रहस्यमय क्रिया यानाविज्याःगु जुल । वसपोलं
चर्यागीति नं चिनाथका विज्याःगु दु ।

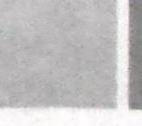
वसपोलं चिनाथका विज्याःगु चचाया

<u>नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. प्रमोदित	मधुमत	दुर्जमान
२. ज्वलितवज्रानल	पञ्चम	भप
३. नमामि २ चण्डमहारोषण	भैरवी	भप
४. शाश्वतवज्र	बेसार	माथ
५. कमल विलासित	निवेदन	माथ
६. ज्वलद चक्र (अप्राप्य)	-	-
७. विश्वसरोरुह विन्दु (अप्राप्य)	-	-

०००

क्वाःवाहाः

१३. श्री रत्नवज्र वज्राचार्य

रत्नवज्र वज्राचार्य रत्नकेतु महाविहार (भवाःबहाः)याम्ह खः। वसपोलं योगद्वारा रत्न-वृष्टि जुइगु मुहुर्त लुइकाः थौंकन्हय् भवाःबहाः धकाः नां जुयाच्चंगु थासय् योग साधनाद्वारा रत्न वृष्टि यानाबिज्यात । थन वृष्टि जूगु रत्न थुनाः चैत्य दयेकाबिज्यात । थ्व चैत्य दुगु विहारया नां रत्नकेतु महाविहार धकाः तयाबिज्यात । कालान्तरय् थुगु विहारया नां भवालबाहाल जुल । भवालया अर्थ रत्नया भुप्पा भवाः जुयाः हायावनीगु खः। थौंकन्हय् थ्व विहारया नां भवाःबहाः धकाः प्रचलित जुयाच्चन ।

थुगु रत्नकेतु महाविहारय् च्वंम्ह क्वापाद्यो रत्नसहित खुं खुया यंकाः रत्न जक थम्हं कयाः क्वापाद्यो न्हायकं भालय् वांछ्वया थकल । न्हायकंमा यकव दुगुलिं थ्व थाय्यात न्हायकंत्वाः धाइगु खः। भवाःबहाःया वज्राचार्यपि मुनाः तनाच्वंम्ह द्यो न्हायकं भालय् लुइकल । गोला तयाः थाय्मदुइ न्हूगु विहार दयेकाः क्वापाद्यो स्थापना यात । थुगु विहारया नां संस्कृत भाषं रत्नकेतु महाविहार खः। नेपालभाषां न्हूबहाः धायेगु यात । भवाःबहाःयापि वज्राचार्यपि अद्यापि थ्वहे न्हूबहालय् चूडाकर्म यायेगु याना वयाच्चंगु दु ।

८४ सिद्धा मध्यय् रत्नवज्र धयाम्ह नं छम्ह सिद्धा दु । वसपोल रत्नवज्र वज्राचार्य थ्व ८४ सिद्धाय् दुथ्याःम्ह सिद्धा मखु ।

रत्नवज्र वज्राचार्य महायानी बौद्ध धर्मसम्बन्धी ग्रन्थ व चर्यागीति रचना यानाथकाबिज्याःगु जुल । वसपोलया कृतिया नां थथे खः -

१. शून्य वज्रतन्त्र राजवृत्ति
२. श्री हेरुक साधन
३. श्री अक्षोभ्य साधन

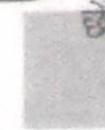
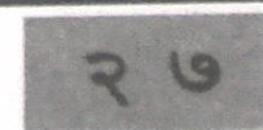
वसपोलं रचना याना विज्याःगु

<u>चक्राया नाम</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. त्रिदल पद्मोपरि	धनाश्री	चसपति
२. हूँकार संजात	पञ्चम	माथ
३. अंबीज संभव	कामोद	षड्ङ्गार
४. अतिनीलवर्ण	कामोद	षड्ङ्गार
५. द्विभुज एकमुख	श्रृङ्गारमालश्री	माथ
६. नृतति परम	मल्लार	भृप
७. प्रत्यालीढ पदा	कामोद	षड्ङ्गार
८. विश्वकमल	मल्लार	भृप
९. रत्नाभरण	ललितमञ्जरि	जटी
१०. रक्तवर्णदेह	कर्णदी	भृप
११. श्वेतवर्ण एकमुख	नाट	जटी
१२. आदि वर्णोद्भव	धनाश्री	चसपति
१३. अवज्ञासनस्थित	कर्णदी	भृप
१४. त्रिभुवन जननी	नाट	जटी
१५. सरोजपत्र नयन	रामकरी	जटी
१६. पवन मण्डल	भैरवी	भृप

०००

भूवाःबाहाःया (थायमरु)

१४. श्री सुरतवज्र वज्राचार्य

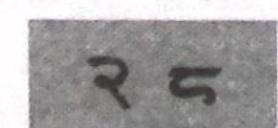
सुरतवज्र वज्राचार्य कान्तिपुर असन सुरतश्री महाविहार (तक्षबाहा:) याम्ह खः ।

सुरतवज्र वज्राचार्य थः श्रीमतीया क्षुद्र बचनं क्षुव्य जुयाः थःगु छें तोताः पिहां विज्यात । श्री गुह्येश्वरीदेवीया सेवा आराधना यानाः ऋद्धिसिद्धि प्राप्त यानाविज्यात ।

वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य तिब्बत ल्हासा विज्यानाः पोताला लामाजुया दरवारतक नं दुथ्यंकाविज्यात । थःगु छें मिं नयाच्वन धयागु सीकाः वसपोलं ऋद्धि बलं फःबाया च्या ह्वलाः मि स्यानाविज्यात । सुरतवज्र वज्राचार्यया थुगु ऋद्धिबल खनाः पोताला लामाजुं वसपोलयात नेपालय् मछ्वयेगु ग्वसाः ग्वयाविज्यात । तर वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य ब्रह्मपुत्र नदी पार यायेत दुङ्गा मदुगुलिं दुङ्गाया पलिसा थःगु कसाय्गाः लायाः उकिइ च्वनाः ‘जयबाच्छ्ली’ चर्यागीत हालाः ब्रह्मपुत्र नदी पार यानाविज्यात ।

वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य मूलश्री महाविहार (मूबाहाल)य मूल चैत्य स्थापना यानाविज्यात । वसपोलं महायानी बौद्ध धर्मसम्बन्धी ग्रन्थ व चर्यागीति नं च्वयाविज्याःगु दु । वसपोलं रचना यानाविज्याःगु ग्रन्थया नां ‘आर्य मञ्जुश्री सङ्गीत्पार्थालोक कर नाम’ खः । चर्यागीतिया नां थथे खः -

<u>चर्चाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. षोदशहायन	ललित	भप
२. नाभिमण्डल	विभास	माथ
३. ए महीमण्डल	भैरवी	शनि

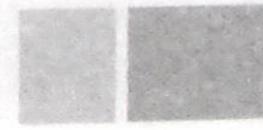
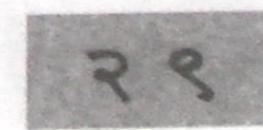

४.	जयंवाञ्छली	पञ्चम	त्रिहुला
५.	भास्वर	भैरवी	एकताल
६.	विषय विषय	ललित	भप
७.	धरधर	विभास	माथ
८.	श्री महामञ्जुश्री	नाट	जटी
९.	दिनमणि मणुल	तरावली	-
१०.	कल्पावस्थित	ललित	-
११.	हूँकार संभव	(अप्राप्य)	-
१२.	सहज सरोरुह	(अप्राप्य)	-

०००

तद्देवाहा:

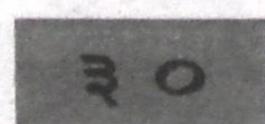
१५ श्री जीवचन्द्र वज्राचार्य

जीवचन्द्र वज्राचार्य कान्तिपुर असन सुरतश्री महाविहार (तक्षबाहा:)या सुरतवज्र वज्राचार्यया काय् खः ।

खप देसय् जुजु राय मल्लया पर्यायस खप देसय् कुमारी स्थापना यायेत यें देशया प्रसिद्ध सुरतवज्र वज्राचार्यया काय् जीवचन्द्रयात सःताहल । जीवचन्द्र वज्राचार्य सुरतश्री महाविहार या आगमय् च्वंम्ह वज्रदेवी छम्ह ज्वनाः ने.सं. ६११ स खप देशया जुजु राय मल्लया थाय् विज्यानाः कुमारी स्थापना यानाविज्यात ।

कुमारी स्थापना याये धुंकाः जीवचन्द्र वज्राचार्य थःगु छैय् लिहां वःगु बखतय् तक्षबाहाःया वज्राचार्यपिसं विहारय् च्वंम्ह वज्रदेवीया मूर्ति सुनानं मसीक ज्वनावनाः खप देशय् स्थापना यानावःगुलिं विहारया संघय् दुथ्याके मखु धकाः तक्षबाहाःया संघं पितिन ।

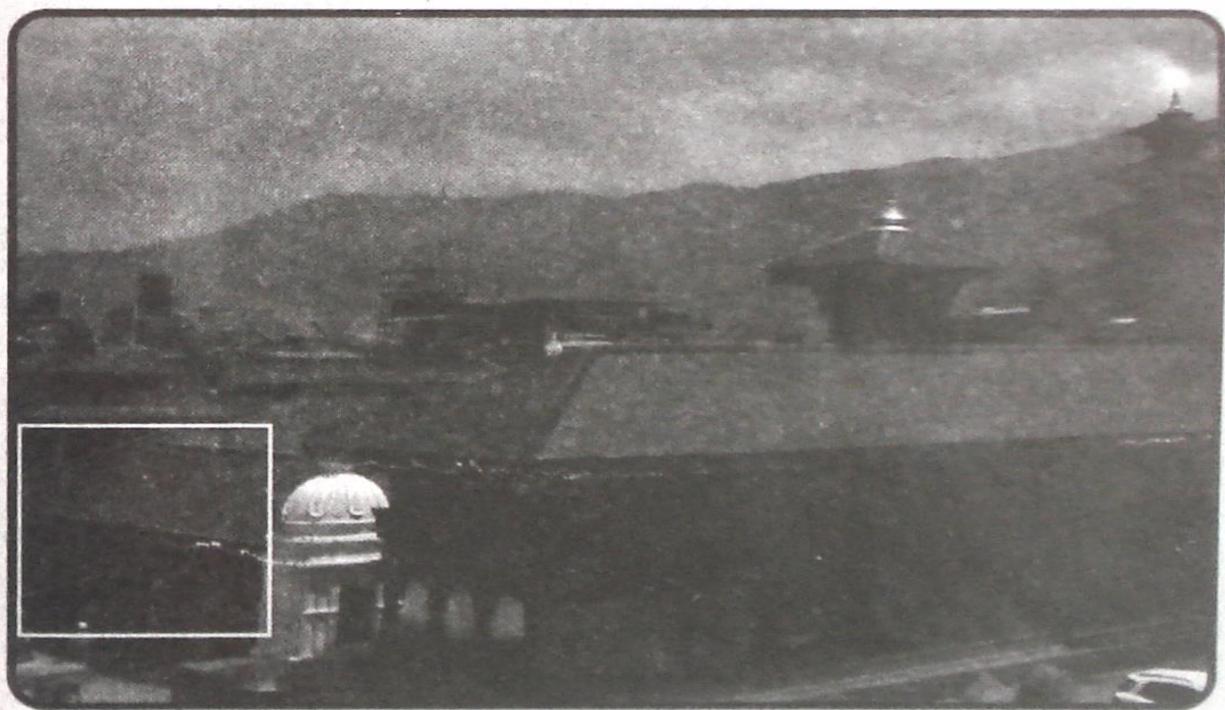
जीवचन्द्र वज्राचार्य खपय् लिहां वनाः जुजु राय मल्लयात थःत तक्षबाहाःया संघं पित्युंगु खँ विन्ति यानाविज्यात । जुजु आः यें देसय् लिहां वने म्वाल, खप देसय् हे च्वँ धकाः चतुर्वर्ण महाविहार नांगु विहार दयेकाः जीवचन्द्र वज्राचार्ययात अन हे तयाविज्यात । अबलेनिसें जीवचन्द्रया सकल परिवार थुगु हे विहारय् बास यानाच्वंगु जुल ।

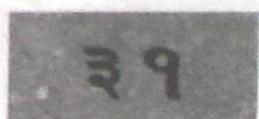
जीवचन्द्र वज्राचार्य स्वपु चचा चिनाथकाविज्याःगु दु धका
धयातःगु दु तर व चचा आः प्राप्य मजुल । चचाया नां थथे खः -

१. डाकिनीदेवी
२. मालादेवी
३. खण्डोरोहादेवी

०००

खपदेया लाय्कूया पूर्व दिशापाखे जीवचन्द्र वज्राचार्यजु
च्चनाविज्याःगु बिहार

१६. श्री लीलावज्र वज्राचार्य

लीलावज्र वज्राचार्य तरुमूल महाविहार (सिकंमूबाहा:) याम्ह खः। नेपा: देया राजधानी काष्ठमण्डप धालसां मरुसतः वसपोल लीलावज्र गुरुजुं हे स्थापना यानाबिज्याःगु खः।

मे, बाजं पिदन कि मरुत्वाःया नासःद्योयाथाय् हयाः द्योल्हायेमाः। मरुत्वाःया नासःद्योया न्त्योने पश्चिम पत्तिइ गफुथि देगःया पूर्वपत्तिइ च्वंगु दबुलिइ न्त्याथासं प्याखं हःसां नासः द्योया न्त्यःने च्वंगु दबुलिइ द्योल्हानाः प्याखं हुइकेमाः।

थथे हे छन्हु सिकालीया गंप्याखं हयाः नासःद्योःया न्त्योने दबुलिइ प्याखं हुइकाच्वन। अन प्याखं स्वःवःपिं मध्यय् दकलय् तःधिकःम्ह मनू छम्ह नं स्वयाच्वंगु जुयाच्वन। अबलय् हे तरुमूल महाविहारया वज्राचार्य लीलावज्र गुरुजु नं व सिकालि प्याखं स्वयाच्वंगु जुयाच्वन। वसपोल गुरुं प्याखं स्वःवःपिं फुक्क मध्यय् तःधिकःम्ह छम्ह मनू खनाः निमित्त ज्ञानं बिचाः यानाः व तःधिकःम्ह मनूयात तारण तयाः स्तम्भन यानाबिल। लीलावज्र नं अन प्याखं हे स्वयाच्वन। प्याखं सिधल। सकले ल्याहां वन। तारण तयातःम्ह व तःधिकःम्ह मनू उखेथुखे न्त्याःवने मफुत। व स्तम्भन जुयाः दना हे च्वन। वं बिचाः यात “जितः स्तम्भन यानाः तारण तल।” उखेथुखे स्वल, सुं हे मदये धुंकल। लीलावज्र गुरुजु छम्ह जक दनाच्वंगु खन। वं थुइकल, “थं हे जितः स्तम्भन याःगु खः।” थथे धकाः मतिइ तयाः वयाके न्यहै न्यन - “छं छु जितः तारण तयाः स्तम्भन यानागु ला ? छाय् ?”

व मनूया खं न्यनाः लीलावज्रं वयागु न्त्यसःया लिसः मव्युसें थुकथं न्यन - द्यो, मनू, यक्ष छ सु खः ?

व मनुखं लिसः बिल - जि वृक्षदेवता खः। जितः तारण लिकयाव्यु, बरु छं धाःगु बर बी। छं यःगु फ्वं !

यथे वृक्षदेवतां धासेलि लीलावज्र गुरुजुं धाल, “जिं ला
छःपिं वृक्षदेवता धकाः मस्यू । प्याखं स्वःवःपिं मध्यय् तःधिकःम्ह
जूगलिं जिगु निमित्त ज्ञानं मन् खइमखु जुइ, थ्व सु खः धकाः
सीकेत तारण तयागु खः । जि सतः छगू दयेकेगु इच्छा दु,
छलपोलं सतः दयेकेत माक्व सिं वियाविज्याहुँ ।”

वृक्षदेवता - “जितः तारण लिकयाव्यु । जिं छन्त थ्वहे
थासय् कन्हय् सिमा छमा बुइका बी, वहे सिमाया सिं छं सतः
दयेकि । छं इच्छा जूकथं सतः दयेकेत माक्व सिं दइ ।”

थुलि धासेलि लीलावज्रं वृक्षदेवतायात तारण लिकयाविल ।
वृक्षदेवता अनं हे अन्तरध्यान जुया वन । अले वृक्षदेवतां धाःथे
धात्यें हे अन सिमा छमा बुयावल । व सिमा लावलां हे अजंबर
तम्मा जुयावल । अले वहे सिमा क्वःथलाः उकिया सिं भराय्धंक
सतः दयेका हल । सतः दयेके नं सिधल । अपाय्धंगु सतः
दयेकाः नं सिं ल्यनतिनि । हानं व ल्यंगु सिं मेगु छगू सतः
दयेकल । व सतःयात ‘सिं ल्यं सतः’ धकाः धाल ।

वृक्षदेवतां व्यूगु छमा सिमाया सिं निर्माण याःगु सतःयात हे
काष्ठमण्डप (काठमाडौं) धकाः धाःगु जुल । काष्ठमण्डप सतः
सम्पूर्ण सिधसेलि लीलावज्रं सतः प्रतिष्ठा याये धकाः आपालं
देवतापिं मन्त्रं आह्वान यात । लिपा प्रतिष्ठा यायेत आह्वान
यानापिं देवतापिं सु सु वः धकाः स्वःबलय् अन आपालं देवतापिं
विज्यानाच्वन तर सतः दयेकेत माक्व सिँया निंति सिमा व्यूम्ह
वृक्षदेवता हे मदु । उकिं काष्ठमण्डप सतःया प्रतिष्ठा कर्म
मजुल । आमन्त्रित देवतापिं सकलें लिहां वन । सतः दयेकेत
माक्व सिँया निंति सिमा व्यूम्ह वृक्षदेवता हे सतः प्रतिष्ठा यायेत
मदुगु जूगुलिं काष्ठमण्डपयात “मदुसतः” धकाः धाःगु
खः । सिमा व्यूम्ह वृक्षदेवता धकाः ससुद्योया अङ्गलय् थौंकन्हय्
ल्वहंया पाताय् ह्याउँक सिन्हलं पानातःगु दु । वयात हे मरुद्यो
धकाः धयातल । सतः प्रतिष्ठाया बारय् थथे धयातःगु दु कि, चि
व चिकंया छगू हे भा: जुलकि मरुसतःया प्रतिष्ठा जुइ ।”

वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य स्थापना यानाथकाबिज्याःगु
काष्ठमण्डप मरुसतः मरुत्वालय् थौया अद्यापि धस्वानाच्वंगु दहे
दनि । थौहितिया तग्वःगु चैत्य नं वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य हे
स्थापना यानाथकाबिज्याःगु जुल ।

वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य बौद्ध धर्मसम्बन्धी सफू
चर्यागीति नं च्वयाथकाबिज्याःगु दु ।

सफूया नां -

१. सहज शून्य समाज साधना

२. श्री सहज सिद्धि

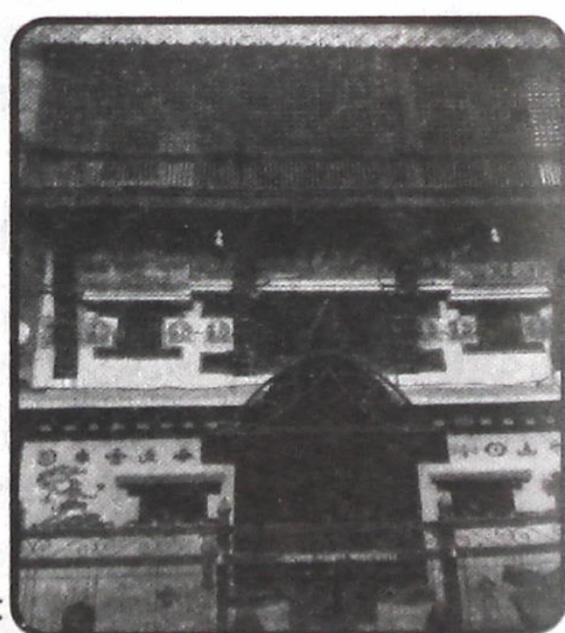
<u>चर्चाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. श्री हेवज्र नैरात्मा	कर्णदी	भप
२. हाडाभरण	अहेडी	माथ
३. वज्रमयभूमि (अप्राप्य)	मधुमत	दुर्जमान

वसपोल द४ सिद्धाया ल्याखय् थ्याःम्ह लीलावज्र मखु ।

०००

सिकंमूबाहा:

१७. श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य

मञ्जुवज्र वज्राचार्य मणिसिंह महाविहार (मुसुंबाहा:) याम्ह खः । वसपोल प्रताप मल्लया पर्याययाम्ह प्रसिद्ध वज्राचार्यु खः । वसपोल मन्त्र तन्त्र विद्यां पारंगतम्ह खः । मञ्जुवज्र वज्राचार्ययात “जामनः गुभाजु” नं धाइ ।

मञ्जुवज्र वज्राचार्य च्वयाविज्याःगु सफूत खः -

१. वज्रभैरव साधन नाम

२. तारादेवी स्तोत्र एकविंशति साधन

३. महामुद्राभिगीति

श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य चिनाथकाविज्याःगु चर्या गीति

चरा

राग

ताल

१. नमामि

भैरवी

त्रिहुला

२ श्री हारती

०००

मुसुंबाहा:

१८. श्री अमोघवज्र वज्राचार्य

अमोघवज्र वज्राचार्य शङ्खपुर (सक्व दे) याम्ह वज्राचार्य
खः ।

वसपोल अमोघवज्र वज्राचार्य महायानी बौद्ध ग्रन्थ
च्वयाबिज्याःगु दु । वसपोलं च्वयाबिज्याःगु सफूया नां खः -

१. महाभैरव होमविधि

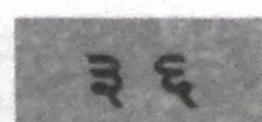
अमोघवज्र वज्राचार्यया पाखें रचना जूगु निपु चचा दु । व
थ खः -

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. उरझा भरण	ललित गुञ्जली	जटी
२. गौरी चौरी	मालव	भप

०००

सक्वदेय्या ढोकात मध्ये थ्व छगू ढोका

१९ श्री वन्दकृतदेव वज्राचार्य

वन्दकृतदेव वज्राचार्य मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबाहा:) याम्ह खः । वसपोलं आपालं सिद्धि प्राप्त यानाविज्याःगु दु । वन्दकृतदेव वज्राचार्य दोलखाय् करुणामय स्थापना यानाः रथयात्रा यायेगु चलन न्त्याकाविज्यात । थुगु रथयात्रा परम्परागत रूपं अद्यापि न्त्याना हे वयाच्वंगु दनि । थुगु रथयात्रा वसपोलं महामारी रोग शान्त यायेया कारणय् न्त्याका विज्याःगु खः ।

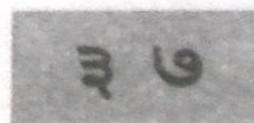
वसपोलं यैय् वन्दकृतदेव महाविहार स्थापना यानाविज्यात । थुगु विहारयात भोंसिकोबाहा धाइगु खः । परन्तु थुगु बाहा न्हनावन । भोंसिकोबाहालय् च्वंगु क्वाःपाःद्यो तेबाहाया पिने आःतक नं दनि ।

श्री लक्ष्मी मल्ल जुजुया पर्यायस श्री जन्माद्योया थाय् अहोरात्री पूजास मूल आचार्य जुयाविज्यात ।

०००

सबलबाहा:

२०. श्री सिद्धिवज्र वज्राचार्य

सिद्धिवज्र वज्राचार्य मणिसिंह महाविहार (मुसुंबाहा:) याम्ह
खः । वसपोल लिपा मखंबाहालय् द्वलाजी च्वंविज्यात ।

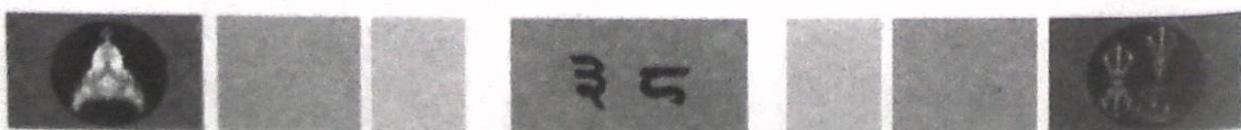
वसपोल सिद्धिवज्र वज्राचार्य बौद्ध चर्या गीति रचना
यानाथकाबिज्याःगु दु । गुगु क्वय् च्वया थें जुल ।

<u>वज्राचार्य नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. जिनवर जननी	बसन्त	भप
२. पूर्वाभिमुख	मालव	माथ
३. सहस्रदल माभे	भास	माथ
४. सूर्यमण्डल	मालव	भप
५. अष्टारचक्र	मल्लार	माथ
६. कनकगिरि	धनाश्री	चसपति

०००

मुसुंबाहा:

२१. श्री हासवज्र वज्राचार्य

श्री हासवज्र वज्राचार्य हेनाकर (हेनाकर) महाविहार धालसां
ध्वाकाबाहायाम्ह खः । वसपोलं चिनाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. त्रिदलसरोरुह		
२. दिव्यरूपी सुरूपि		

०००

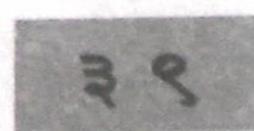

२२. श्री विलासवज्र वज्राचार्य

श्री विलासवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. त्रिदल पङ्कमाभे		
२. म्येदनि जलअरिन		
३. नमामि २ श्री महाकाल		

०००

२३. श्री महासुखवज्र वज्राचार्य

श्री महासुखवज्र वज्राचार्यं च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. अनलमण्डल		
२. प्रसाम्य कमलोपरि		
३. हूँबीज सम्भव		
४. हूँकार सम्भव		
५. पद्मोपरि इन्दुमण्डल		

०००

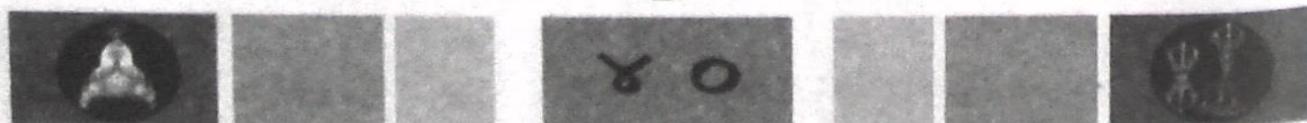

२४. श्री श्रीवज्र वज्राचार्य

श्री श्रीवज्र वज्राचार्यं च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. हूँबीज सम्भव		
२. चित्रचक्राष्टार	ललित	माथ
३. पूर्वदिगंपति	कामोद	षडङ्कार
४. स्मलिक कूलिश	-	-

०००

२५. श्री अनूपमवज्र वज्राचार्य

श्री अनूपमवज्र वज्राचार्यं च्याथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. भानुमण्डल	-	-
२. भास्कर मण्डल	-	-

०००

२६. श्री विक्रमवज्र वज्राचार्य

श्री विक्रमवज्र वज्राचार्यं च्याथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. तरारी मण्डल	-	-

०००

२७. श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य

श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य च्याथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. कुमुद पुष्कर	-	-

०००

२८. श्री शिववज्र वज्राचार्य

श्री शिववज्र वज्राचार्य च्याथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. विश्वांभोज चन्द्र	-	-
२. लोहित वर्ण	-	-
३. हूँजात भैरव	-	-

०००

२९. श्री गीतवज्र वज्राचार्य

श्री गीतवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. त्रियंत्रिशनाथ	कामोद	षडङ्घार
०००		

३०. श्री समरसवज्र वज्राचार्य

श्री समरसवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. सवाक्रान्ता	धनाश्री	जटि
०००		

३१. श्री तथागतवज्र वज्राचार्य

श्री तथागतवज्र वज्राचार्य च्याथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

चचाया नां
१. आदि शून्य

राग

ताल

०००

३२. श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य

श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य च्याथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

चचाया नां
१. हिरण्यवर्ण

राग

ताल

०००

३३. श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य

श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य च्याथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

चचाया नां
१. अरुणवर्ण

राग

ताल

०००

४ ४

ਫ

ਕਿਪਾਤ

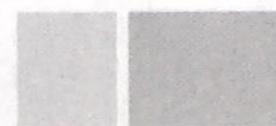
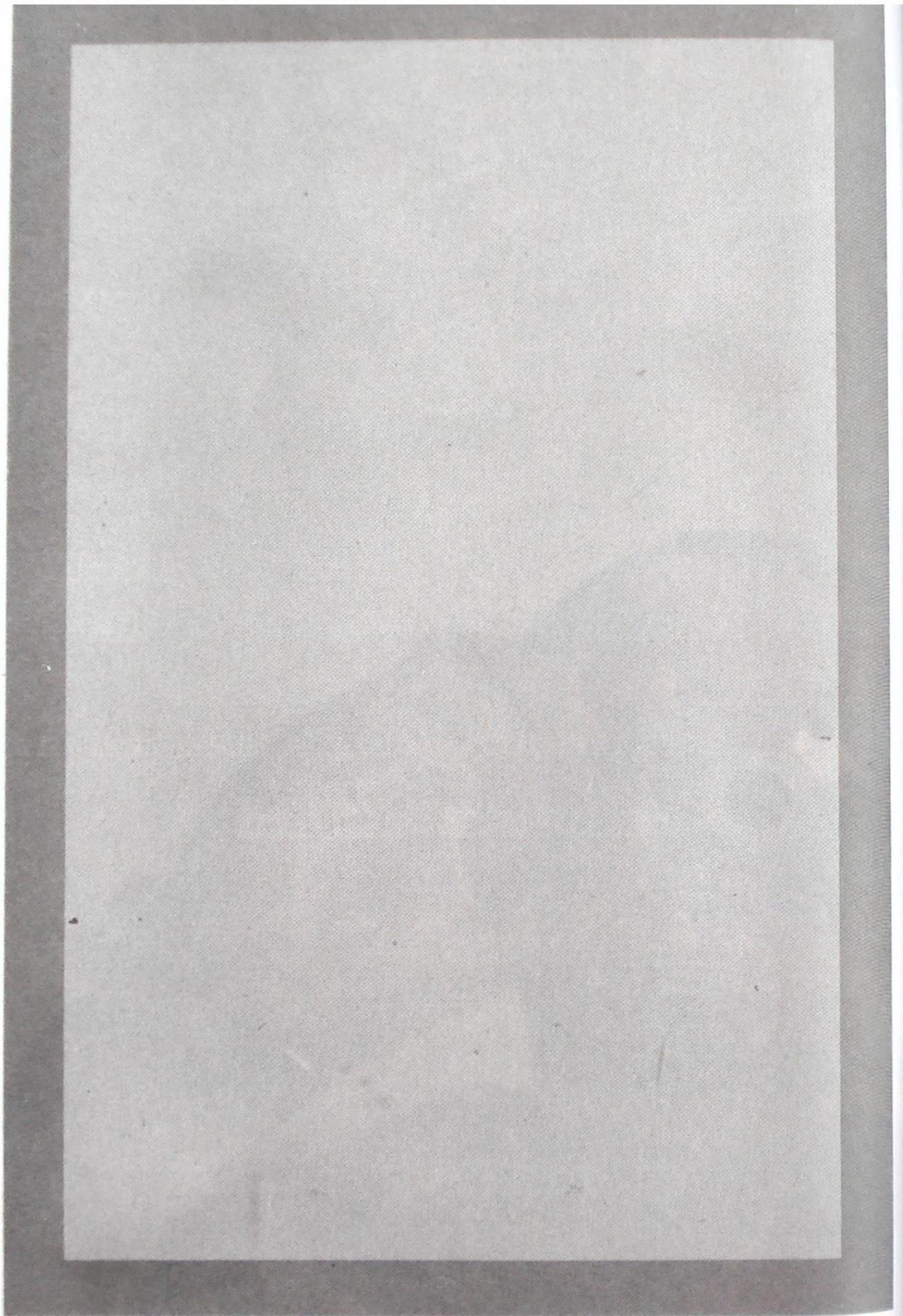
ਸ਼ਬਦੇਧ ਗੁਰ
ਪਾਂ. ਬਨੀਰਾਲ ਵਜ਼ਾਚਾਰ্যਾ
ਬਾਚਾਹਾਕਾਂਗੁ ਮਹਿਸਿਕਾ

ਸ਼ਬਦੇਧ ਗੁਰ
ਪਾਂ. ਬਨੀਰਾਲ ਵਜ਼ਾਚਾਰ्यਾ
ਆਤਕ ਪਿਦਨੇਵੁੰਕੂਗੁ
ਸਫੂ ਧਲ:

- ਅਵਟਮੁਨਿ ਗੁਮਾਜੁ

श्रद्धेय पं. बद्रीरत्न विद्याचार्य गुरुं पञ्चवुद्धया मुकुट पुनाः
पूजाया ज्याभ्क्वलय् काःगु किपा

श्रद्धेय पं. बद्रीरत्न गुरुजुनाप स्वाःगु किपात

गुरु व गुरुमां

गुरु

जंकु यानाः खतय् च्वनाविज्याना चंगु

गुरुमां

जंकु यानाः खतय् च्वनाविज्याना चंगु

सम्मेलनय्
राष्ट्रपति व मन्त्रीनाप

श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यया बःचाहाकःगु महिसिका

नां	: बद्रीरत्न वज्राचार्य
बौया नां	: देवरत्न वज्राचार्य
मांया नां	: वेतिमाया वज्राचार्य
तताया नां	: हिरामाया वज्राचार्य, (इहिपा: बुद्धवज्र वज्राचार्य, भक्वाचाहा:)
जन्म	: सवलबहा:, भौंसिकव, येँ, १९९० मुखःअष्टमी।
शिक्षा	: सामान्य, परम्परागत शिक्षा-थःत मावव।
चूडाकर्म व आचार्याभिषेक	: १९९८ फाल्गुणकृष्ण अष्टमी
तिरिमयजु	: न्हापां - आशामाया वज्राचार्य (मुस्याबहा:) ल्यू - तीर्थकुमारी वज्राचार्य (ल.पु, नागबहा:)
कायपि व भौपि	: १) गोपाल / इन्दिरा वज्राचार्य 2) दीपंकर / सुनिता वज्राचार्य 3) वज्रधर / सुशी वज्राचार्य
म्ह्यायपि	: क) नानीहेरा ख) लक्ष्मीहेरा ग) ज्ञानीहेरा घ) सानुहेरा
जिचाभाजुपि	: क) जीतेन्द्रहर्ष वज्राचार्य (तक्षबाहा:) ख) प्रचण्ड वज्राचार्य (मुसुंबाहा:) ग) सुगम वज्राचार्य (ध्वाखाबाहा:) घ) निकेश वज्राचार्य (ख्वप)

- पूजा बनेज्या** : १० दैं दुबलय् शुरु यानाविज्यात ।
- बाखं कनेज्या** : १५ दैं दुबलय् बसुन्धरा ब्रतया बाखं कनेगु जुल ।
- गुरुपि** : कथहं-
- १९९५ सालं तेबहाःया मोतिरत्न वज्ञाचार्य (पूजाविधितक),
छुं भचा जातः स्वयेगु नं स्यनाविज्याःगु जुल ।
  - कनकमुनि वज्ञाचार्य- मन्त्रसिद्धि महाविहारपाखे
  - परसिद्धि (न्हूघः बहाः)- पूजाविधि अध्ययन
  - सिद्धिर्ष बाबुकाजी बाः (तक्षेबहाः)- पूजाविधि अध्ययन
  - चित्तर्ष (तक्षबहाः)- या पाठशालाय्
  - धर्मर्ष (तक्षबहाः)- पूजाविधि
  - ज्वाइँबाज्या (कृष्ण ब्राह्मण)पाखे संस्कृत, रघुकौमुदी व
मेमेगु सफूत अध्ययन ।
  - हर्षरत्न (माहिला बाः)या थाय् रघुवंश अध्ययन ।
  - अथेहे जनकपुरयाम्ह वाराणशिइ च्वनाच्वंम्ह ब्राह्मण
(नां स्पष्ट मजू)याके जातः च्वयेगु अध्ययन ।
  - मचापाजुपाखे - मण्डल लेखन ।
  - परमानन्द (तेबहाः) - चचा अध्ययन
  - सिद्धिरत्न (बखुंचा गुभाजु) ध्वाखाबहाःपाखे चचाप्याखे
सयेकाविज्यात ।
  - आनन्दमुनि (इकुबहाः)पाखे दीक्षा, अचलाभिषेक ।
  - भाजुरत्न (ध्वाखाबाहाः)पाखे पूर्वसेवा, पीठसेवा विज्यात ।
  - मुरलीधर भट्टराई : बाखं कनेबलय् व्याख्या यायेगु विधि
स्यंम्ह गुरु - २००७ साल ।
  - पं. अमोघवज्ञ वज्ञाचार्य (गंवहाः) : वसपोल बद्रीरत्न गुरुया
मूल गुरु जुल । आपालं सयेकेसीके ज्या वसपोलपाखे हे
जूगु जुल ।

स्यनेत्र्या व संस्था नीत्स्वना :

- वज्राचार्य अध्ययन मण्डल - ने.सं. १०९९ बछलागा: एकादशी (२०३५/२/१२/२) स थःगु हे छें शुरु यानाविज्यात ।
- नेपाल महायान बौद्ध धर्म संघ - १५ औं विश्व बौद्ध सम्मेलनया भवले वि.सं. २०४३ ।
- करुणामय पूजा खलः (यैः) -
- महेन्द्र संस्कृत विश्वविद्यालय (बाल्मीकि विद्यापीठ्य्) वि.सं. २०४७/४८ स बौद्ध कर्मकाण्ड प्रशिक्षण, प्राथमिक तहयागु सम्पन्न (२०४८/३/२ स शुरु) ।
- माध्यमिक तहया प्रशिक्षण ज्याभ्वः ०४९/२/२१ गते निसें शुरु जुल । २०४९/८/९ स क्वचाल ।
- बौद्ध दर्शन अध्ययन-अध्यापन- वि.सं. २०५०/५१ निसें बाल्मीकि विद्यापीठ्य् तयेकेत सफल जुयाविज्यात ।
- वज्राचार्य संरक्षण गुठी - २०४५ नीत्स्वना ।
- वैरोचन तीर्थ निर्माण समिति- २०३५
(आः थ्व समिति- वैरोचन तीर्थ संरक्षण समितिया रूप्य् ल्यनाच्चंगु दनि ।)
- नेपाल बौद्ध धर्म संघ - २०५३
- जिन संघ विहार - २०५४
- गो.द.बा.चौठो (श्री ५ को सरकारपाखें)
- राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार
(नेपाल सरकारपाखें)

मान पदवी

जंकु (भीमरथारोहण) - २०६७ मार्गशीर्ष (विवाहपञ्चमी)

भ्रमण

- अमेरिका, दक्षिण कोरिया, भुटान, भारत व नेपाल थी थी जिल्लाय् धार्मिक भ्रमण ।

धर्मप्रचारया ज्याय् वसपोल -

गुरु पं बद्रीरत्न वज्राचार्य २०२१ सालनिसें धर्मासने च्वनाः आपाल थासय् बाखं कनाविज्यात । उकिं वसपोलयात धर्मभाणक धायेगु याना वयाच्वन । व बाहेकं छैय् छैय् वनाः नं बाखं कनाविज्यात । थायथासय् बाखं कनाः छगू मुष्टं दां दक्षिणा वःगुयात वसपोलं वहे थासय् धर्मस्थापना यायेकथं थीथी प्रतिमा (मूर्ति) तयेगु ज्या यानाविज्यात । अथेहे थः गुरु जुयाः वसपोलं यक्व पीठसेवा मुकाविज्यात, दीक्षा, अचलाभिषेक, सिन्दुरात्मक चक्रपूजा, छत्रिशात्मक पूजा, रहस्यपूजा / महासम्वर पूजातक नं यानाविज्यात । थः गुरु जुयाः वसपोलं आपालं पूजात न्यायेका विज्यात ।

मूलचैत्य पूजा, चैत्य पूजा, करुणामय पूजा, बुद्धपूजा, बुद्धजयन्ती हनेगु/हंकेगु आदि ज्याय् गुबलें लुम्बिनी, थ्यनी, गुबलें थीथी जिल्लाय् पोखरा, नारायणगढ, ख्वप, यल, किपू, सक्व आदि थासय् वसपोल थ्यनाच्वनी । दाङ्गया घोराही, बेलभुण्डी थेंज्याःगु थासय् महेन्द्र संस्कृत विश्वविद्यालयतक नं विज्यानाः वसपोलं शाक्यमुनि बुद्धया प्रतिमा स्थापना यानाविज्यायेत ताःलाःम्ह वसपोलं अमेरिकाय् तक नं थःगु कृति तयेत लिपा मलाःगु जुल ।

वसपोलं थम्हं गथे सयेका-सीका कयाविज्याःगु खः अथेहे वर्तमान पिंढीया लागी नं ल्यायम्ह पुस्तायात स्यनेकने ययेत ताःलानाविज्याःगु दु ।

रजमण्डल लेखन ज्या स्यनाः उकिया प्रदर्शन नं याकाविज्यात । पञ्चताल, चर्यानृत्य आदि स्यनाः उकिया सदुपयोग नं यानाः ततःधंगु पूजा यानाः/याकाः क्यनाविज्यात । मण्डः च्वकाः उकिया अभिषेक नं वसपोलं वियाविज्याइगु खः । देवदेवीपिनि स्थापना, विहार स्थापना, संस्था, स्कूल आदि नीस्वनाः निरन्तर न्त्यानाविज्याःम्ह वसपोलया आपालं शिष्य समूह (थीथी तहया) दये धुकूगु दु ।

आः वसपोलया पलाःचिं लिनाः न्त्यज्याःपिं आपालं हे शिष्यपिं थःथःगु थासय् प्रतिष्ठापित जुइफुगु दुसा गुलिगुलिस्यां ला शिष्य समागम यानाः गुरु जुइत नं ताःलाःगु दु । उकिं वसपोलयात गुरुया नं गुरु महागुरु अर्थात् महामहोपाध्याय धायेत छुं आपत्ति मदु । वसपोलया बारे यक्वस्यां यक्व धायेगु याः । धात्यें धायेगु खःसा थौया युगया वसपोल जीवन्त इतिहास खः । सफू खः, धर्म व संस्कृतिया ।

वसपोल भीगु समाजया बहुआयामिक व्यक्तित्व खः । छम्ह हे तःम्ह जुया: न्यंकभनं मिखा व्यया: न्त्यायेफुगु वसपोलया व्यक्तित्वयात् दुवाला स्वयेबलय् जिं स्वये थये खना -

- १) कथावाचन
- २) बौद्ध पूजा क्रियाविधि न्त्याकीम्ह पुरोहित ।
- ३) देवदेवीपिनि प्रतिमा, देगः, विहार आदिया नीस्वना ।
- ४) आवश्यक सफू लेखन, सम्पादन व प्रकाशन ।
- ५) कर्मकाण्ड, पूजाविधि व उकिं कःघाःगु धर्मदर्शनया आधारय् गुह्याति गुह्य पूजा यायेगु, याकेगु ।
- ६) थुकिया संरक्षण संवर्द्धन यायेगु/याकेगु ।
- ७) शिष्य समूहयात् संगठित यायेगु/संगठनया नीस्वना ।
- ८) गुठी संरक्षण यायेगु ।
- ९) धर्म-संस्कृतिया माध्यमं थःगु कुल परम्परायात् ल्यंकातयेगु ।
- १०) समाजय् जागरुकता, त्याग, तपस्या, जप, तप, योग, ध्यान आदिया जगोर्ना ।
- ११) दान धर्म आदि यासे नेतृत्वदायी भूमिका म्हितेत प्रेरणा ।
- १२) उपाय कुशल (कौशल)या माध्यमं समाजय् न्त्यचिला च्वनेफङ्गु व दृढ चित्तयात् उत्पन्न यायेत हःपा: ।

समग्र रूपं धायेगु खःसा वसपोल धैर्यतापूर्वकं न्त्यायेत सदां हःपा बियाविज्याइम्ह धात्येम्ह कल्याणमित्र खः । सुभाय् ।

हाकनं लिसाकासे छत्वाःचा खँ च्वये -

वसपोलया बारे पूर्णकथं मखुसां आंशिक रूपय् जक सीकेगु जूसा-स्वयाविज्याहुँ - वसपोलया अभिलेख -

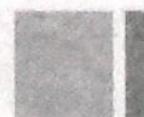
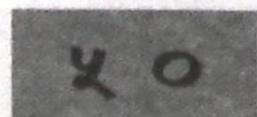
“व्यक्ति-कृति” जीवनी (लेखन)

“बौद्ध कर्मकाण्ड व बद्री गुरुजु” (सम्पादन)

थुगु पंक्तिया च्वमि - अष्टमुनि गुभाज्
आश्विवनशुक्ल द्वितीया - ११३६, (२०७३/६/१७)

पं. गुरु बद्रीरत्न वज्राचार्यया
आतक पिदनेधुंकूगु सफू धलः छसीकथं थुकथं दु -

१. नेपाल जनजीवन क्रिया पद्धति (संयुक्त लेखन) ।
२. नमः श्री वज्रसत्त्वाय ।
३. मञ्जुश्री गुरु (धर्मश्री मित्रया संक्षिप्त परिचय) ।
४. तुख्योया महाकाल (चतुर्दशी महात्म्य) ।
५. नमो बागीस्वरायः (गर्तेश्वर महात्म्य) ।
६. श्रृंगभेरी (न्यकू पुइकेगु बाखं) स्वंगू संस्करण ।
७. मचाबू व्यंके सफू ।
८. बाधा व्यंके विधि ।
९. दशपिण्ड विधानम् ।
१०. बुद्धधर्मसंघ मण्डलपूजा ।
११. अन्नप्राशन, चूडाकरण, व्रतबन्ध ।
१२. पञ्चदान विवरण ।
१३. इति व मैत्र्यकन्यक (अवदानशतकया निपु बाखं) ।
१४. श्री आर्यतारा देव्यै, व्रतविधि कथा ।
१६. श्री भद्रकालिका - लुमधि अजिमाया वंशावली (निक्वःगु संस्करण) ।
१७. षट्ट्रिंशात्मक पूजाया महत्व ।
१८. मङ्गलाश्चरण ।
१९. नागार्जुन पर्वत (नागार्जुन सिद्धा) ।
२०. पाणिग्रहण व भीमरथारोहण विधि क्रिया ।
२१. स्वयम्भू महापुराण (नेवा: भासं व नेपाली नं लिपा प्रकाशित) ।
२२. Buddhism of Nepal (अंग्रेजी व जापानी भासं) ।
(Kajumi Yushizaki) । नेवा: भासं प्रकाशनाधीन ।
२३. अक्षोभ्य समाधि ।
२४. धनाह्नद तीर्थ (तःदहया महात्म्य) ।
२५. बामदुवालया तारातीर्थ ।
२६. प्रसिद्ध वज्राचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण । (प्रचलित नेपाललिपि छगू व देवनागरि लिपि निगू संस्करण) स्वंगूगु संस्करण छिगु ल्हातय् ।
२७. नामसंगीति, दशवलास्तव स्तोत्र ।

२८. जन्मदिनया ग्रह पूजा ।
 २९. प्राणी सेवा ।
 ३०. सक्षिप्त वाशिष्ठावदान ।
 ३१. दुर्गतिपरिशोधनमण्डल पाठ पूजा कथा ।
 ३२. सत्वपूजा हस्तमुद्रा ५७ सहित ।
 ३३. यलया गुरुमण्डलार्चनम् ।
 ३४. दशकर्म प्रतिष्ठा, छाहायेके विधि व बलिमाला ।
 ३५. नेपालको बौद्ध कर्मकाण्ड (प्राथमिक तह) ।
 ३६. श्री बसुन्धरादेवीया व्रतविधि ।
 ३७. नेपालको बौद्ध कर्मकाण्ड (माध्यमिक तह) ।
 ३८. न्याधा: बौद्ध पूजाविधि - १११३ ।
 ३९. जामनः गुभाजु (किपा हनाबाख) ।
 ४०. धर्मधातु बागीश्वर, व्रतविधि व धर्मधातु बागीश्वर मण्डल ।
 ४१. बौद्ध पूजाविधि ।
 ४२. श्रीमदार्यावलोकितेश्वर अमोघपाश लोकेश्वर त्रिसमाधि - १११४ ।
 ४३. धर्मसंग्रह - नागार्जुनपाद विरचित (संस्कृत) ।
 ४४. धर्मसंग्रह - विशुद्धि, अर्थ, व्याख्यासहित (संस्कृत) ।
 ४५. ७३ सम्बरपिनि चर्या गीति, (नेवा: भासं जातकया छुं अंशसहित प्यंगू संस्करण) ।
 ४५. आर्यतारा पूजाविधि ।
 ४६. सर्वज्ञमित्रावदान व मेमेगु बाख ।
 ४७. महायज्ञविधान ।
 ४८. हारीतिमां (नेवा: / नेपाली व प्रचलित नेपाललिपि + देवनागरी लिपि समेत स्वंगू संस्करण) ।
 ४९. स्वपु बाख ।
 ५०. महामुद्रासिद्ध - ११२१ ।
 ५१. तत्त्वज्ञानसंसिद्धि ।
 ५२. षोडशपिण्ड विधान, षोडशपिण्ड विशुद्धि व सुखावतीब्यूह - ११२२ ।
 ५३. चण्डाली योग विशुद्धि ।
 ५४. स्वयम्बर पूजाविधि - ११२३ ।
 ५५. जल यज्ञविधि, नाग समाधि व बज्जच्छेदिका प्रज्ञापारमिता - ११२१ ।

५६. सप्तविधानुत्तर पूजा व पञ्चरक्षा हृदयधारणी
 ५७. बद्रीरत्नकृत चर्यागीति विशुद्धिसंग्रह - ११२३
 ५८. मामकी देवी - ११२६
 ५९. मामकी (वारुणी) देवी (चचा मुना) - ११२६
 ६०. श्री आर्यावलोकितेश्वरया ब्रतया उत्पत्ति व संक्षिप्त मण्डल भावना -
     ११२५
 ६१. अलपचन ब्रतविधि, कथा व श्री महाप्रत्यंगिरा हृदयसूत्र - ११२१
 ६२. आगम शास्त्र - ११२१
 ६३. बुद्ध पूजा - ११२१
 ६४. शंखोदक पर्वत व मेमेगु बाखं
 ६५. बसुन्धरा समाधि - ११२१
 ६६. पंचरक्षा समाधि व पंचरक्षा हृदयपाठ वि.सं. २०५७
 ६७. गुरुमण्डलार्चन व मामकी पूजा - ११२३
 ६८. हूँकारबज्रकृत बज्रयोधिनी विशुद्धि स्तोत्र भाष्यम् ।
 ६९. ग्रहमातृका पाठ पुस्तकम् ।
 ७०. ओं नमो भगवत्यै उष्णीष विजयायै, पाठ ।
 ७१. प्रेतशान्ति वल्यार्चन पूजाविधि - २०५९
 ७२. श्री बज्रबाराही स्तुति - ११२२
 ७३. भी नेपाः देया च्वखँ-स्वखँ मुना, भाग १, - ११२२
 ७४. भैरव पूजाविधि - ११२३
 ७५. पिण्ड विधानया क्रमाकण्ठ - ११२३
 ७६. सप्तविधानुत्तर पूजा - चित्रसहित - ११२३
 ७७. दशकर्म संस्कार धर्म - ११२५
 ७८. पिण्डविधानया भावार्थ - ११२५
 ७९. बज्राचार्य कर्मान्तर चर्या

थुपिं बाहेक वसपोलं च्वयाविज्याःगु मेमेगु नं सफूत थः विद्यार्थीपिन्त
 स्यनेकने यायेत हस्तलिखितया रूपय् च्वयातःगु दुगु जुल । व थन
 उल्लेख याना मच्वना । सुभाय् ।

ॐ

सिद्धिविहारया परिचय

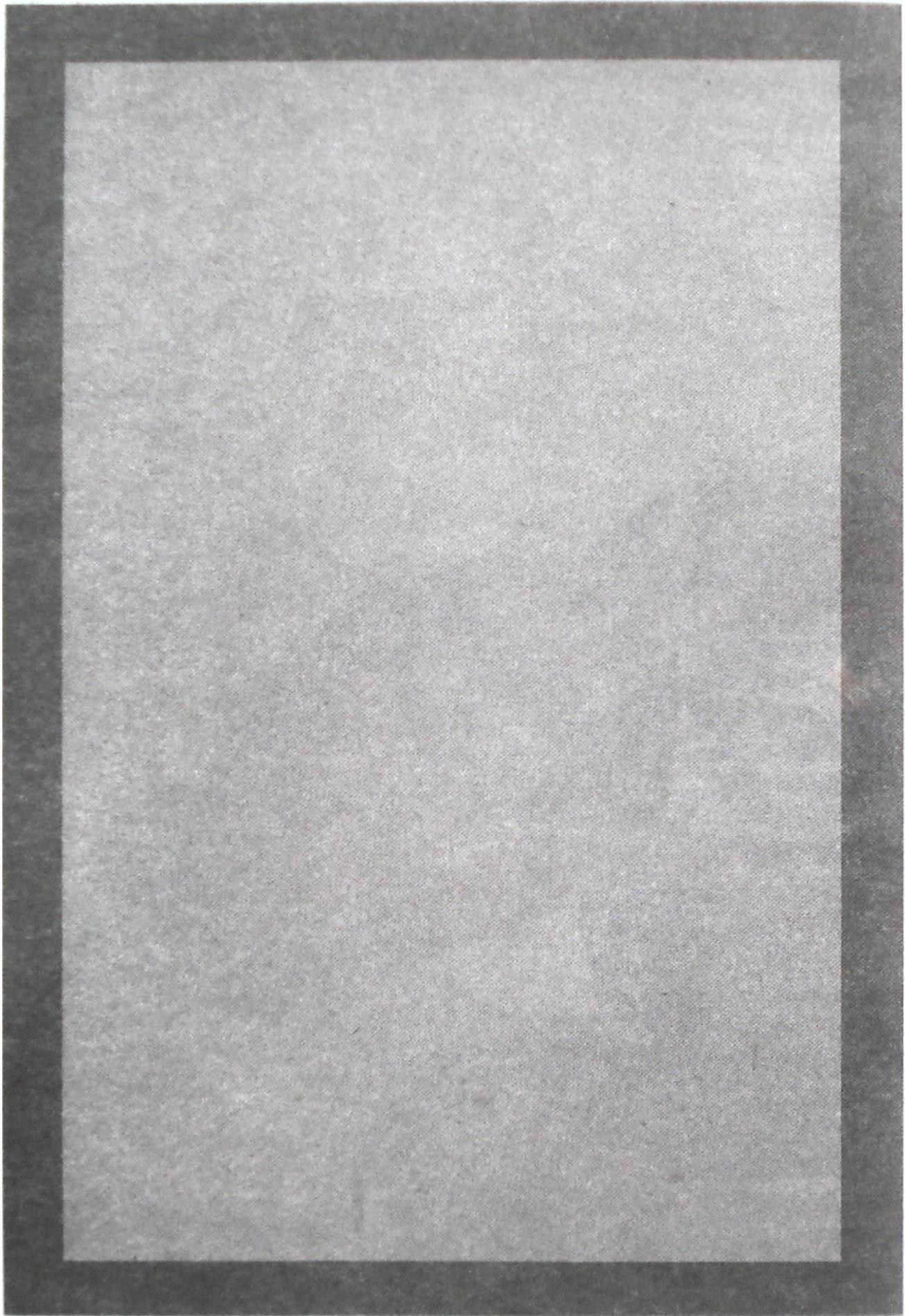
पं. सिद्धिविहार वज्राचार्य
महसिइकेगु कुतलय्

धर्महर्ष वज्राचार्य व
अन्नपूर्णा प्रेस

-प्रा. मुतीन्द्ररत्न वज्राचार्य

सिद्धिविहारया परिचय

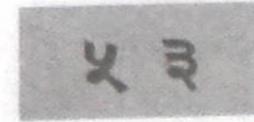
नेपाल दे बौद्ध भूमि खः। परापूर्वकालनिम्ने हे बौद्ध संस्कृति, सांकृतिक सम्पदा व रिति थितिं देशायात गौरवान्वित यानाच्वंगु दु। नेपालया जुनु महाराजा, आचार्य व श्रद्धालु भक्तजनपिं पाखें आपालं बौद्ध विहार, चैत्य स्थापना याना वन। थथे विहार, चैत्यया स्थापनाया पुण्यं सकल नेपालिमि थःपिनि जीवनय् सुख, शान्ति भाःपिया वन। थथे बौद्ध विहार व चैत्य स्थापना यायेगु भोलय् असं तक्षवहालया भाजु पं सिद्धिर्ष वज्राचार्यया परिवारया धर्म चित्त उत्पत्ति जुयाः स्वयम्भू भुइख्योया उत्तर दिशापाखे वनस्थली वनेगु लँपुइ भचातगिं धयागु थासय् जवगु फाँटय्

मुनीन्द्ररल वज्राचार्य

चीबाहाद्यः स्थापना यात। थुगु विहार ने सं १०६३ पौषशुक्लकुन्तु जीवन्यास यानाः ने सं १०६४ जेष्ठपुन्हिकुन्तु जीवन्यास पूजा सिध्येकाः बाहाः पूजा नं याःगु जुल। अथ सिद्धिविहार नमुराया नमोबुद्ध चैत्यनाप मिले जूकथं गोलाकार आकार

जुयाः बोधिमण्डप समेत स्थापना यानातःगु दु । चैत्यय् पञ्चबुद्धया मूर्तिकथं प्यंगू दिशाय् प्यम्ह अक्षोभ्य, रत्नसम्भव, अभिताभ, व अमोघसिद्धिया ल्वहँया मूर्ति स्थापना यानातल । अथ चैत्यया हाकः भिनिगू फुट दु । चैत्ययां पश्चिम भागे विहार शैलीया चिकिचाधंगु सतह नं दु । नमोबुद्ध थें विहारय् क्वापाःचः कथं दीपंकर तथागतया मूर्ति छगू नं स्वनातःगु खः । लिपा अथ मूर्ति दुष्ट खुँतय् सं खुया यंकल । आः खाली हे जुयाच्चन ।

थुगु सिद्धि विहारया विस्कं महत्व दयाच्चंगु दु । अथ सिद्धि विहारया इतिहास नाकं पुलां मजूसां तवि अथ विहारयात धार्मिक आस्थाकथं नमुराया नमोबुद्ध चैत्यया महत्वति हे ग्यं । नमोबुद्ध चैत्यया ऐतिहासिक रूपं ख्याति प्राप्त जुयाच्चंगु धइगु बौद्ध अवदानय् उल्लेख जुयाचोंगु महासत्व जुजुया अमूल्य दान खः । नमुरायात गन्धकूट पर्वत नं धाइ । बौद्ध अवदान कथं नमोबुद्ध चैत्य दयेकूबले महासत्व जुजुया अस्थिपञ्जर तयाः दयेकातःगु खः । परापूर्वकालय् थन गन्धकूट पर्वतय् नमुराया जंगलय् महासत्व राजा चाःहिउ वंबले असक्तम्ह धुं थः मचातय् दुरु त्वंके मफयाः सास्ति नयाच्चंगु खनाः महासत्व राजाया नुगलय् करुणां व्याकाः थम्हं थःगु शरीरया ला ध्यं ध्यं नकाः धुँयात म्वाकाः थःगु प्राण त्वतूगु खः । अथे अस्थिपञ्जर स्वनाः वसपालेया लुमन्तिइ नमोबुद्ध चैत्य निर्माण याःगु धाइ । बौद्धतसें अथ चैत्ययात तसकं महत्व बियातल । नेवाःतय् आःतकं नं सुं सित धाःसा सीपिनि सुखावती भुवनय् बास कामना यासे थन नमोबुद्धया चैत्ये यें ३५ किलोमिटर तापाकक वयेवनेत हे तसकं थाकुगुलिं थौकन्हे थन हे सिद्धि विहारय् १०८ मत च्याकाः वयेगु यात । थन च्याकूगु मत नमुराया नमोबुद्ध चैत्यय् च्याकेगु हे ति ग्यं धाइ । अथे जुयाः थुथाय् थन श्रद्धालु भक्तजनपि देके वयेगु याना हल । थुगु विहारय् बाहापूजा नं वयेमाः । सिद्धि विहार महत्वपूर्ण जूगु छगु कारण अथ स्वयम्भूया पवित्र थासे लानाचोंगु दु । मेगु छगु कारण थुगु विहारया संस्थापक पं.सिद्धिर्ष वज्राचार्यया थःगु हे व्यक्तित्वया कारणं महत्वपूर्ण जूगु दु । पं. सिद्धिर्ष वज्राचार्य नेपाःया इतिहासय् छम्ह तःधंम्ह विद्वान खः । वसपोल ने.सं १९९ श्रावण शुक्ल दशमीकुन्हु सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहाले जन्म जूगु खः । वसपोलं वीरं पुस्तकालय् ज्या यानाः बिज्याःबले मल्लकालीन हिन्दू व बौद्ध धर्मया प्राचीन ग्रन्थ व नेपालभाषा साहित्य व विविध सफूया

अध्ययन याना: अभिलेख तयेगु ज्या यायेगु जागीर नयाविज्यात । थ्वहे ज्ञानया कारणं बौद्ध धर्म सम्बन्धी ज्ञान व लिपि संयेकेगुया लागि विदेशी व स्वदेशी विद्वानतसें वसपोलपाखें थी थी ज्ञान कायेगु यात । वसपोलपाखें नेपालभाषा, लिपि व बौद्ध ज्ञान कावःपिं विदेशीत थुकथं दु । फ्रान्सया प्रो. मिल्मालेभी, रोम युनिभर्सिटिया प्रो. विसेटाप टुची, इटालीया डा.आल्डे लेभी, जापानया प्रो. रोसामिवक सासाकी, प्रो.कावागुची, भारतया वस्वेया पण्डित दत्तात्रेय, पं. हरिहर शास्त्री, विनयतोष भट्टाचार्य, महापण्डित राहुल सांकृत्यायन व निर्देशक प्रबोधचन्द बागाची आदि विदेशीत खः । स्वदेशी विद्वानापिं साहु मणिहर्ष ज्योति, इतिहासकार बाबुराम आचार्य, पं.नयराज पन्त, पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य आदिपिं नं खः । वसपोलं वज्रयानी पूजा विधानुसार गुरुमण्डल पूजाविधान सफू नं प्रकाशित यानाविज्यात ।

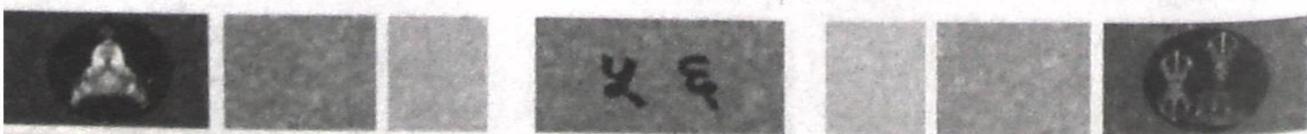
ने.सं. १०७२ साल आषाढ कृष्णपक्ष ११ खुन्हु पं.सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया मृत्यु लिपा थुगु सिद्धि विहारया संरक्षणया लागि वसपोलया काय् धर्महर्ष वज्राचार्य न्त्यचिला विज्यात । वसपोल नं उलि हे व्यक्तित्व दुम्ह खः । धर्महर्ष ने.सं १०५९स अन्नपूर्णा प्रेस स्थापना यानाविज्यात । थ्वहे प्रेसं आपालं धार्मिक सफू छापा आखलं नेपाली भ्वँतय् बौद्ध स्तोत्र स्तुति गाथा नामसंगीति, आर्यतारा, मंगलास्तव सफू पिकयाविज्यात । अथेहे वि.सं २००१ सालय् दकले न्हापां नेपाल मिहचा पौ जेबी डायरी पात्रो पिकया: सकसितं इनाविज्यात । थ्वहे ग्वाहालिं वसपोल राणा सरकारया इलय् दिव्वातक नं जुयाविज्यात । वसपोल वि.सं २०३१ भाद्र २ गते दिवंगत जुयाविज्यात ।

स्व.धर्महर्षया लिपा सिद्धिविहार संरक्षणया लागि वि.सं २०६० सालय् जेष्ठपुन्हिखुन्हु हे वसपोलया काय्‌पिं ऋद्धिहर्ष, बृद्धिहर्ष व स्व. पुण्यहर्षया काय्‌पिं जाना: **सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था** नीस्वनेगु यात । थुगु संस्थाया मू उद्देश्य धार्मिक पुरातात्विक सांस्कृतिक सम्पदा, चैत्य संरक्षण व पौराणिक सफू पिकायेगु व दँय्दसं विहारया बुसादँ यायेगु खः । थुगु संस्थाया उद्देश्यकथं पं.बद्रीरत्न वज्राचार्य सम्पादन यानाविज्यागु ग्रहमण्डल व लोकोत्तर पुजासफू वि.सं २०६० बैशाख ६ गते (ल्हुति पुन्हि) दिनस ऋद्धिहर्ष, बृद्धिहर्षया दथुपूर्व आचा: गुठी पाफःगुया ज्याभ्वलय् प्रकाशित यात । अथेहे प्राध्यापक भाजु मदन

सेन वज्राचार्यजुं सम्पादन यानाबिज्याःगु स्व. धर्मरत्न वज्राचार्यं प्रस्तुति
 यानाबिज्याःगु भीम, देव व महारथारोहण पूजाविधिया सफू नं २०६६ सालय
 प्रकाशित यात । थथेहे थुगु पवित्रगु संस्थां सफू प्रकाशन यायेगु भोलय् वि.सं
 २०६९ सालया जेष्ठपुन्हिया अवसरय् प्राध्यापक मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुं
 च्वयाबिज्याःगु नेपालको बौद्ध संस्कृतिको भलक नांया सफू नं प्रकाशित यात ।
 थथेहे वि.सं २०७१ सालय् दिवंगत जुयाबिज्याःम्ह मय् जु जमुनादेवी वज्राचार्यया
 नामं दकिलाया अवसरय् नेपालभाषां च्वयाबिज्याःम्ह पं.बद्रीरत्न वज्राचार्य, थ्वयात
 हे नेपाली भाषां भाजु फणीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुं अनुवाद यानाबिज्याःगु सफू
 महामञ्जुष्ठी सम्बन्धित मञ्जुगर्त (गर्तेश्वर) र धर्मश्रीभित्रको ऐतिहासिक कथा
 थहे सिद्धि-धर्महर्ष संरक्षण संस्थां प्रकाशित यात । थौंकन्हे सिद्धि विहार संरक्षण
 यायेगु व बुसादँ यायेगु ज्या थुगु सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थां यानावयाच्वंगु
 दु ।

(नेपालको बौद्ध संस्कृतिको भलक पुस्तकपाखें
 संक्षिप्त साभार याना: नेवा: भाषां च्वयागु खः)

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य महसिइकेगु कुतलय्

-मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

भीसं आपालं
मनूतयृत महसिइके मफया:
लोमंका वनाच्वना । थथेहे
भीसं लोमंकाच्वनापि मध्ये
स्व पण्डित सिद्धिहर्ष
वज्राचार्य छम्ह नं खः । नेपाःया
पुलांगु लिपि सःपि पण्डित
मध्ये वसपोलया नां नं न्त्योने
चं वइ । नेपाःया पुलांपुलांगु
इतिहासयात थुइकेगु खःसा
लिपिया ज्ञान तसकं आवश्यक
जूवः । लिपि विशेषज्ञतसें
ल्त्यया थकूगु शिलालेख,
अभिलेख व वंशावलीया

आधारं हे देशया वास्तविक इतिहास सियाच्वनी । नेपाःया देगः, मन्दिर, जुजुपिनिगु
लाय्कूया शिलालेख, अभिलेख थी थी पुस्तकालयृ संरक्षित जुयाचोंगु दु ।
उबले नेपाःया पुलांगु पुस्तकालय वीर पुस्तकालय खः । थन पण्डित सिद्धिहर्ष
ज्या यानाबिज्याःगु खः । उके वसपोल थः छम्ह पण्डित व लिपि विशेषज्ञ जूगुलिं
थाय्थासेया शिलालेख अभिलेख ल्त्ययेगु ज्या यानाबिज्यात । नेपाःयाबारे
अनुसन्धान याःवइपि ततःधंपि विद्वानतयृत स्यनेकने नं यानाबिज्यात ।

आपालं विद्वानतयृत सल्लाह साहुति बियेगु भोलय् फ्रान्त्सया सिल्भान
लेभियात नं वसपोलं आपालं स्यनेकने यानाबिज्यात । थहे स्यनेकनेया भोलय्
सिल्भान लेभिजु अति खुशि जुयाः वसपोलयात प्रशंसा यासे “बुद्धधर्म व नेपाल
भाषा पत्रिका”या सम्पादकयात छपु पौ छ्रवयाहल । उगु पौ ने.सं १०४६
पाखेयागु खः । पौया भाषा अनुवाद थुकथं दु ।

श्रीमान् मेनेजर,
बुद्धधर्म ई कलेज स्कूलायर, कलकत्ता,
भारत,

छलपोलं बुद्धधर्मया न्हापायागु प्रति कृपा तयाः वियाहःगु निंति
छलपोलयात धन्य धाये । छलपोलं स्यूगु हे खै जि बुद्धधर्मया खै अनुसन्धान
यायेगु ज्या यानाजुयाम्ह छम्ह नं खः, हनं नेपालया प्रति प्रीति यानाम्ह खः ।
प्यदौ न्हापा जि नेपाले लिपाया पटकय् वयाबले पण्डित सिद्धिर्षयाके
नेवारी भतिचा सयेकेगु याना । अझनं थो अप्पो सिइकेगु यानाचोना ।
अथेया निंति छलपोलया बेला बेलाय् प्रकाशित जुइगु पत्रिका ब्वनेदयाः
लयताया । जिं आशायाना छगू भाग संस्कृत सूत्र व छगू भाग नेवारी
अनुवाद तयाबिज्याइ । थुकथं छलपोलयात निश्चय नं निदुगं पुण्य लाइ,
न्हापां थुलित अज्ञानी जुये धुंपिं बुद्धमार्गीपिन्त नेपाले गाकक हे अपूर्व कथं
रक्षा यानातःगु अमिगु बांलाःगु संस्कृत सफूया ज्ञान हाकनं लाकेगुली
गवाहालि विया । मेगु पश्चिम (महाब्दीप) या पण्डित नेपालभाषा ल्हायेगु
सहायता विया । जिं इच्छा याना छलपोलं बुद्धधर्मया लिपाया प्रति दया
तयाः छोया हया विज्यायि ।

छलपोलया पत्या याये योग्यम्ह
सिल्भान लेभि
९ रुगेडा क्रसे, पारिस भि

सिल्भान लेभिजु वहे खः गुम्हस्यां नेपालभाषाया अवस्था प्रति खेद यासे थुकथं
च्चयादीगु दु “नेवारी शब्द अशिलल खः थोया धात्येया नां खः नेपालभाषा वा
नेवाः भाय् खः ।”

नेपालय् न्हापानिसें वज्राचार्य गुरुजुपिं बौद्ध संस्कार व बौद्ध कर्मकाण्डयात
च्चन्त्याका वयाच्चंगु दु । बौद्ध धर्मया ज्ञान विषयय् न्यने कने यायेमाःसा
वज्राचार्य गुरुजुपिंके न्यनेकने याइगु । थ्वहे सिलसिलाय् पं.सिद्धिर्षजु भारतया
प्रसिद्ध विद्वान डा. विनयतोष भट्टाचार्ययात नं नेपाःया बौद्ध इतिहास व मूर्तिकला

विषयय् आपालं ज्ञान वियाविज्यात । अथ सम्बन्धय् पं. हेमराज शाक्यं च्वयाविज्याःगु
श्री स्वयम्भू महाचैत्य सफुतिइ थुकथं -

“भारतीय विभिन्न विद्वान् मध्ये छम्ह डा.विनयतोष भट्टचार्य नं उतिकं
लब्ध प्रतिष्ठित विद्वान् खः । खासयानाः वयक्तःयागु थःगु मुख्य अभिरुचि
व अध्ययन बौद्ध मूर्ति प्रतिमा लक्षण विषय क्याः न्त्याथाय् न्त्यावलेनं
अन्वेषण व अनुसन्धान याना जुयाच्वनी । छन्हु श्री स्वयम्भू चैत्य दर्शन
याः वल । वयक्तः थन च्वना दितले सुरतश्री महाविहारया प्रसिद्ध बौद्ध
विद्वान् अध्येयता पण्डित सिद्धिर्ष वज्ञाचार्यजु नाप आपालं ज्ञान हासिल याना
दिइ दुगुलिं थःत भाग्यमानी सम्फय् जूगु दु । बौद्ध प्रतिमा लक्षण शास्त्र
च्वयेगु अनुसन्धान याना जुयाच्वंगुलिं यानाः पाल राजा धर्मपालद्वारा
प्रतिष्ठापित विक्रमशील विहारया अध्येयता अभयाकर गुप्तजुं बौद्ध देव
देवतापिनि विषय च्वया थकुगु विक्ल व महत्वपूर्ण ग्रन्थ निष्पन्न
योगावलीयागुपाखे पं. सिद्धिर्ष वज्ञाचार्य ध्यानाकर्षण यानादिल । वयक्लं
थ नं विश्वास प्रकट यानादिइगु दु कि साधनामाला व निष्पन्न
योगावली ग्रन्थ विना भारत, तिब्बत, चीन, मन्चुरिया, मंगोलिया एवं
जापान आदि महायानिक देशय् उपलब्ध जुइगु असंख्य असंख्य मूर्तितयगु
वर्गीकरण जुइ फइमखु । वयक्तः नेपालय् च्वनाच्वंतले गथे पं. सिद्धिर्षजुं
बौद्ध प्रतिमा लक्षण अध्ययन अध्यापनया बारेय् आपालं वयक्तःयात
प्रभावित यात अथेहे बौद्ध प्रतिमा चित्र चित्रण यायेगुलिइ कलाकार
वीरमान चित्रकारयागु पाखे नं वयक्तःयात यक्को सहायता प्राप्त जूगु
खनेदु, लिस्ये वयक्लं च्वःगु खृष्टाद्व १९२४ सालं प्रकाशित “दि इन्डियन
बुद्धिष्ट इकनोग्राफी” नामक पुस्तकय् जनबाहाःया १०८ रूपया लोकेश्वर
चित्र च्वयाव्युगु दु ।”

पं. सिद्धिर्षजुया थःगु जीवनय् आपालं समय च्वयेगु, न्यनेकने यायेगु
ज्याय् हे समय फुत । वसपोलं महाकवि अश्वघोषया सफू सौन्दरानन्द महाकाव्य
सफू ल्त्ययाविज्याःगु दु । थथेहे थी थी विहार बही स्वयम्भूया शिलालेख संग्रह
यानातःगु दु ।

पं. सिद्धिर्षया शिष्यत मध्ये नेपालया थौकन्हे बौद्ध कर्मकाण्डया प्रकाण्ड
विद्वान् श्री पं. वद्रीरत्न वज्ञाचार्य गुरुजु नं छम्ह खः धयागु श्री फणीन्द्ररत्न
वज्ञाचार्यजुं च्वयादीगु “श्री वद्रीरत्न वज्ञाचार्यया सफू म्हसिइके” सफुतिइ

च्चयातःगु दु । थथेहे नेपाया तःधंम्ह साहु मणिहर्ष ज्योतियात नं छम्का आखः स्यनेगु यानाविज्याःगु दु । थथेहे इतिहासकारपि बाबुराम आचार्य, पं. नयराज पन्तपिन्त नं वसपोलं आखः स्यनाविज्यात । अथय् मेमेपि न दु ।

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य राणातय्‌गु क्रूर शासनया इले बौद्ध धर्म उत्थान यायेगु भोलय् छपुचः मनूतसें किन्डोलय् बौद्ध महाविहार दयेकेगु प्रयास यात, थबले नं विहार दयेकेगु ज्याय् सक्रिय जुयाविज्यानाः उकियात आवश्यक चन्दा बिइगुली वसपोल न्त्यचिला विज्यात । पं. सिद्धिहर्ष ल्त्ययातःगु कृतित छु खनेमदु । राणातय्‌गु इले छुं प्रकाशित याये धयागु राणातय् लागि मिखाय् धुलं छवाकेगु खः । तर वसपोल संग्रह यानातःगु कृतित अवश्य खोज तलाश यात धाःसा लुया वये फुनि । थुकें पुलां पुलांगु खँत सिया वइ । पुलां पुलांगु लिपि सःपि मनूत आः मदयेधुंकल । गुलिखे शिलालेखत तना वनेधुंकल उकें वसपोलपिसं याना थकूगु ज्यायात अनुसन्धान यानाः स्वये फत धाःसा आपालं मद्दत जूवइ ।

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया जन्म ने.सं १९९ श्रावण शुक्लदशमीखुन्हु जूगु खः । वसपोलया मृत्यु ने.सं १०७२ स जुल । वसपोलयात बाबुकाजी नं धायेगु याः ।

नेपाल कृतुपौ ने.सं १११५ अंक ७६

पं. सिद्धिहर्ष (बाबुकाजी गुरुज) वज्राचार्यया

अबुया नां- शुभिशुद्धहर्ष वज्राचार्य

मांया नां-

कलाया नां- कान्छीनानी (भोछें)

कायूपिनि नां- १) चित्तहर्ष , २) धर्महर्ष

म्त्यायूपिनि नां- १) ज्ञानप्रभा , २) देवप्रभा , ३) हेपप्रभा

थाय्- तक्षबाहाः, असं, येँ

जन्म- ने.सं १९९ श्रावणशुक्ल दशमी

मदुगु- ने.सं १०७२

(बि.सं. २००९ साल आषाढ कृष्णपक्ष एकादशी) ७३ दैं

जागिर- वीर पुस्तकालय, घण्टाघरया हाकिम

धर्महर्ष वज्राचार्य व अन्नपूर्णा प्रेस

-मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

भीगु छ नेपाल देशय वि.सं २००७ साल न्त्यो राणा शासनया कालय सफू पिकायेगु भोलय पुलां पुलांगु प्रेसया नां कायेवले अन्नपूर्णा प्रेसया नां जाः वड । बौद्ध स्तोत्र ग्रन्थ, मेमेगु धार्मिक सफू व गुलिखे पाठ्यपुस्तक छ एसं पिदन । सफू पिकायेगुली छ अन्नपूर्णा प्रेस थुवाः स्व. धर्महर्ष वज्राचार्यया नां न्त्यथने बह जू । छायाधाःसा राणा शासनया कूर इलय मरयासे सफू पिकायेगु धयागु मामुलिगु खँ मखु । अयसां

धर्महर्ष वज्राचार्यजुँ द्योपिनिगु स्तोत्र, वन्दना, पाठपुजाया सफू पिकायेगुली थःहे प्रकाशक जुयाः न्त्यचिलादिल ।

छ अन्नपूर्णा प्रेसया प्रेस जगतय छुं कथंया थःगु हे इतिहास दु । गुगु इतिहास नां दंम्ह लेखक भाजु ग्रीष्मबहादुर देवकोटाङु थःगु “नेपालको छापाखाना र पत्र-पत्रिकाको इतिहास” धयागु सफुतिइ छुं उल्लेख यानातःगु दु । सफुतिइ च्ययातःकथं छुं खँ वय्कःया शब्दं हे न्त्यब्बया स्वये ।

“नेपालमा छाप्ने मेशिन प्रेस वि.सं १९४९ सालमा पाको पोखर्ल्डयांग काठमाण्डौ निवासी श्री कुवेररत्न वज्राचार्य (दुर्लकाजी वज्राचार्य) ले बनाउनु भयो । नेपालमा बनेको यो पहिल्लो हात्ते प्रेस हो । यस प्रेसमा १२"X१६" साइजको कागज छापिन्थ्यो र यसलाई हातले हड्डा तानी चलाइन्थ्यो ।

श्री कुवेररत्न वज्राचार्यको देहावसान पछि उहाँको पत्नीले यो प्रेस असन तक्षेबहाल नासननी बस्ने श्री नंदी महानन्द वज्राचार्य (नानीकाजि

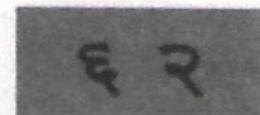
बज्ञाचार्य) लाई विक्रि गर्नुभयो । त्यसपछि यो प्रेस सुब्बा लोकानन्द बज्ञाचार्यकहाँ पुग्यो र उहाँले श्री बुद्धिसागरलाई दिनुभयो ।

श्री बुद्धिसागरकहाँ त्यसै रहेको यो प्रेस रु. ८०/- मा श्री धर्महर्ष बज्ञाचार्यबाट किन्तुभयो र उहाँले यसलाई असन, तक्षेबहालमा राखी यसबाट छाप्ने काम शुरु गर्नुभयो ।”

थुकथं तःम्हेसिगु ल्हाःतिइ थ्व प्रेस (मेशिन) चाःत्युत्यु छन्हु धर्महर्षया ल्हाःती लात । मेशिनरी ज्याय् ध्यान दुम्ह जुया: वय्कलं थ्व मेशिनयात हिफाजत यानाः हानं चले यानादिल । वय्कःया ल्हाःती लासेंलि दकले न्हापां ने.सं १०५९ स बौद्ध स्तोत्र ग्रन्थ आर्यनामसंगीति नांया सफू संस्कृत भाषां नेपाली भ्वंतय् ५ "X⁹" साइजया ४८ पेजया सफू पिकयादिल । मुक्कं संस्कृत जक मखसे नेवाःभाषं न छुं दोहा रूपान्तर यानातःगु दु । थ्व तुतः सफू अबले तसकं महत्वपूर्ण जुल । छाय्धाःसा प्रत्येक बौद्ध विहारय् चैत्यय् पुन्हीपतिकं पर्व पर्व पतिकं तुतः ब्वनेत थ्व सफू दयाः तसकं गवाहालि बिल । छापा आखलं पिदंगुलिं ब्वनेत अःपुल । यैँ, यल, ख्वपया बौद्धमार्गीतय् गु विहार व छैँ-छैँय् थ्यन । थुगु सफूया अन्तिम पृष्ठय् थथे वाक्य उल्लेख जुयाच्वंगु दु ।

“अशोक मण्डप सुरतश्री महाविहारोत्पन्न धर्महर्ष बज्ञाचार्येण पुस्तिका पूर्व प्राचीन पुस्तकामि प्रविलोक्य स्वबुध्यनुसारेण शोधयित्वा स्वयमेव परिश्रमेण मुद्रिता आस्मिन पुस्तके यत्र तत्र अशुद्धादिक यास्ति तत्र तत्र जानि जनै शोधयित व्ययिति मे प्रार्थनारिस्त ।”

थ्व सफू पिकासेंलि थ्व प्रेसया नामाकरण हे नं अन्नपूर्णा प्रेस जुल । थुबले सफू पिकायेगु धयागु साप थाकु । छगूत राणा शासकया न्त्योने सफू पिकायेगु धयागु राणातयूत हिस्याये थें खः । सफू पिकायेत राणातय् गु स्वीकृति नं मा: । धर्महर्षजुया न्हापानिसें ल्हाःतं च्वयाः जेबी डायरी पात्रो पिकयाः दँय् दँय्पतिकं राणातयूत लःल्हाइगु जुयाच्वन । थजागु पात्रो ल्हाःतं च्वयाः साध्य मजुयाः छापा आखलं पिकायेत प्रेसया स्वीकृति काल । राणातसें जेबी पात्रो पिकायेत जक प्रेसया स्वीकृति व्यूगु खः । न्त्योनेलाःगु पिकाये दैमखु धकाः राणातसें ध्वाथुइका हःगु नं खः । तर धर्महर्षजुं जेबी पात्रो जक मखु विभिन्न सफूत नं छापय् याना दिल । हानं उबलेया प्रेस ल्हाःतं ध्वाना चलेयायेमाःगु । अल्सी व भक्तो चाःपिसं सफू पिकाये धयागु थाकु । सफू पिकयाथें मिइ फइ मफै धयागु नं छु निश्चित

दुगु मखु । अयसां भति भति यार्या सफू पिकायेगु ज्याय् धर्महर्षजु तल्लीन जुया
दिल । धर्महर्षजुं अन्नपूर्णा प्रेसं खास यानाः क्वय् च्वया कथंया पुलां पुलांगु सफू
पिकयादिल ।

१. बौद्ध स्तोत्र संग्रह नाम संगीति साहित्य ने सं १०५९	मू	-१७५
२. दशवलास्तव अर्थ सहित.	मू	-१२०
३. आर्याताराशतनाम स्तोत्र	मू	-१५५
४. आर्य भद्रचरी	मू	-१४८
५. संक्षिप्त देवदेवता स्तोत्र	मू	-११०
६. दानगाथा पुस्तकम्	मू	-१०८
७. मंगलाचरणम्		
८. गुरुमण्डल		
९. वर्णमाला		

थुकथं शुरु शुरुइ पुलांगु मेशिनं हे च्वय् न्त्यब्वयागु सफू पिकाल ।
लिपा तुति चले यायेगु, विजुलि करेण्ट चले यायेगु मेशिन वसेलि आपालं सफू
व छपाई सम्बन्धी ज्या जुल । नापं छगः छगः आखःत मिलेयायेगु (कम्पोज
यायेगु), बुक बाइन्डिंग् यायेगु विभिन्न डिजाइन यानाः जिंक पाताय् ब्लक
दयेकेगु ज्या यानाः थम्हं सिउगु ज्ञान आपालं मनूतयूत स्यनेकने ज्या धर्महर्ष
वज्ञाचार्यजुं यानादिल । अन्नपूर्णा प्रेस थुवाः धर्महर्षजुया कायपिं (स्वम्ह)पाखें नं
अबुजुं स्थापना यानातःगु प्रेसयात विकास यानाः नेपालया ७५ जिल्ला दुने जक
मखु विदेशे तक नं नां चले यानाः छगू प्रतिस्थित याना यंकल । थ्व इतिहासं
ल्वःममनीगु खँ जुइ । थ्व प्रेस लिपा वनाः २०२७/२८ सालय् बन्द जूवन । अयनं
वसपोलया सन्तानं अन्नपूर्णा प्रेसया नामं ज्या मयाःसां थः-थःपिं पाखें प्रेसया नां
तयाः आःतक नं ज्या यानाच्वंगु दु । वसपोल वि.सं. २०३२ साल जेष्ठ २ गते
पञ्चमीखुन्हु परलोक जुयादिल ।

नेपाःया न्हापांगु हाते प्रेस थौकन्हे वसपोलया तःधिकःम्ह काय् स्व.पुण्यहर्षया
छैय् दनि धयागु न्यनेदु । तर थुकें छुं ज्या मकाये धुंकल । न्त्यागुसां नेपाःया प्रेस
जगतय् अन्नपूर्णा प्रेसया नां आपालं च्वन्त्याःगु खनेदु । उगु इले गुगु ज्या याना
वन व तसकं मानय् याये बहः जू ।

धर्महर्ष वज्राचार्य

अबुया नां- पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य

मांया नां- कान्छीनानी वज्राचार्य (झोछें)

कलाया नां- सानुनानी (पूर्णदेवी) (मखंबाहाः)

दाजुया नां- स्व. चित्तहर्ष वज्राचार्य

केहेपिनिया नां- स्व. ज्ञानप्रभा (मखःबाहाः), स्व. देवप्रभा (क्वाःबाहाः),
स्व. हेपप्रभा (ओंम् बाहाः)

कायूपिनि नां- १) स्व. पुण्यहर्ष, २) स्व. ऋद्धिहर्ष, ३) स्व. वृद्धिहर्ष

भौपिनि नां- १) स्व. छोरी, गुणु, २) मैयाँ केशरी, ३) स्व. जमुना

म्ह्याय्या नां- स्व. निर्वाणप्रभा (नानीछोरी)

जिचाभाजुया नां- स्व. देवरत्न वज्राचार्य (क्वाःबाहाः)

जन्म थाय्- तक्षबाहाः, असं, ये

जन्म- वि.सं. १९६३ भाद्र

मदुगु- वि.सं. २०३२ साल जेठ २ गते, असन । ६९ दं

लजगाः- श्री ३ राणा माहाराजाया दरवारय् डिट्ठा

लजगाः- मुद्रण (छापाखाना) तक्षबाहालय् वि.सं. १९९४ सालनिसें,

बौद्ध धर्मया सफूत पिथनेगु,

जेवी डायरी - प्रकाशक व मुद्रण,

श्री अन्नपूर्णा प्रेस, संस्थापक जुयाः स्थापना असन, जःधुँछें, ।

लिपा थ्व प्रेस २०२७/२८ सालय् बन्द जुल ।

बौद्ध धर्मे- जजमानतयथाय् कर्मकाण्ड पूजा ज्या, कुम्ह प्याखं (नृत्य)

प्रशिक्षण, बौद्ध धर्मया सफूत पिथना, तक्षबाहाया

उपाध्याय तक जुल ।

ॐ

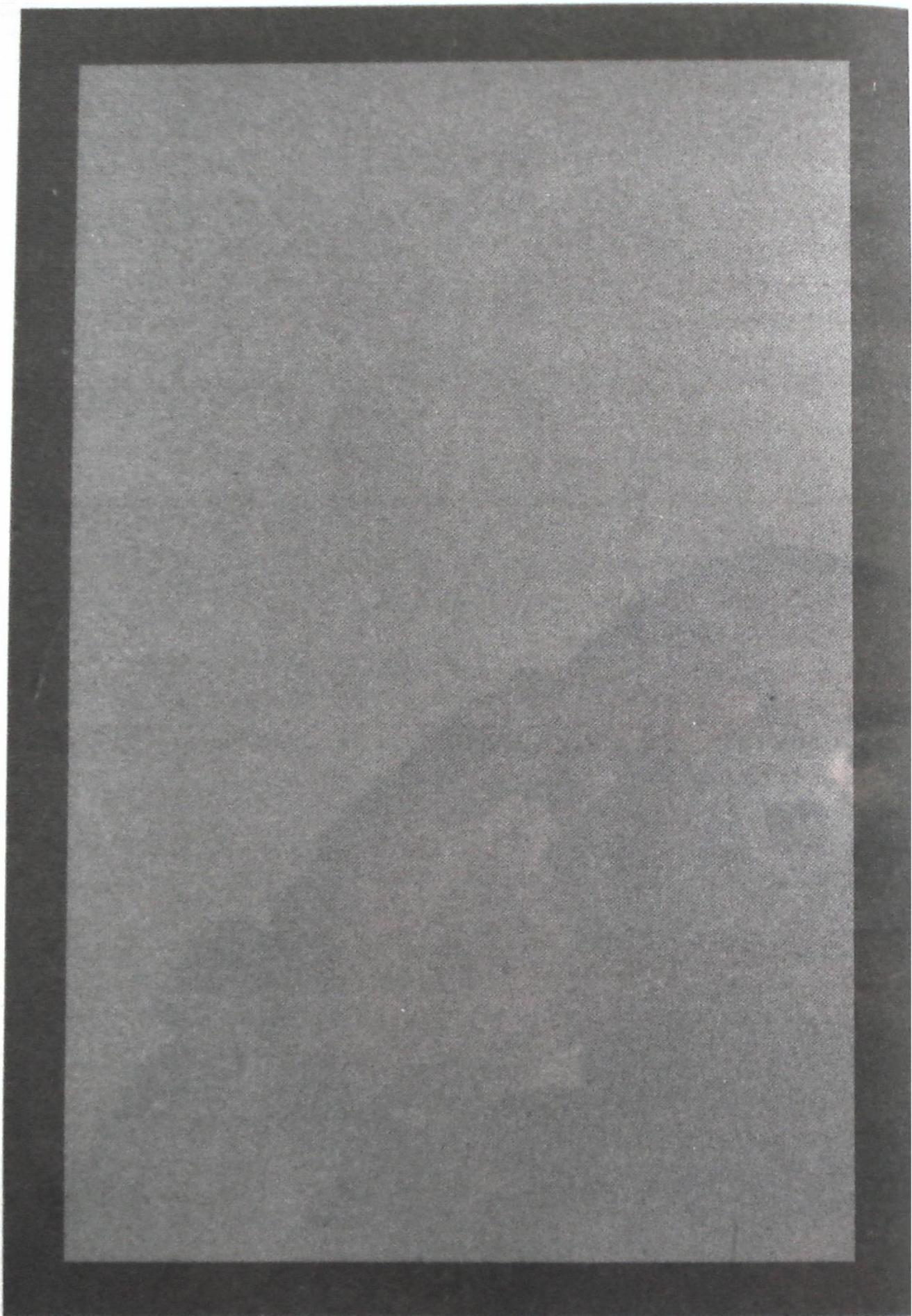
ॐ दिवंगत पिता
बृद्धिर्ष वज्राचार्यया महसिका

ॐ वसपोलया थःथितिपिनिगु नां

ॐ किपात

- अशोकर्ष वज्राचार्य

दिवंगत पिता बृद्धिर्ष वज्राचार्यया महसिका

अबुया नां	: स्व. धर्महर्ष वज्राचार्य
माया नां	: स्व. सानुनानी (पूर्णदेवी) वज्राचार्य
तताया नां	: स्व. नानीछोरी (निर्वाणप्रभा) वज्राचार्य
भिनाजु (पाजु)या नां	: स्व. देवरत्न वज्राचार्य (क्वावाहाः)
दाजुपिनि नां	: स्व. जुजुभाई (पुण्यहर्ष), स्व. ऋद्धिर्ष वज्राचार्य
पीतपिनि नां	: स्व. छोरी, स्व. गुनु (स्व. पुण्यहर्ष), सजीब मैयाँकेशरी (स्व. ऋद्धिर्ष)
तबाया म्ह्याय् व काय॑पि-	
तताया नां	: स्व. हेरानानी प्रभा वज्राचार्य (गःवाहाः)
दाजुपिनि नां	: स्व. पर्णहर्ष वज्राचार्य, सजीब मेरुहर्ष वज्राचार्य
पीतपिनि नां	: सजीब हिरादेवी (स्व. पर्णहर्ष), सजीब सानुमैयाँ (मेरुहर्ष)
पाजुया नां	: स्व. मोहनमानन्द वज्राचार्य (मखंवाहाः)
मलेया नां	: स्व. कमला वज्राचार्य
बुन्हि	: बि.सं. १९९७ चैत ११ गते, सोमवार ने.सं. १०६१, चिल्लागाः द्वादशी
इहिपाः	: बि.सं. २०१२ साल
तिरिमयजु (श्रीमती)	: स्व. जमुनादेवी वज्राचार्य (भवावाहाः येँ)
दिवंगत	: बि.सं. २०७२ कार्तिक १३ गते, शुक्रवार ने.सं. ११३५ कौलागाः (कार्तिक कृष्णपक्ष) तृतीया
सर्वसंघ बिहार	: तछेंवाहाः, सुरतश्री महाविहार, असन ।
बूगु छैं	: असन, जःधुंछें, ।
छैं	: २०३६ सालानिसें धोबिधारा, कमलपोखरी ।
च्वनाच्वंगु (अस्थायी)	: भम्सखेल, सानेपा, लपु ।

ब्वनेज्या: : प्राथमिक तक

नवायेफुगु व

च्वयेफुगु भाषा : नेवाः, नेपाली, हिन्दी व अंग्रेजी (माक्व)
(आखः बांलाः व शुद्धं च्वयेफु)

वंगु थाय् : भारतया दिल्ली, आग्रा, पटना, गोरखपुर, जोगवनी व
रक्सौल.....

नेपाल दुने-नेपालगञ्ज, बीरेन्द्रनगर, भैरहवा, बुटवल,
चितवन, पोखरा, बीरगञ्ज, तातोपानी, चरीकोट,
काठमाडौं उपत्यंकाया जःखः दुने-पिने.....।

ज्या (लजगाः) : छापा ज्याय् (मुद्रण) संचालनय् अतिहे लगनशील व
मेहनती

■ अबुजु स्थापना यानातगु अन्नपूर्णा प्रेस, असन-
मचाबलयनिसें सयेका सिइकाः यक्व यक्व हे ग्वाहालि
(थ्व प्रेस लिपा बन्द जुल)

■ २०२८-०३० सालतक आनन्द प्रेस, बागबजार
-संचालनय् ग्वाहालि

■ २०३१-०३६ सालतक हर्ष प्रि. प्रेस, ठमेल-संचालन

■ २०३७ सालनिसें बिनायक प्रेस, धोवीधाराया
संरक्षक

शोँख

: मुद्रण व्यवसाय ज्याय् प्राथमिकता बिङ्गु नापं ग्राहकया
सेवा यायेगु, अभिलेख तयेगु, पासाभाइपिन्त सहयोग
यायेगु, टोल सुधार ज्याय् सहयोग यायेगु, पासाभाईपिं
मुना ई अनुसारं लहरबहरयाना होली, भुतमाली
ब्वयेकेगु, फिल्म स्वयेगु, मे न्यनेगु, मे हालेगु, भ्रमण
यायेगु, बांलाक तियाः सफा जुयाः च्वनेगु, मुख्य
सकलेनापं मतिना तयेगु ।

स्व. बृद्धिर्ष वज्राचार्यया

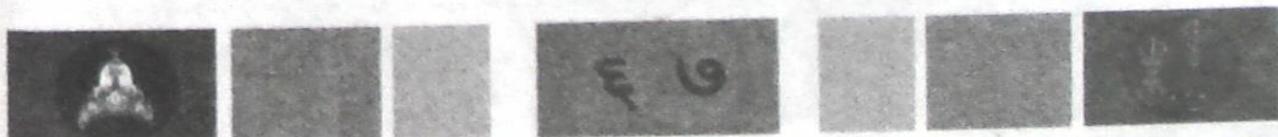
काय् : अशोकहर्ष वज्राचार्य
 भौ : सुचिता वज्राचार्य (इकु बाहा)
 छ्य् (काय् छ्यपि निम्न) : अयुषहर्ष, स्वेता

म्त्यायपि (स्वम्ह)   जिलाजपि (ज्वाँइ)   छ्यपि

बेबी (सूर्यमती)   स्व. सुभाषरत्न वज्राचार्य,
 क्वाःबाहा:, थैहिटी,
 (ठमेल)

रुबी   श्री नरेन्द्रविलास वज्राचार्य, नरुज, नविव
 इटुंबाहा:
 (ताहाचल)

ऋतु   श्री विजयश्री वज्राचार्य,
 सिखोंमूँबाहा:, मरुहिति
 (कुलेश्वर)

स्व. बृद्धिर्व वज्राचार्यया थःथितिपिनिगुं नां

वाजुपि	भीतपि	मृत्युचापि कर्मचापि	मृत्युचा जिलाजं कर्मचा भौपि	ब्रह्मपि
स्व. पुण्यहर्ष	स्व. छोटी	खपमती	डा. स्वस्तिवज्र वज्राचार्य	पूजा, पुनर्म, स्वस्त्रप
		नीरमती	प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य	प्रीति, दिवेन्द्र
		प्रमोद	उर्मिला	प्रणय, प्रसन्न, प्रतिक, प्रशंसा
स्व. बुनु		परमानन्द	रजना	रिया, प्रज्वल
		शान्त	शितल	समता, शिद्धार्थ
		सुधिर	अमु	ऐसा, स्वयम्
स्व. बृद्धिर्व	मैर्या केशारी	इन्द्रमती	श्री भरत वज्राचार्य	एलिना, एलिसा
		आनन्द	किरण	आकृति, आजाद
		चन्द्रमती	श्री अमेसरत्न वज्राचार्य	नसला
		कल्याण	मञ्जु	समीप

तता	पाजु (भिन्नाजु)	भिन्ना	भिन्ना जिलाजं
स्व. निवापिप्रभा (नानीछोटी)	स्व. देवरत्न वज्राचार्य क्वावाहा:	निरणप्रभा	श्री छज्जुविलास वज्राचार्य
		भिन्नापि	
		नविन, सानु, पुण्य, सजन, दीपक	

निनिपि व पाजुपि	वाहा:	निनिया काय, मृत्युपि (तता, क्वेहे, वाजु, किजापि)
स्व. ज्ञानप्रभा वज्राचार्य, स्व. दिव्यरत्न (सेतेपाजु)	मखंवाहा:	नानीहिरा, रत्नहिरा
स्व. देवप्रभा वज्राचार्य, स्व. हिराकांजी पाजु	क्वावाहा:	हिराशोभा (छोटी), प्रेमकांजी, सुगतरत्न
स्व. हेषप्रभा वज्राचार्य, स्व. गुह्यहर्ष पाजु	ओम्वाहा:	मचानानी, शान्ति, नेमहर्ष, रम्भा, राजेन्द्रहर्ष, निर्मला

॥ दुर्गति परिशोधन या धारणी ॥

ओं नमों भगवते सर्वदुर्गति परिशोधन राजाय तथागतायाहृते सम्यक सम्बद्धाय
॥ तद्यथा ॥ ओं शोधने शोधने विशोधने विशोधने सर्वपाप विशोधने शुद्धे विशुद्धे
दिवंगत बृद्धिर्ष बज्ञाचार्य नामधेयश्य सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ॥

श्रद्धाभाव-श्रद्धाज्ञली

बुन्हि:
वि.सं. १९९७
चैत्र ११ गते,
सोमवार

(ने.सं. १०६१
चिल्लागा द्वादशी)

मदुगु न्हि:
वि.सं. २०७२
कार्तिक १३ गते,
शुक्रवार

(ने.सं. ११३५
कौलागा: तृतीया)

सकलेलिसे मतिनां ब्याः महिमि पुजनीय बा “बृद्धिर्ष बज्ञाचार्य”
आकाभाकां दिवंगत जुयाबिज्याना जिमि नुगः ख्वः । वसपोल सुखावति भुवनय् चीरकालतक
बास लायेमा धकाः दुनुगलंतिसे कामना यासे श्रद्धाभाव देछानाच्चना ।

— काय / भौ —
अशोकहर्ष बज्ञाचार्य / सुचिता बज्ञाचार्य

छयूपिं -

अद्युषहर्ष बज्ञाचार्ये श्वेता बज्ञाचार्य

म्ह्यापिं -

बेबी(सूर्यमती)
क्कबी
क्रस्तु

जिलाज्यपिं -

क्व. सुभाषक्तव बज्ञाचार्य
तवेन्द्र विलाल बज्ञाचार्य
बिजयश्री वर्तन बज्ञाचार्य

छयूपिं -

सुलभ, कवल
तकज, नविब
यशव्यी, बवद्धान

लुमन्ति किपात

किजापूजाया दिनय ससकिजापिं व जहाननाप
२०६६ सालय

किजापूजाया दिनय छ्यपिनाप
२०६६ सालय

अबुया ख्वास्वःवबलय म्ह्याय्पिनाप
२०६७ सालय

काय्नाप (२०७३-०६-२२)

छ्यनाप (२०७३-०६-२२)

दिवंगत जुड न्यो न्हिनय कानिछम्ह म्ह्याय्नाप
(२०७३-०७-१३ न्हिनय ३ बजे)

दिपय अन्तिम संस्कारया भ्वलय दिवंगत बा
(दिवंगत २०७३-०७-१३ बहनी १० बजे)
(दाह संस्कार २०७३-०७-१४ न्हिनय)

दिवंगत बृद्धिबाया आत्माद्योःयात सदां शान्ति दयेमा धकाः
कामना नापं प्रार्थना यानागु लुमन्ति किपात

॥ दुर्गतिपरिशोधन धारणी ॥

ओं नमों भगवते सर्वदुर्गीति परिशोधन राजाय तथागताया हते सम्यक सम्बुद्धाय ॥ तद्यथा ॥
ओं शोधने शोधने विशोधने विशोधने सर्वपाप विशोधनेशुद्धे विशुद्धे विवंगत बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य
नामधेयश्य सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ॥

ओं पद्मे पद्मे महापद्मे पद्मगम्भै विवंगत बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य नामधेयश्यं सुखावत्यां लोकधातावनुगच्छन्तु स्वाहा ॥
ओं आ हूँ विवंगत बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य नामध्याय निर्वाण मार्गफल प्राप्ति कुरु हूँ फट् स्वाहा ॥

श्रद्धाङ्गली देखाना

बूँगु दिं
वि.सं. १९९७
चैत्र
२ गते

दिवंगत दिं
वि.सं. २०७२
कात्तिक
१३ गते

सकललिसें मतिना व्याः म्ह जिमी स्मरणीय
बृद्धिहर्ष वज्ञाचार्य

सुखावती भुवनय् बास लायेमा धकाः वज्ञसत्व भगवान नापं
सकल देव-देवीयात प्रार्थना याना ।

वसपोलया आत्मा द्योयात हार्दिक श्रद्धाङ्गली देखानाच्वना ।

**पीत- मैर्यांकेशरी वज्ञाचार्य
काय् / भौ- अशोकहर्ष वज्ञाचार्य, सुविता वज्ञाचार्य
छयपि- अयुषहर्ष, स्वेता**

कायचापि / कायचा भौपि -

प्रमोद/उमिला, आनन्द/किरण,
परमानन्द/रजना,

शान्ति/शितल, सुधिर/अम्,
कल्याण/मञ्जु

महायचापि / महायचा जिचाभाजुपि -
रुपमति / डा. स्वस्तिवज्ञ वज्ञाचार्य
नीरमति / प्रा. मुग्निन्द्ररत्न वज्ञाचार्य
इन्द्रमति / भरत वज्ञाचार्य
चन्द्रमति / अमेश वज्ञाचार्य

म्हचायपि - जिचाभाजुपि -

बेबी (सूर्यमति) स्व. सुभाष वज्ञाचार्य

रुबी नरेन्द्रबिलास वज्ञाचार्य

ऋतु

विजयश्रीरत्न वज्ञाचार्य

छयपि -

सुलभ, सरल

नरुज, नविव

यशस्वी, बरदान

मिन्चापि -

नविनरत्न, नृपरत्न, प्रविणरत्न

सजनरत्न, दिपकरत्न वज्ञाचार्य

सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था, सकल जपि